SALI 16 MAYIS 1939

TAN EVİ
İstanbul Ankara caddesi 102
TELGRAF: TAN İSTANBUL
TELEFON: 24310. 24318. 24319
BEŞİNCİ YIL — No. 1361
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASÎ HALK GAZETESİ

ŞİŞMAN YANKO
J. Ananiyadi Mahdumları
İst. Yenipostane cad. No. 39
Mevsimlik yünlü, ipekli, pamuklu bilûmum kumaşlarımızla tuhafiye ve cihaz takımlarınızı emniyetle tedarik edebilirsiniz.

Sevincimizi İzhar Etmek Hakkımız Değil midir?

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Türk matbuatı, totaliter devletlerdeki matbuat gibi, Propaganda Nezaretinin dikte ettiği emirleri neşir ile iktifa eden birer resmî ceride değildir, bugünkü dünya matbuatı içinde Türk matbuatı, en hür memleketlerdeki matbuat nisbetinde, hürriyetten istifade etmektedir. Böyle olduğu için de, bütün hür memleketlerde olduğu gibi, Türk matbuatında da az çok dünya hâdiselerini görüş ve tefsir farkları vardır.

Yalnız Türk matbuatının birleştiği bir nokta vardır: Bütün hâdiseleri millî ölçüye vurarak tartmak ve millî menfaate en uygun şekilde tefsir etmek.

Fakat bu ölçüyü herkes kendi telâkkisine göre kullanır. Bu sebeple matbuat arasında içtihat farkları görünmesi tabiidir. Nitekim bütün demokrat memleketler matbuatında da ayni içtihat farkları görünmektedir. Biz dünya hâdiseleri karşısında memleketin menfaatini, topraklarımızda emelleri bulunan devletlerin siyasetlerine karşı uyanık bulunmakta buluyoruz. Bunların siyasetlerini, maksatlarını, emellerini halka bildirmekte fayda görüyoruz. Şimdiye kadar yaptığımız neşriyatta bu gayeden ayrılmamağa çalışmıştık. Memlekete hizmet ettiğimize kani bulunduğumuz için böyle yapmışızdır. Son hâdiseler [illegible] müşse, bundan dolayı sevinç duymak ve bu sevincimizi izhar etmek bizim hakkımızdır sanırız.

★

Bazı arkadaşlar, bizim dünkü yazımızdan, hükûmete âdeta akıl hocalığı ettiğimiz manasını çıkarmakta haksızdırlar. Hükûmet, elbette hâdiseleri bizden daha iyi, daha vazih, ve daha olgun bir tarzda görür. Hükûmetin gayesi, son dakikaya kadar memleketi bir harbe sürüklenmekten kurtarmak, bitaraf kalmak, şu veya bu cereyanın tesirine kapılmamaktı. Büyük bir sabırla son dakikaya kadar bu siyasetinde ısrar etti. Fakat son aylar içindeki hâdiseler, memleketimiz hakkında fena emeller besliyenlerin maksatlarını açığa vurdu. Dünya hegemonyasını kurmak hulyasile hak ve ahit tanımıyan devletler Balkanlara sokulunca, ve sahillerimiz boyunda bilâ sebep tahkimat yapınca, memleketin mukadderatını elinde bulunduran hükûmet, şüphesiz, istiklâl ve hürriyetimizi taarruzdan korumak tedbirleri almağa mecburdu. Bu mecburiyet, Akdenizde emniyeti korumakta bizim kadar alâkadar olan Ingiltere ile anlaşmamızı intaç etti.

Şüphe yok ki, TAN'ın neşriyatı ile hükûmetin bu kararı arasında hiçbir münasebet yoktur. Ne biz hükûmete bir fikir verecek vaziyette olduğumuzu iddia edecek kadar had naşinasız, ne de Türk hükûmeti bir gazetenin neşriyatına uyarak devlet idaresine bir istikamet verecek kadar âciz vaziyettedir. Bunu akla getirmek bile affedilmez bir günahtır.

Bizim sadece kaydetmek istediğimiz hâdise, hükûmetin vardığı bu karar ile, TAN'ın görüşlerindeki isabeti teyit etmiş olmasıdır. Ve bu vesile ile kullandığımız millî ölçünün doğruluğu meydana çıkmıştır. Bunu tesbit ederken sevincimizi izhar etmek te elbette bizim hakkımızdır.

★

Şunu da kaydetmek isteriz ki, dünkü yazımızda "faşist devletler, hariç ve dahildeki gazetelerile daima efkârı umumiyeyi zehirlemiye çalışmışlardır." cümlesinde Türk matbuatı kastedilmiş değildir. Istanbulda İtalya ve Almanyanın propa-

(Sonu: Sa. 10, Sü: 6 da)

Moskova Mukabil Teklifini Bildirdi

Temaslar Iyi Safhada

İngiliz Hariciye Nazırı

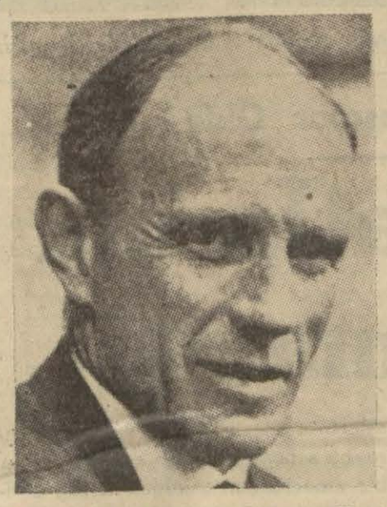

Cenevrede Sovyet mümessilleri ile yeni temaslar yapacak olan Lord Halifax

Sovyetler, Üç Taraflı Bir Ittifak Istiyor

"İzvestiya", Türk - İngiliz İtilâfını Tecavüze Karşı Sulh Cephesi Teşkili Yolunda Atılmış Olan Adımların En Mühimlerinden Birisi Addediyor

Londra, 15 (Hususî) — Öğrenildiğine göre, İngiliz mukabil tekliflerine Sovyet cevabı, bu akşam İngilterenin Moskova Elçisi Seeds'e tevdi edilmiştir. Tahminlere göre, Moskova, gene İngiltere, Fransa ve Sovyetler arasında mütekabil yardım esasına müstenit bir ittifak teklif etmektedir. Bununla beraber, İngiltere Hariciye Nazırı Lord Halifax'ın Cenevrede Sovyet mümessilleri ile yapacağı mülâkatın iki taraf arasındaki anlaşmaya büyük hizmet edeceği işaret olunmaktadır.

Bir Moskova haberine göre, evvelki akşam Molotof ile İngiltere sefiri Seeds arasında yapılan görüşmeler esnasında bir İngiliz — Sovyet paktı imzası hususunda mutabık kalınmıştır. Bu görüşmelerin dostane ve cesaret verici olduğu salâhiyettar mahfellerde söylenmektedir.

Moskovanın kanaati

Havas, Moskovadan şu haberi veriyor:

"Siyasî Sovyet mahfellerinde söylenildiğine göre, Sovyetler Birliği garp demokrasilerile teşriki mesai etmiye karar vermiştir. Fakat her ne bahasına olursa olsun değil, Sovyetler Birliği İngiliz — Fransız — Sovyet mütekabil yardım paktı plânından hiç bir zaman vazgeçmiyecektir.

Sovyetlerin evvelce İngiliz tekliflerini reddettikleri malûmdur. Bu tekliflesi şimdi de kabul etmek niyetinde değillerdir. Ancak Londra, Sovyetlerin üç devlet hattâ müm-

(Sonu Sa. 10 Sü. 4)

Mussolininin Son Nutku Ne Pariste Ne Londrada Alâka Uyandırmadı

Londra ve Paris, Düçenin Sözlerinden Totaliter Devletlerin İtidalle Harekete Karar Verdikleri Mânasını Çıkarıyorlar

Londra, 15 (Hususî) — Mussolininin evvelki gün Turinoda söylediği nutuk ne İngilterede, ne de Fransada büyük bir alâka uyandırmamıştır. Nutkun büyük bir kısmı meydan okuma mahiyetinde olmakla beraber Duçe tarafından söylenen sözlerin Avrupa münasebetlerine evvelkinden daha vahim bir şekil vermediği tebarüz ettirilmektedir.

Daily Telegraph, diyor ki:

"Mussolininin harbi muhik gösterecek sebepler mevcut olmadığına dair söylediği sözlerden totaliter devletlerin bundan sonra daha mutedil bir tarzı hareket ittihaz edecekleri anlaşılıyor. Bu devletler şimdiye kadar siyasetlerinde izhar ettikleri harisane emellerde itidalden pek uzaklaşmışlardı."

News Chronicle, şöyle diyor:

"Mussolininin hissiyatında bir değişiklik husule geldiğine inanmak bir delilik olur. Nutkunun daha mutedil olan tonundan sulh cephesinin derslerinden istifade ettiği anlaşılıyor."

Daily Herald'e göre, Avrupada teşebbüs başka ellere geçtiği için, diktatörler artık sadece sözle iktifa ediyorlar.

Fransız matbuatında

Nutuk Fransız matbuatında hiçbir heyecan uyandırmamıştır.

Petit Parisien şöyle yazıyor:

"Mussolini, eğer memnun edilmekte gecikilirse mihverin çetin hâdisatı yani ihtilâfı karşılamağa hazır olduğunu söylüyor. Fakat bu takdirde

(Sonu Sa. 10 Sü. 2)

Von Papen Mezunen Berline Gidiyor

Ankara, 15 (Tan Muhabirinden)— Alman büyük elçisi von Papen, mezunen Berline gitmek üzere bu akşam Istanbula hareket etmiştir.

Tayyare İhtifali Yapıldı

Tayyare şehitlerimiz için dün Fatihte çok hazin bir ihtifal yapıldı, nutuklar söylenerek aziz şehitlerin hâtıraları anıldı ve bunu bir geçit resmi takip etti. İhtifale ait tafsilât ve diğer resimler ikinci sayfamızdadır.

Alman ordusuna mensup motörlü kıtalar seyir halinde

Danzigde Vahim Hâdiselerden Endişe Ediliyor

Nazi Teşekküllerinin Yapacakları Geçit Resmine İştirak İçin Şarkî Prusyadan Birçok Hücum Kıtaları Danzige Sevkedildi

Varşova, 15 (Hususî) — Danzigten gelen haberlere göre, Nazi teşekküllerinin yapacakları geçit resmine iştirak etmek üzere dün şehre, Şarkî Prusyadan bir çok hücum kıtaları gelmiştir.

Pat ajansı, Alman Silezyasında kâin Dobrodziende ikamet eden birçok Leh ailelerinin tehdit mektupları aldıklarını bildirmektedir. Diğer cihetten şarkî Prusyada kâin Krasnolekadaki Leh kilisesinin rahibi Sosazevski, dört gün için Alman topraklarını terketmek emrini almıştır.

Danzigdeki Leh kütüphanesinin camları ikinci defa olarak meçhul şahıslar tarafından kırılmıştır. Polonya komiseri Şodaki, serbest şehrin âyan meclisi nezdinde hâdiseyi protesto etmiştir.

Vahim hâdiseler bekleniyor

"Paris - Soir" gazetesinin Berlin muhabiri Robert Lorette'in bildirdiğine göre Mussolini, Alman - Leh ihtilâfında mutavassıt rolü oynamaktan vazgeçmiştir ve Danzig'de yakında vahim hâdiseler cereyan etmesi beklenmektedir. Muhabirin bildirdiğine göre, Danzig âyan meclisi, Polonyanın menfaatlerini korumağı taahhüt etmekle beraber serbest şehrin Almanyaya iltihakını ilân edecektir. O andan itibaren de Danzig hududu bir Alman hududu olacaktır. Polonyalılar müdahale ettikleri takdirde bu hududa tecavüz etmiş olacaklarından yardım paktlarının tatbik edilmesine imkân kalmıyacaktır. Hükûmet merkezinin salâhiyettar mahfelleri muvaffakiyetten o kadar emindirler ki daha şimdiden koridor meselesile iştigale başlamışlardır.

Hitlerin teftişleri

Achen, 15 (A.A.) — Hitlerin teftiş seyahatinin ilk günü Ashen mıntakasındaki istihkâmlara inhisar etmiştir. Köylerde halk Hitleri geçerken alkışlamak için sokaklara dolmuştur. Bütün evler donatılmıştır.

(Sonu: Sa. 10, Sü: 6 da)

İspanyol Kıtaları Siperler Kazıyorlar

Cebelitarık, 15 (A.A.) — Ispanyol kıtaları Cebelitarığı Ispanyaya ait olan Lilinea şehrinden ayıran bitaraf mıntakada büyük bir faaliyetle siper kazmaktadırlar.

Valiler Arasında Değişiklik Yapıldı

Bolu Valiliğine tayin edilen Naci Kıcıman

Ankara, 15 (Tan muhabirinden) — Valiler arasında geniş değişiklikler yapılmış ve yeni tayin listesi yüksek tasdika iktıran etmiştir. Listeyi aynen bildiriyorum:

Balıkesir valisi Etem İzmir valiliğine, Üçüncü umumî müfettişlik başmüşaviri Nizamettin Ataker Konya valiliğine, nüfus umum müdürü Muhtar Sıvas valiliğine, mahallî idareler umum müdürü Faik Turel Manisa valiliğine, eski Sevhan valisi Tevfik Hadi İsparta valiliğine. Muğla valisi Recai Gürel Balıkesir valiliğine, mülkiye müfettişlerinden Asım Tureli Elâzığ valiliğine, Trabzon valisi Refik Bursa valiliğine, Ankara vali muavini Salâhattin To-

(Sonu: Sa. 10, Sü: 6 da)

PENCEREMDEN

Ruhlar Konuşsaydı

Yazan: M. Turhan TAN

Meslekdaşımız İtalyan gazeteciler, ırkdaşlarını - şüphe yok ki, herkesten iyi tanırlar ve ondan ötürü her fırsatta o millet gençlerini cesur olmıya teşvik ederler. Çünkü İtalyada, altın ve petrol gibi, tabiatin esirgediği nimet ve kıymetlerden biri de cesarettir, musikide, resimde, mimaride ve hattâ edebiyatta şaheserler yaratmış olan İtalyanlar hamasî vadilerde daima beceriksiz ve yaya kalmışlardır.

Bu hakikati yalnız tarihte okumakla değil, 1916 yılında, iki Alman fırkasının —tek bir hücumu müteakıp— Po vâdisine kadar iniverdiklerini gözleriyle görerek bütün acılığı ile kavramış olan o meslektaşlarımız faşizmin teessüsündenberi genç faşistlere cesaret telkin etmiye çalışmakla işte bu tabiî noksanı sun'î usuller ile telâfi etmek ülküsünü gütmektedirler. Almanların kömürden benzin, camdan pamuk, odundan tereyağı çıkarmalarına bir nazire olarak İtalyada da sun'î cesaret imali belki mümkündür. Fakat tarihe geçmiş hakikatlerin yine hakikat olarak kalacağı —her halü kârda— unutulmamak gerektir.

Fakat sayın İtalyan meslektaşlarımız, sun'î cesaret imalini mümkün kılmak için neşrettikleri bentlerde —kastî ve iltizamî olarak— tarihi de kendi meramlarına göre, kullanmaktadırlar. Mselâ Sinyor Mussolinin son nutkunu neşrederken de Piyemontelilere bermu'tad cesaret telkin etmek istemişler ve "Piyemontelilerin şerefle dolu askerî tarihlerinde İtalya topraklarında bir gezinti yapmanın pek sıhhî bir şey olmadığını gösteren unutulmaz safhalar vardır,, tarzında yazılar basmıştır ki tarih bu sözü kolay kolay kabul edecek durumda değildir.

Ben bu cümleleri okurken ihtiyarsız Napolyon Bonapartı hatırladım ve henüz yaşıyanların sözlerine ölülerin —ruhları vasıtasiyle— cevap vermelerine imkân bulunduğu takdirde Napolyonun o cümleleri kullananlara nasıl bir cevap vereceğini düşündüm. Malûm olduğu üzere Birinci Fransuvalardan, Sekizinci Şarllardan, Habsburglardan çok sonra ve on dokuzuncu asrın ilk yıllarına doğru Napolyon Bonapart İtalya topraklarında hayli uzun süren bir gezinti yapmıştı. Gerçi o, ilkin İtalya yoluyla Viyanaya gitmek için Alp dağlarını aşmıştı, bütün Şimalî ve Şarkî İtalyayı dolaşmıştı. Lâkin sonra, hayata henüz gözünü açan oğlunu Roma Kralı ilân edecek kadar İtalyaya ve İtalyanlara tasarruf etmişti.

Şu tarihî hakikat ve ruhların konuşmaları hayaline göre Napolyonun cevabı şu şekilde olabilir:

"Aziz dostlarım, Bugüne ve yarına ait sözlerinize karışmam, lâkin geçmişten bahsederken tarihin hakkını ve tarihe karışan bizlerin hakkımızı lûtfen unutmayınız. Ben 1796 yılında ve yalınayak, başıkabak kırk beş bin Fransız askerinin başında Alpleri geçerken hiç bir güçlükle karşılaşmadım. Elbette kitaplarda okudunuz, o sırada ben henüz yirmi yedi yaşındaydım, askerî şu sözlerle şevke getirmiştim:

— Asker! Sizin hiç bir şeyiniz yok. Şimdiye kadar vatan size bakamadı. Yiyeceğiniz, giyeceğinizi tedarik edemedi. Siz her türlü mahrumiyete katlandınız, her türlü fedakârlığı gösterdiniz. Ben şimdi sizi İtalyanın mamur sahralarına götürüyorum, yiyecek, giyecek, bolluk, servet ve hususiyle şanü şeref sizleri orada bekliyor!..

"Oradan ötesini ve hele Baron Kolli kumandasındaki Piyemonte ordusunun önümden nasıl savuştuğunu siz de benim kadar bilirsiniz!!,,

Evet, ruhlar —arasıra olsun— konuşsaydılar ne iyi olurdu?..

Süvarilerimiz Geliyor

Avrupada muhtelif müsabakalara iştirak etmiş olan süvarilerimiz evvelki gün Brindisi'den Kirinale vapurile hareket etmişlerdir. Vapur çarşamba günü öğleden sonra iki ile üç arasında limanımıza gelecektir.

DAHİLÎ HABERLER

GÜNÜN RESİMLERİ : **TAYYARE İHTİFALİ**

Dün tayyare şehitlerimiz için Fatihte yapılan ihtifalden iki görünüş ve söz alan hatiplerden birisi

Hapishane Dün Tamamen Boşaltıldı

Yeni Bina Bir Sene İçinde Bitirilecek

Adliye Vekâleti umumi hapishanenin derhal tahliyesi için müddeiumumiliğe emir vermişti. Müddeiumumilik burada bulunan mahkûmları Istanbul ve Üsküdar tevkifhanelerine nakletliyordu. Dün akşam son kafileyi de çıkarmıştır. Hapishanede yalnız hasta mahkûmlar kalmıştır.

Adliye Vekâleti binanın yıktırılması için 44 bin liralık tahsisat göndermiş ve yıkma işi de bir müteahhide ihale edilmişti. Müteahhit dün mühendislerle hapishaneye giderek yıkılma işini tetkik etmiştir.

Adliye Vekâleti yeni bina için 500 bin lira ayırmıştı. Bina hapishanenin bulunduğu yere yapılacağı ve duvar yolu üzerine de bir cephesi açılacağı için 250 bin liralık bir zam daha yapılmıştır. Ankaradan gelen haberlere göre, Adliye Vekâleti Istanbul adliyesini sıkıntıdan kurtarmak için bu sene yeni binanın yapılmasını arzu etmektedir.

Bir İngiliz Ticaret Heyeti Geldi

Evvelki gün şehrimize üç İngiliz fabrikası mümessilinden mürekkep bir heyet gelmiştir. İngiliz mümessilleri piyasalarımızda bilhassa zeytinyağ, sadeyağ ve diğer nebatî yağlarla hayvanî yağlardan mübayaa etmek üzere görüşmelere başlamışlardır. Haber aldığımıza göre, Almanyanın memleketimizden aldığı her nevi maddelerin fiyatları ve piyasalarını tetkik eden İngiliz müesseseleri, bu sene bu maddeleri, daha ziyade toplamak için piyasamızla yakından temaslar yapmaktadırlar.

Şehir Meclisinde Bu Yüzden Münakaşalar Oldu

Belediye Su Fiatlarına Bir Kuruş Zammetti

Şehir meclisi, dün, vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın riyasetinde toplanmıştır. Dünkü toplantıda Haliç vapurları işletme idaresi 938 senesi bilânçosile araba iskelelerindeki araba alım satımının eski gedik usulünü iktisap etmemesi için belediye zabıtası talimatnamesine bazı maddelerin ilâvesi hakkındaki teklifler ait oldukları encümenlere gönderildikten sonra beş milyon liralık istikrazın sarfedileceği yerler hakkında bütçe encümeni mazbatası okunmuştur. Encümenin mazbatasına göre bu beş milyon liradan üç milyon lirası şehrin muhtelif semtlerinde yapılacak yollar ve diğer imar işlerine esas teşkil edecek olan istimlâk işlerine, bir milyon lirası Avrupadan getirilecek otobüslerle bu otobüslerin bulunacağı garajlara, yüz bin lirası Istanbulda yapılacak olan süt fabrikası inşaatına, üç yüz bin lirası Mısır çarşısının yardımcı bir hal şekline ifrağı maksadile bu muhallin istimlâk ve ıslahına sarfedilecektir. Encümen, bu paradan yüz bin liranın ötede beride kiralı binalarda oturan tanzifat amelesi bölüklerine koğuş yaptırılması ve motörlü vesait için garaj, tanzifat hayvanları için ahır inşaatına sarfedilmesi hakkındaki makam teklifi reddeylemiş, bu paranın da daha müsmir işlere hasredilmesini, beş yüz bin lirası da belediye namına yaptırılması henüz tasavvur halinde bulunan ekmek fabrikası inşaatına sarfedilmesini muvafık görmüştür.

Mazbata okunduktan sonra azalardan bazıları söz alarak (inşası mutasavver) kaydine itiraz etmişlerdir. Azalardan birisi, bu memleket halkının en mühim gıdasının ekmek olduğunu, bu sebepten dolayı hiç olmazsa halka sıhhî bir ekmek vermek icap ettiğini ileri sürerek bundan tasavvurla değil, katiyetle bahsedilmesini teklif etmiştir.

Bunun üzerine vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar, belediyenin ekmek fabrikası inşası hakkındaki kararının bir tasavvur değil, bir katiyet olduğunu ve para alındıktan sonra fabrikanın inşaatına başlanacağını, esasen icap eden etütlerin de yakında yapılacağını söyledi.

Bu izahattan sonra mazbata kabul edilerek Sular idaresinin Anadolu ve Rumeli cihetleri su tarifesi hakkında muhtelif encümenlerin müşterek mazbatası okundu.

Bu tarifeye göre, Rumeli ve Anadolu cihetlerinde suyun beher metre mikâbı 16 kuruştur. Senelik saat kiraları ise milimetrelik miktarlarına göre 4, 5.40, 6.20, 8.20, 12, 18, 28.80 liradır. Idare malı olan şebeke yolu kirası, beher metrelik borunun senelik kirası 50 kuruştur. Abone malı olan şube yolunun senelik tamir ve bakım bedeli bir lira, âyar ücreti, saatin büyüklüğüne göre 1.5, 2, 2.5 liradır. Ana musluğun açılması 30 kuruştur.

Bu tarife okunduktan sonra bazı azalar itirazda bulunmuşlardır. Halkın o kadar şikâyet ettiği eski şirket zamanında beher metre mikâbı suyun 15 kuruşa satıldığı halde, Belediye Sular idaresinin bunu 16 kuruşa çıkarmasının doğru olamıyacağını ileri sürmüşlerdir. Bu itiraz üzerine Belediye Sular idaresi müdürü Yusuf Ziya izahat vermiştir. Terkos şirketi zamanında beher metre mikâbı suyun 15 kuruş olmakla beraber halka yükletilen tekâlifle suyun metre mikâbının 18 kuruşu geçtiğini, halbuki bu tarife ile halkın bu kadar para veremiyeceğini söylemiştir.

Bazı azalar da su saatlerinden şikâyet etmişlerdir. Bir abonenin kaç sene için saat kirası vereceğini, saatler için bir amortisman hesap edilip edilmediğini sormuşlardır. Buna cevap olarak verilen izahattan su sayatlerinin ancak 15 sene dayandıklarını, bu sebepten dolayı şimdiye kadar bir amortisman müddeti hesap edilmediğini, önümüzdeki sene zarfında bunun da tetkik edilip meclise arzedileceği anlaşılmıştır.

Su tarifesi, idarenin teklifi veçhile kabul edilmiştir. Bundan sonra da vilâyetin üç senelik nafıa yol programı hakkında nafıa encümeninin mazbatası okunmuştur.

Bundan sonra da kendilerine ucuz tarife ile su verilmesi hakkında hamamcıların şehir meclisine gönderdikleri telgraf okunmuş, tetkik edilmek üzere bütçe encümenine gönderilmiştir.

MÜTEFERRİK:

Desen Sergisi Açıldı

Bir kaç ay evvel Taksimde açılan resim ve heykel sergisinin on beş gün lük sergiler serisinden dün bir Desen sergisi açılmıştır. Sergide, bir çok değerli desenler teşhir edilmektedir. Sergide Halil Dikmen, Zühtü Müritoğlu, Elif Naci. Ercüment Kalmık, Arif Kaptan, Hâmit Görel, Zeki İzer, Şeref Akdik, Arif Dino, Kemal Zeren, Nusret Suman, Bedri Rahmi, Eren Eyüboğlu, Cemal Tollu Nurullah Berkin eserleri vardır.

Sergi on beş gün açık kalacak ve herkes her gün sabahtan akşama kadar sergiyi parasız gezebileceklerdir.

İstanbulda Japon Bankası

Japon hükûmetinin, Türkiye ile iktısadî ve malî münasebetlerini genişletmek arzusunu izhar etmesi üzerine merkezi Yokohamada bulunan Stecie bankın mümessili Takahasi, dün semplon ekspresile şehrimize gelmiştir.

Istanbulda tetkikatını ikmal ettikten sonra mensup olduğu bankanın Istanbul şubesini açmak için hazırlıklarda bulunacaktır.

Tarihçi İhsan Şerif Dün Vefat Etti

Cenazesi Bugün Merasimle Kaldırılacak

48 senedenberi muhtelif mekteplerde tarih muallimliği yapmış, bu müddet zarfında memlekete 30 binden ziyade münevver genç yetiştirmiş olan tarih muallimi Ihsan Şerif dün vefat etmiştir.

Muallimler arasında (Baba) ismile tanınmış bulunan Ihsan Şerif 1283 tarihinde doğmuş, tahsilini bitirdikten sonra 1891 senesinde muallim olmuştur. Ihsan Şerif Meşrutiyetten evvel talebelerine hürriyet fikirleri aşıladığı için Urfaya sürülmüş ve 1908 senesine kadar orada kalmıştır. [illegible] ralık Bursa idadisinde muallimlik ettikten sonra o zamanki Galatasaray sultanisine tayin edilmiştir. Bundan sonra da Darülmuallimini âliyede, kız ve erkek muallim mekteplerinde ve en son da Istanbul erkek lisesinde tarih muallimliği yapmıştır.

Vefatı muallimler arasında büyük bir teessür uyandıran Ihsan Şerifin cenazesi bugün saat 15 te Gülhane hastanesinden kaldırılarak namazı Beyazıt camiinde kılındıktan sonra Edirnekapıdaki şehitliğe defnedilecektir. Orta tedrisat muallimlerinin ekserisi ve bir çok ta mektep talebeleri cenaze merasimine iştirak edeceklerdir.

Yugoslav Başvekilinin Eşi

Vilâyete gelen bir telgrafta Yugoslavya Başvekilinin eşi ile annesinin şehrimize müteveccihen hareket etikleri bildirilmiş, vali Lûtfi Kırdarın eşi misafirleri karşılamak üzere dün sabah Sirkeci garına gitmiştir.

Fakat telgrafta hareketleri bildirilen misafir bayanlar konvansiyonel ve ekspres trenlerinde çıkmamışlardır. Misafirlerin bugünkü trenle gelmeleri ihtimali gözönünde tutularak tekrar istikballerine çıkılacaktır.

SUAL

KARİLERİMİZİN SUALLERİNİ BURADA CEVAPLIYORUZ

S. — İlk Türk gazetecisi kimdir?.

C. — Esat Efendidir. 1786 da doğmuş, bir müddet Babıfetvâya devamdan sonra vakayi kâtibi olmuştur. 1825 de Yeniçerilerin lâğvına dair olan fermanı Sultanahmet camii minberinde okuyarak şöhret bulmuş ve 1826 da vakanüvis olmuştur. 1831 de de Takvim Nezaretine tayin edilmiştir.

Esat Efendi, Takvimi Vakayii neşre memur ilk gazetecimizdir.

●

S. — Pazar günü İzmirde yapılan maçta Fenerbahçe takımında Ali Rıza ile Mehmet Reşadın da oynadıklarını okuduk. Halbuki, onlar giden kafilede yoklardı.

C. — Fenerbahçe, cumartesi günü oynıyan Ateşspor maçını güçlükle kazandığından, ertesi günkü maç için, bu iki oyuncu Istanbuldan tayyare ile İzmire getirtilmişlerdir.

●

S. — Yünlü ve koyu renkli elbiselerin temizlenmesi için ne yapmalıdır?.

C. — Yün örgü ceket veya blûz, yün çorap gibi eşyayı temizlemek için evvelâ ılık suya batırmak lâzımdır. Eğer renkleri birbirine karışıyorsa, hemen sudan çıkarıp, gölgede ve düz bir satıh üzerinde kurutarak temizlenmeğe vermelidir. Renkler birbirine karışmıyorsa, ılık suda bol sabun köpüğü yapıp, iki kaşık sirke ilâve ederek asla çitilemeyip, ellerin arasında sıkıştırarak ovmalı ve sonra da yine sade ılık suda durulamalı ve bir masanın üzerine yayılmış olan havlu parçasının üzerine yayarak tekrar üzerine bir başka havlu veya eski koyup bir şişeye sıkı sıkı sararak suyunu gidermeli.

Bezleri ve şişeye sarma işi, ne kadar tekrarlanırsa, eşya da o kadar çok kurutulmuş olur. Bundan sonra da, artık nemli halde kalan eşyayı düz bir yerde kurutmalıdır.

CEVAP

S. — Deri ceketlerin temizlenmesi için kolay bir usul var mıdır?.

C. — Deri ceketin kirlerini temizlemek için bir parça beze bir kaç damla gliserin damlatarak kirli yerleri silmek lâzımdır. Bir müddet açık havada bıraktıktan sonra, yünlü temiz bir kumaş parçası alarak onunla tekrar silmelidir. Eğer süet ise, bezle silecek yerde madenî fırça ile fırçalamalıdır. Fakat ceket çok kirliyse, temizlenmeğe vermek muvafıktır.

TAKVİM ve HAVA

SALI

16 Mayıs 1939

5 inci ay	Gün: 31	Hızır: 11
Arabî: 1358		Rumî: 1355
Rebiülevvel: 27		Mayıs: 3
Güneş: 4.42 — Öğle:		12.10
İkindi: 16.07 — Akşam:		19.19
Yatsı: 21.10 — İmsâk:		2.37

Hava Vaziyeti

Yeşilköy meteoroloji istasyonundan alınan malûmata göre, dün hava yurdun cenubu şarkî Anadolusunda açık, orta Anadoluda az bulutlu, doğu Anadoluda bulutlu, diğer yerlerde çok bulutlu geçmiş, rüzgârlar cenup bölgelerde şimali, Karadeniz kıyıları ile Trakyada cenubî istikametten kuvvetli, diğer bölgelerde garptan orta kuvvette esmiştir.

Dün İstanbulda hava bulutlu geçmiş, rüzgâr cenubu şarkiden saniyede 2 - 3 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 1017,1 miljbar idi. Sühunet azamî 24.0 ve asgarî 10.9 santigrat olarak kaydedilmiştir.

BUGÜN

İngiliz - Romen Anlaşması

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Ingiltere hükûmeti tarafından Romanyaya gönderilen ticaret heyeti vazifesini ikmal ederek Bükreşte iktısadî bir anlaşma imzalamış, daha sonra Yunan tütünlerinin İngiltere tarafından satın alınmasını temin için Atinaya giderek çalışmalarına başlamıştır.

İngiltere — Romanya ticaret anlaşması, iki memleket arasındaki iktısadi münasebetleri daha sağlam esaslara bağlamakta ve Romanyanın siyasî istiklâli gibi iktısadî istiklâlini korumak imkânlarını temin etmektedir. İngiltere hükûmeti, Romanyanın âcil ihtiyaçları için beş milyon Sterlinlik bir kredi açıyor, ve yeni senenin mahsulünden 200,000 ton buğday alarak Romanyanın İngiltereden alacağı eşyanın bedelini ödemesine de imkân veriyor.

Anlaşma, iki memleket arasında karşılıklı ticareti normal kanallarla ilerletmeyi istihdaf ettiği için büyük bir kıymeti haizdir.

İki memleket arasındaki tediyat anlaşması tâdil olunacak, her memleket mahsullerinin diğer memleket piyasalarında kolayca satılması için iki taraf ticaret teşkilâtı yapacak ve bu teşkilâttan istifade edecektir.

İngiltere, Romanyaya karşı vuku bulacak her tecavüze karşı teminat verdikten sonra Romanya ile iktısadî bir anlaşma yapmakla, teminatı sağlamlamış ve tamamlamıştır.

Aynı heyetin Atinada muvaffak olması beklenmektedir.

★

"Berlin,, in arapça neşriyatı:

Berlin de Roma gibi bir müddettenberi radyolariyle Arapça neşriyat yapmıya başlamış, ve Romada yapılan Arapça neşriyatı takviye etmiştir. Romada yapılan Arapça neşriyatın hedefi, Arap efkârı umumiyesini İngiltere ve Fransa aleyhinde tahrik etmektir. Berlinin de ayni maksadı istihdaf ettiği şimdiye kadar takip ettiğimiz neşriyatından anlaşılıyor. Evvelki gün iki radyo merkezi de Irak Kralı Birinci Gazinin ölümünün kırk gün geçmesi münasebetiyle matem tuttu ve merhum kralın hatırasını yaşatmak için mersiyeler okudu ve hatimler indirdi. Hattâ bu münasebetle çalınan musiki dahi, matem havalarından müteşekkildi.

Berlin ve Roma radyolarının Kral Gazinin hatırasına gösterdikleri bu vefakârlığın samimyeti (!) herhalde Arap âleminde çok derin akisler yapmış olacaktır!

İşin garip tarafı, bizzat Arap radyolarının bu derece vefakârlık göstermiye lüzum görmemeleridir. Arap radyo istasyonları bütün Şark milletlerinin kalbinde çok derin iz bırakan faciadan bahsetmiş, bu münasebetle Bağdatta yapılan merasimi anlatmış, merhumu rahmetle anmış ve bu suretle samimiyetini ifade etmiştir.

Roma ve Berlin radyolarının bu münasebetle geceler tertip etmelerinin sebebi şüphe yok ki bambaşkadır. Maksat, Araplardan fazla Arap görünmek, ve bunu da Araplara kabul ettirmektir.

Arapların aklı selimi herhalde, kendilerinden daha Arap, daha koyu Müslüman görünmek istemekteki müstetir hüveyi anlıyorlar.

KISA HABERLER

Daily Herald gazetesi, Fransanın Suriye üzerindeki mandası hitam bulduğu takdirde sabık Arnavutluk Kralı Zogonun Suriye tahtına namzetliğini koyacağını yazmaktadır.

● İngiliz hükümdarlarını Kanadaya götüren vapur, sis ve seyyar buz kütleleri yüzünden çok ağır bir şekilde ilerlemeğe mecbur kalmıştır.

● Yugoslav Başvekili Svetkoviç, Yugoslavyadaki Alman ekalliyetine ait bir kültür cemiyeti bulunan Kulturbund'un nizamnamesini tasvip edeceğini, Alman mebusu Fransham'a vaadetmiştir.

SON HABERLER

Dobrica Hâdisesinin Akisleri

Romen Ajansı Vakaya Ait Yeni Tafsilât Veriyor

Bükreş, 15 (A.A.) — Dobricada Bulgar ekalliyeti ile meskûn bir kasabada taşkınlıklar yapıldığına dair Bulgar menbalarından verilen haberleri yarı resmî Rador ajansı, mübalâğalı, yanlış ve kasde müstenit olarak tavsif etmektedir.

Rador ajansına göre hâdiseler şu suretle cereyan etmiştir:

Bir tayyare fabrikasının müdürü olan mühendis Zamfirescu, refakatinde 11 kişi olduğu halde geçen hafta Dobricadaki malikânesine giderken 20 kadar haydudun tecavüzüne uğramıştır.

Mütecavizler jandarmalar tarafından yakalanmışlar ve cürümlerini tamamile itiraf etmişlerdir. Bunların büyük bir kısmı, Bulgar, bazıları da Romen idiler. Haydutlar adliye makamlarına teslim edilmek üzere kaza merkezine doğru yola çıkarılmışlar ise de yolda mukavemet gösterdiklerinden jandarmalar silâhlarını kullanmak mecburiyetinde kalmışlar ve haydutlardan biri Romen olmak üzere birkaç tanesini öldürmüşlerdir.

Diğerleri kaçmağa muvaffak olmuşlardır. Müddeiumumilik tarafından yapılan tahkikat neticesinde jandarmaların meşru müdafaa halinde bulundukları sabit olmuştur.

Rador ajansı, millî rönesans cephesindeki Bulgar mümessillerinin Başvekil Armand Calinescuya bir muhtıra göndererek haydutluğa teşebbüs eden millettaşlarının bu hareketini tasvip etmediklerini ve haydutluk vakalarına nihayet verilmesine yardım edeceklerini bildirdiklerini ilâve eylemektedir.

Calinescu, dahiliye müsteşarının Bulgarlarla meskûn kasabaları teftiş ederek Bulgar ahalinin haleti ruhiyesini tetkik etmesine ve icap ederse lâzım gelen tedbirleri almasına karar vermiştir.

Filistinde Yeniden Nümayişler Oluyor

Kudüs, 15 (A.A.) — Beyaz kitabın çarşamba günü neşredileceği haberi muhtelif tezahürata sebebiyet vermiştir. Polis, eski idare şeklinde her hangi bir tebeddül vukuuna muarız olan bir nümayişçi alayını dağıtmıştır. Telavivde bir çok muhariplerin evinde araştırmalar yapılmıştır. Müteaddit amele ve sendika teşekkülleri aralarında toplantılar yaparak merkezî teşkilâtın mukarreratına göre, hareket etmeği kararlaştırmışlardır.

Bağdat, 15 (A.A.) — Filistindeki isyanı idare eden Arif Abdülrazzak, Palmire gelmiş ve orada teslim olduktan sonra tekrar firar etmiştir. Beraberinde büyük müftinin akrabasından biri vardır. Abdülrazzak, Şükrü Saka namı altında seyahat etmektedir.

Subaylara Ait Yeni Barem

Ankara, 15 (Tan Muhabirinden)— Bütçe encümeni, subaylarla askerî memurlara ait yeni baremin tetkikini tamamlamıştır. Projede askerî barem için 13 derece tesbit edilmiştir. İdarei hususiyeler ve belediyelerde hizmet eden memurların bu hizmetlerde geçen müddetlerinin tekaütlükte hesap edilmesini temin için tekaüt kanununda değişiklik yapılması kararlaşmıştır.

Macar - Leh Münasebetleri

Budapeşte, 15 (A.A.) — Leh - Macar dostluğundan bahseden "Magyar Nemzeti" gazetesi diyor ki:

"Bu dostluk halihazırdaki ahvalden daha kuvvetlidir. Çünkü kötü kültür sıhriyeti ve silâh arkadaşlığı tarihe gömülüdür.

Yugoslavya Naibi İtalyadan Döndü

Yugoslavya Kral Naibi Prens Paul ve Prenses Olga, dün Floransadan Belgrada dönmüşlerdir. Bu resimde Prens Paul'ü Romada İtalya kralı ve Mussolini tarafından karşılanırken görüyoruz.

İngiltere Protesto Ediyor

Londra, 15 (Husıusi) — Japon Domei ajansının Amoydan bildirdiğine göre, Kulangsu enternasyonal mıntakasının Japonlar tarafından işgalinden sonra iki Ingiliz torpitosu Amoy limanına gelmiştir. Çin sularındaki Ingiliz filosu kumandanı Amiral Perey'nin 16 mayısta Amoya gelmesi bekleniyor.

Ingilterenin Tokyo sefiri Robert Craigia, Japon kıtalarının Kulangtsuya ihraç edildikleri esnada ittihaz ettikleri tarzı hareketi, Japonya hükûmeti nezdinde protesto etmek için talimat almışır.

Bir Çin - Sovyet anlaşması hakkında Japonlar tarafından yayılan haberler Çin makamatı tarafından tekzip olunmaktadır.

★

Merkezî Çindeki Japon ordusunun bir tebliğinde Hupede Japonlar tarafından yapılan taarruz neticesinde 26 Çin fırkasının mağlûp olarak şimale doğru ricat ettiği ve çete harpleri yaptığı bildirilmektedir.

Madrit Alayı Geri Kalıyor

Madrit, 15 (A.A.) — Henüz resmen tesbit edilmiyen fakat 19 mayısta yapılması derpiş edilen zafer geçit resmi Madridin tekrar Ispanyanın hükûmet merkezi olarak kabulü ve memleketin normal sulh şartlarına avdeti için bir vesile teşkil edecektir. Geçit resminin ertesi günü Madritte ilk defa olarak nazırlar, Frankonun riyasetin le toplanacaktır. Bununla beraber nazırlar, Madride ancak Franko, yaz nihayetinde temelli olarak geleceği zaman yerleşeceklerdir.

Şimdi yalnız beş nazır, Madritte vazife görmektedir.

Kondor lejyonundaki Alman gönüllüler, 22 mayısta Vigodan Almanyaya vapurla hareket edeceklerdir. Bu münasebetle büyük bir tezahürat yapılacaktır.

Nevşehirde Dolu

Nevşehir (TAN) — Bir saat uzaktaki Çat köyüne ve Seğidin mevkiine yarım saat, nohut büyüklüğünde dolu yağmıştır.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● *Berlin - Roma mihveri Yugoslavyayı sıkıştırmaktadır. Romada bulunan Prens Paul'e şu teklif yapılmıştır: 1 — Yugoslavya, Berlin - Roma mihverine iltihak edecektir. 2 — Antikomintern paktı imza edecektir. 3 — Yugoslav ordusuna Alman ve İtalyan muallimler alınacaktır. 4 — Hırvatlarla cereyan eden müzakereler uzatılacaktır. 5 — Yugoslavyanın iktısadiyatı mihverin ihtiyacına göre tanzim edilecektir.*

★

● Yugoslavya bu teklifleri kabul etmezse, Berlin - Roma mihveri Yugoslavyayı parçalamak için şu tahrikâtı yapacaktır: Slovenler Banat şehrini, İtalyanlar Dalmaçyayı istiyecekler, Macarlara da istedikleri verilecektir.

Fakat Türkiye - İngiliz anlaşmasından sonra müzakereler sarpa sarmış, ve arada hiç bir anlaşma imzalanmamıştır.

★

● *Mısırda İtalyan Generali Balbo, Kral Faruk ile uzun bir mülâkat yapmış ve bu mülâkattan sonra Mısır ve Trablus hududundaki gerginlik zail olmuştur.*

★

● Fransa ile İtalya arasında müzakereler başlamak üzeredir. Mussolininin son nutku, bu müzakerelerin başlamasına mâni olmıyacaktır.

Çekyada Almanların Tazyiki

Almanlaştırma Gayretine Karşı Şiddetli Bir Mukavemet Var

Prag, 15 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Çekler Alman kıtalarının tehdidine rağmen kendilerinin Almanlaştırılmasına karşı şiddetle mukavemet etmektedirler. Halkın ekseriyeti, Haşanın vaziyetini bilhassa Hitlerin 50 inci yıldönümü münasebetile Berline giderek Alman devlet reisine temennilerini arzettiği gündenberi tenkit etmektedir.

Hitlerin Avusturyada ve Südet arazisinde olduğu gibi bir plebisit yapmak istemiyerek eski Reisicümhur Haşanın hüsnü niyetini istismar ettiğini tercih ettiği beyan olunmaktadır. Bundan dolayı, Haşanın politikasına efkârı umumiyenin de müzaheret ettiği şeklini vermek maksadile bir millî birlik partisi teşkiline karar verilmiştir. Bu parti, memlekette teşekkülüne müsaade edilen biricik parti olup herkes oraya yazılmaktadır. Halk dünyada cereyan eden vukuattan bihaber bulunmakta, Almanlar da Südetlerin yardımile bütün istihbarat teşkilâtını kontrol etmektedirler. Berlin fırkasının eski matbuat şefi, şimdi matbuat sansürü olmuştur. Südetler, radyo ve filmleri de kontrol etmektedirler.

Mütehassıs amele sıkıntısı

Almanyaya Çek amelesi gönderilmesi üzerine Bohemya ve Moravyanın endüstri müesseseleri, mutahassıs amele tedariki hususunda güçlük çekmektedirler.

Şimdiye kadar Almanyaya 20 bin mütehassıs Çek amelesi gönderilmiştir, Endüstride kullanılan makineler ve tesisat da Almanyaya yollanmıştır. Çek sanayi mahfillerinde söylendiğine göre bu usulün tatbikine devam edildiği takdirde memleket sanayiinden eser kalmıyacaktır.

Ölen Sovyet Tayyarecileri Dün Gömüldü

Moskova, 15 (A.A.) — Dün Kızıl Meydanda Moskova işçileri geçen gün bir hava kazası esnasında ölen Sovyet tayyarecileri Serof ve Paulinosipenkonun küllerini Kremlinin duvarına gömmüşlerdir.

Saat 16,30 da cenaze alayı bir müfrezenin refakatinde olarak Kızıl Meydana gitmiştir. Orada binlerce ve binlerce işçi murahhasları toplanmış bulunuyordu. Ölen tayyarecinin küllerinin konulduğu sandukaları Molotof, Voroşilof, Kaganoviç, Andryef, Mikoyan, Çanof ve Beria taşıyorlardı. Bu esnada Kızıl Meydanın üstünde avcı ve bombardıman tayyareleri filoları gözükmüştür. Sovyet tayyarecilerinin ölen arkadaşlarına yaptıkları bu son ihtiram geçidinin başında Sovyet kahramanı Eremenkonun idare ettiği tayyare uçuyordu.

İcra Komiserleri heyeti ve Sovyet komünist partisi namına Müdafaa Komiser Vekili Meklis, Moskova Sovyet Meclisi ve Partisi namına Şermakof ve Sovyet tayyarecileri namına da Şevçenko birer nutuk söylemişlerdir.

Bu ihtifalden sonra Stalin ile silâh arkadaşları ve Sovyet kahramanları sandukaları Kremlinin duvarına götürmüşlerdir.

Toplar salvo ateşi yaparken, tayyarecilerin külleri Kremlinin duvarına konulmuştur.

FELEK

Ben Bunu Anlamam!

Yazan: B. FELEK

Bir ufak hâdise üzerinde ehemmiyetle duracağım. Geçenlerde vefat eden meşhur Türk pehlivanı Kurtdereli Mehmedi şahsen görmemişseniz bile adını, sanını elbette işitmişsinizdir.

Bu adam gerek Türkiye içinde gerek Avrupada, hattâ Hindistanda şöhret almış dehşetli bir adam idi. Kuvveti, vücudünün tenasübü hakikaten "Türk gibi kuvvetli,, meselini teyit eden canlı vesikalardan olmuştur.

Ben bu adamı tanıdığım, güreşlerini seyrettiğim zaman pek genç değildi. Fakat hâlâ kuvvetini ve vücut güzelliğini muhafaza ediyordu.

Büyük Türk pehlivanları neslinden tek kalan bu nümune de geçende gözlerini bu fanî dünyaya yumdu.

Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü yerinde bir kadirşinaslık göstererek ailesine yardım etti. Mezarının yapılmasını temin etti ve daha iyisi bu ünlü yiğitin namını yâd için alaturka güreşlerin başpehlivanına verilmek üzere bir de altın kemer yaptırdı. Bunlar güzel şeylerdir. Keşke her kıymetimize böyle kadirşinaslıkla mukabele etsek.

İnsan ağacı ancak böyle teşviklerle yemiş verir.

Lâkin bu arada bir şey öğrendim ki hiç hoşuma gitmedi.

Kimin karar verdiğini, neden karar verildiğini bilmiyorum. Fakat gazetelerin yazdığına nazaran Kurtderelinin mezarı gömülü olduğu asıl meskatiresi olan "Kurtdere köyünden Balıkesire nakledilecekmiş.

Neden?..

Böyle meşhur bir pehlivanı yetiştirmiş olan bir köy halkı onun mezarına gidip bir Fatiha okumak ve bu mezarı çocuklarına:

— İşte bizim köylü, meşhur cihan pehlivanı Mehmet pehlivan burada medfundur. Siz de bunun gibi pehlivan olunuz ve adınızı cihana salınız!

Demek hakkına sahiptir. Niçin onları bu haktan ve bir cihan pehlivanı yetiştirmiş olan bir köyü onun mezarını taşımaktan mahrum etmeli?

Ve nihayet kendi vasiyeti olmadıkça bir adamı tabii olan medfeninden kaldırıp başka bir kasabaya nakletmekte ne mâna vardır?

Küçük köyde büyük pehlivan dinlenmez mi?

Eğer fiile geçmiş bir teşebbüs varsa hemen durdurulması ve bu fikir henüz proje halinde ise bundan vazgeçilmesi ciddiyet namına temenniye şayandır. Her şöhretin en tabii yeri doğduğu topraktır. Bırakalım Kurtdereliyi de bütün hayatında adını adına eklediği köyünün toprağında dinlensin!

Almanya - Litvanya Arasında Müzakereler

Kaunas, 15 (A.A.) — Almanya ile Litvanya arasındaki iktısadî müzakerelere Berlinde devam edilmektedir. İki memleket arasında ticarî bir anlaşmanın gelecek cuma günü imzasına imkân hasıl olacağı tahmin edilmektedir. Bu anlaşma ile Çekoslovakya ile Avusturyanın Almanya tarafından işgalinden sonra hâdis olan vaziyete göre iki memleket arasındaki mübadeleler yeni bir şekle konacaktır. Muahedenin meriyet müddeti iki senedir. Memelde Litvanyaya mahsus bir serbest liman tesisi meselesi, bilâhare bunun için teşekkül eden komisyon tarafından halledilecektir. Bu müddet zarfında Litvanya evvelce olduğu gibi Memel limanından istifadeye devam edecektir.

★

Varşovadan avdet eden General Rastikis, Reisicümhur Smetowa tarafından kabul edilmiştir. General, devlet Reisine Polonya ricalile yaptığı temaslar hakkında malûmat vermiştir.

Mahkemelerde

Bir Celebin Kumarla 2600 Lirasını Almışlar

Polis, Çemberlitaşta Tavukpazarında Romanyalı Mehmedin evinde kumar oynandığından şüphelendiği için evi nezaret altına almış ve müddeiumumilikten de bir arama emri çıkarttıktan sonra evvelki gece ansızın bir baskın vermiş ve içerde barbut oynayan beş kişiyi cürüm vasıtası olan oyun âletlerile ve masa üstündeki 35 lira ile beraber yakalamıştır. Bunlar Muharrem, Romanyalı Mehmedin karısı Yaraşova, Moses oğlu Sergis, diğer Sergis, kolsuz Nuri, Hasan oğlu Mehmettir.

Meşhut suçlara bakan Sultanahmet üçüncü ceza mahkemesi, dün bunların duruşmalarını yaptı. Romanyalı Mehmetle karısı ve Hasan oğlu Mehmet hâdiseyi tamamen inkâr ediyorlardı. Muharrem ise kendisini müdafaa ederken:

— Bay reis, ben celebim. Anadoludan koyun getirir, burada satarım. Beni bir gün bir arkadaşım, Romanyalı Mehmedin evine götürdü. Orada kumar oynuyorlardı. Ben de oynadım. Sekiz günün içinde benim tam 2600 liramı aldılar. Ben bu paramı geri alabilmek için evlerine devam ve oyunlarına iştirak ediyordum. Canım yandığı ve ticaret işlerim altüst olduğu için beni mazur görmenizi temenni ederim, diyordu.

Moses oğlu Sergis ile kolsuz Nuri de kumar oynadıklarını itiraf ettiler. Hâkim şahitleri dinledikten sonra hepsinin suçlarını sabit gördü. Muharremle Romanyalı Mehmet ve karısı Yaraşovaya beşer gün hapis altmışar lira para cezası, iki Sergisle Nuri ve Mehmede de onar lira para cezası verdi.

Bir Yağcı ve Bir Şekerci Hapse Mahkûm Oldular

Seyyar yağ satıcı Konyalı Mehmet pamukyağı ile karışık yağ satarken belediye zabıtası tarafından yakalanmış ve yağından alınan nümune belediye kimyahanesinde tanlil ettirilerek karışık olduğu anlaşıldığı için müddeiumumiliğe verilmiştir. Sultanahmet sulh ikinci ceza mahkemesi, dün Mehmedin duruşmasını yaptı. Mehmet:

— Ben yağı hazır aldım. Aldığım gibi de satıyordum. Karışık olduğunu bilmiyordum, diyordu. Hâkim kimyahanenin raporunu okudu Zaptı imzalayan memurları dinledi Mehmedin suçunu sabit gördü. Kendisine bir ay hapis ve bir ay da sanatten memnuiyet cezası verdi.

Mübaşir bundan sonra salona Şekzadebaşında şekercilik yapan Ahmedi aldı. Bu da akide şekerlerini boyadığı halde kavanoza bunların boyalı olduğunu gösteren etiket koymamaktan suçlu idi. Suçlu kendisini müdafaa ederken kısaca kanunun bu maddesini bilmediğini söylüyordu. Hâkim şahitleri dinledi. Bunun da suçunu sabit gördü. Kendisine bir ay hapis ve bir ay sanatten men cezası verdi. Hâkim suçlunun temayülü ahlâkisini nazarı itibara alarak cezasını tecil etmiştir.

Harmanyerinde Bulunan Fare Davası Bitti

Sultanahmet sulh ikinci ceza mahkemesi dün Çarşıkapıda Ahmedin fırınının harman yerinde bulunan sıçan davasını neticelendirdi. Ehlivukuf ve dinlenen şahitler harman yerine fındık faresinin çıkabileceğini söylüyorlardı. Esasen zabıtai belediye memurları da burada fareyi gördüklerinde ısrar ediyorlardı. Mahkeme fırıncı Ahmedin itirazını varit bulmadı, belediyenin verdiği üç gün kapanma cezasını yerinde buldu ve tasdik etti. Ahmedin fırını üç gün kapatılacaktır.

Bir Doktor Ölümden Suçlu Görüldü

Ağır ceza mahkemesi dün bir ölüme sebebiyet davasına başladı. Davacı posta müdürlerinden Nadir Atasay, suçlusu da eskiden Erenköyünde Altıntarlada serbest doktorluk yapan ve şimdi Kütahya hastanesinde nisaiye şefi bulunan doktor Ratiptir. Davacının iddiasına göre, hâdise şudur:

Nadir Atasayın refikası Bayan Kâmile hâmile imiş, bir yolculuk neticesinde rahatsızlanmış ve 3 eylül 936 tarihinde Erenköyünde doktor Ratibe müracaat etmiştir. Doktor kendisine:

— Eğer bana otuz lira verirsen kürtaj yapar, çocuğunu alırım, der. Bir gün sonra da Kâmilenin rahminde bir ameliyat yapar. Çocuğu alırken bir âlet rahmi yırttıktan sonra 25 santimetre içeriye girer ve barsakları parçalar. Doktor Ratip, hastasının vaziyetini tehlikede görünce Üsküdar Nümune hastanesine gönderir, hastane başkası tarafından müdahale edilen ve çocuğu alınan bu hastayı kabul etmek istemez. Fakat zavallı kadının sıhhî vaziyetini tehlikede görünce doktor Bayan Iffet ile Operatör Zeki Tektaş müdahale ederek bir ameliyat yaparlar. Kadının rahmini çıkarırlar, barsaklarını dikerler. Fakat kazuratın harice defedilmesi için bir mahreç bırakılmamıştır. Bunun için de kadın ölmüştür.

Ceset morga kaldırılmış, Adlî Tıp işleri müdürlüğü hâdisede doktorların üçünü de suçlu bulmuş ve müddeiumumilik te tahkikatını bitirerek doktorların üçünü de sorgu hâkimliğine vermiştir. Burada doktor Bayan Iffetle Zeki Tektaş itiraz etmişler:

— İlk ameliyatı yapan, kadının rahmini ve barsaklarını delen doktor Ratiptir. Biz fennen mecbur olduğumuz bir müdahale yaptık. Ameliyatımız da yolundadır. Fakat kadın daha evvel aldığı yaraların tesiri altında ölmüştür, demişler.

İstintak hâkimi, bu itirazla beraber morgun raporunu Ankaradaki Yüksek sıhhat şûrasına göndermiş ve vaziyetin aydınlatılmasını istemiştir. Şûra hâdisede Iffetle Zeki Tektaşın suçlarını görmediği için sorgu hâkimi yalnız doktor Ratip aleyhine dava açmıştır. Dün mahkemede suçlu ile avukatı bulundular. Davacıyı da bir avukat temsil ediyordu. Suçlunun avukatı Sıhhat şûrasının kararına itiraz etti. Raporun tekrar Tıbbi adliye gönderilerek tetkikat yapılmasını istedi.

Davacının avukatı son sözü Sıhhat şûrası söylediği için bu talebin tervicine imkân bulunamıyacağını ileri sürdü. Müddeiumumî de bu isteği tetkike lüzum gördü. Davayı 26 haziran talik etti.

Kalp Beşibiryerde Sürmüş

Dün ağır ceza mahkemesinde Kasımpaşada oturan Hikmete kalp beşi bir yerde sürdüğü iddiasile tevkif edilen Hulûsi ile gayri mevkuf arkadaşı İbrahimin duruşmalarına devam edildi. Şahitler dinlendi. Şahitlerden birisi:

— Ben Hikmete kalp beşi bir yerde verirlerken görmedim. Fakat kendisi bana anlattı. O gece kumar oynamışlar, Hulûsi yutulmuş, Hikmete para yerine kalp bir beşi bir yerde vermiştir. Bunu poliste de itiraf ettiği için kumar oynanan ev kapatılmıştır.

Gelmiyen şahitler vardı. Muhakeme onların çağırılması için tehir edildi.

Sabun Kazanı Cinayeti Muhakemesi

Dün ağır ceza mahkemesinde geçen sene sabun fabrikasında bekçi Şevketi boğarak kazana atan Mustafa oğlu Mansurun muhakemesine devam edildi. Mahkemede Şevketin oğlu Mustafa da müdahil sıfatile bulunuyordu. Mahkeme geçen celsede hâdise yerinde yeni bir tetkikat yapılarak incelemiye karar vermişti. Dün de bu kararını sonraya bırakarak şahitlerin dinlenmesine lüzum gösterdi.

Yeni Sabah Beraet Etti

Dün Asliye ikinci ceza mahkemesinde Impeks şirketi müessislerinden Kemal ve Şakir Sedenin kardeşleri eski Denizbank teknoloji müdürü Süleyman Seden tarafından Yeni Sabah ve Cumhuriyet gazeteleri aleyhine açılan davalara devam edildi. Mahkeme Yeni Sabah gazetesi hakkında beraet kararı verdi. Cumhuriyet gazetesi aleyhindeki davayı da karar için başka bir güne bıraktı.

Seyyar Satıcının Marifeti

Mehmet isminde bir seyyar satıcı dün gündüz kafayı çekmiş, Galataya Kemeraltına gitmiş, oradaki umumi kadınlara sarkıntılık yapıyormuş. Kadınların şikâyeti üzerine bekçi Nuri, Mehmedi menetmek istemiş, o da kızınca bekçiye vazife halinde hakaret etmiştir. Polis Mehmedi, dün meşhut suçlar müddeiumumiliğine verdi. Asliye dördüncü ceza mahkemesi duruşmasını yaptı. Kararını bugün bildirecektir.

TEŞEKKÜR

Dün Emine Santuru hilkatin şaşmaz hükmüne serfiru ederek toprağa tevdi ettik. Şimdi fennin ölümle yetmiş dört gün süren bu mücadelesini bütün hazakat ve dirayetlerile idare eden Üniversite Tıp fakültesi ile Gülhane seririyatı muhterem profesörlerine ve Şişli Sıhhat Yurdu ailesini teşkil eden umumdoktorlar ile memurine ve Heybeli sanatoryom müdürü ile hususî üstat doktorlara şükranlarımızı yükseltmeğe mübaşeret etmekteyiz. Tıp fakültesi dekanlığı ile Askeri Tıbbiye müdürlüğünün cenaze merasimine gösterdikleri yüksek alâkaya ve Eminenin gerek Tıbbiyedeki ve gerekse Şişli Terakki lisesindeki arkadaşlarının cenazesini ellerinin üzerinde taşımak suretile gösterdikleri civanmerdane hassasiyete ve cenazeye iştirak lûtfunda bulunan ve telgraflar ile, mektuplar ile taziyemize şitap eden ve gönderdikleri çelenkler ile merasim güzergâhını seyyar bir bahçe haline getiren umum zevata en derin ve en kalbî teşekkürlerimizi arzetmeği vecibe addeyleriz.

Eminenin annesi Seniye Santur, Şişli Sıhhat Yurdu ailesi Dr. M. Ikiz, F. Santur, C. Derviş.

Teşvikiye Sağlık evi ailesi: Dr. I. O. Güçer.

★

TEŞEKKÜR

Çok sevgili ve kıymetli annemiz Bayan Esnanın acı kaybı dolayısile aldığımız taziyetnamelerle ve cenaze merasimine iştirakle tesliyet lûtfunda bulunan muhterem zevata bu suretle arzı şükran ve minnettarı eylemeği teessürümüze bağışlamalarını hürmetlerimizle rica eyleriz.

Müldür ailesi

Toplantılar, davetler :

Kadın Hekimleri Aylık Toplantısı

Türk Ginekoloji Kurumu, bu mevsimin son toplantısını Dr. Orhan Tahsinin başkanlığında yaptı. Bu celsede:

Dr. Ahmet Asım Onur: Bir hastadan ameliyatla çıkardığı rahim ve yumurtalık urları (Myome ve Adenomyosis) göstererek, bunlar hakkında izahat verdi. Keza çok kanayan gebe bir kadında yaptığı Kayser ameliyesine dair tafsilât verdi. Ve rahmin alt kısmına yapışmış olan meşimeyi (Placenta Praevia Totalis) gösterdi.

Bu vakalar için yapılan görüşmelere: Orhan Tahsin, Ahmet Asım Onur, Hadi İhsan Gediz, Nuri Süleyman Canbakan, Şükrü Fazıl İlkel, İhsan Arif, Robert Bayar, Leontiyadis, Sinay ve Fresko iştirak etti.

Kurum, yeni cemiyetler kanununa göre, nizamnamesine ilâvesi icap eden maddeleri tesbit ve kabul ederek, gelecek ilkteşrinde toplanmak üzere kış mevsiminin içtimalarına son verdi.

Hava Şehitlerimiz İçin Dün Fatihte Hazin Bir İhtifal Yapıldı

Hava şehitleri ihtifali dün saat 14 te Fatih parkı içindeki âbide önünde binlerce halkın da iştirakile yapıldı.

Abidenin etrafı C. H. Partisi, İstanbul komutanlığı, Belediye, Hava Kurumu, hava zabitanı ve şehrimizdeki bilûmum bankalar tarafından gönderilen çelenklerle süslenmiştir.

Merasimde vali muavini Hüdai Karataban, İstanbul komutanı General Halis Bıyıktay, Merkez komutanı Cemal Akan, hava müsteşarı Zeki Dolan, Fatih kaymakamı İhsan Sakızlı, yüzlerce hava, kara zabitanı ile mektepliler ve halk hazır bulundular.

Merasimi merkez komutanı Cemal Akan açtı ve hazirunu hava şehitlerini selâmlamağa ve bir dakika ihtiram vakfesine davet etti. Bu sırada Fatih, Beyazıt, Selimiye, Taksim ve Maçkadan toplar atılıyor, limandaki vapurlar düdük çalıyorlardı.

Bundan sonra ilk olarak, ordu namına hava yüzbaşısı Kemal Çolakoğlu kürsüye geldi ve ezcümle şunları söyledi:

— Yurdun aziz şehitleri; milli duyguların manen beslendiği böyle bir günde, büyük Türk milleti sizleri içinden kopan bir sevgi ve saygı ile anıyor.

Bundan sonra Hava Kurumu namına Şehir Merlisi âzasından Meliha Avni de söz alarak ezcümle dedi ki:

— Bütün bir milletin sevgisi ile bağlanmış çiçeklerin bırakıldığı bir mezar önündeyiz. Buraya biriken, buradan geçen sayısız insanlar, büyük bir huşu içinde bu mezarın kahraman çocuklarını; çok içten, tâ gönülden bir unutmadan anıyorlar.

15 mayıs, Türk havalarının cesur bekçilerine hürmet günüdür.

15 mayıs, Türk kahramanlık tarihinin şanlı birkaç yaprağıdır. Bin saygı, bin sevgi, bin alkış bu destanı yazanlara ve yaratanlara...

Bunu müteakip Fatih Halkevi başkanı Avukat Sırrı Enver Batur Şehir Meclisi namına söz aldı ve hislerini söyledi.

Son olarak Üniversite ve yüksek okullar namına Tıp Fakültesi son sınıf talebesinden Cengiz Hener de bir nutuk söyledikten sonra bir manga asker tarafından havaya üç el ateş edildi. Bunu müteakip askeri lise talebeleri, bir piyade taburu, bir topçu bataryası tarafından bir resmi geçit yapılarak merasime nihayet verildi.

ÖLÜM HABERLERİ

HAZİN BİR ÖLÜM
Tarih Muallimi İHSAN ŞERİF SARU Öldü

Maarif ailesi elli iki yıldanberi verimli çalışmasiyle Memlekete binlerce genç yetiştiren ve binlerce dilde ve gönüllerinde (Baba) vasfını alan İhsan Şerif Saru'yu ebediyen kaybetmekle muztariptir. Cenazesi Bugün saat 15.30 da Gülhane Hastanesinden kaldırılarak namazı ikindiyi müteakıp Sultanahmet Camiinde kılındıktan sonra Edirnekapı Şehitliğindeki Ebedî Metfenine tevdi edilecektir.

Kederli ailesine, teselliye muhtaç yavrularına, kalpleri onun sevgi ve saygısiyle dolu olarak arkasından ağlayan talebe ve öğretmen evlâtlarına samimî taziyetlerimizi sunarız.

★

VEFAT

Hâkim ve müderris Ilacı Osman Nuri oğlu, Gümrük ve Inhisarlar Vekâleti müfettişlerinden Medeni Inceoğlunun ağabeyisi, öğretmen Hikmet Şölenin kayın biraderi, mütekait kaymakam Neşetin damadı, hâkim Adnan ve doktor Asımın enişteleri, Şûrayı Devlet müddeiumumilerinden Zihni Inceoğlu 15.5.939 günü sabahı vefat etmiş ve Içerenköyündeki aile kabristanına defnedilmiştir.

★

Bir Muallim Vefat Etti

İstanbul Öğretmenleri Yardım Cemiyetinden:

Beykoz Sarıpınar okulu öğretmeni Hatice İper'i maalesef aramızdan ebediyen kaybettik. Kederli ailesine ve sayın arkadaşlara taziyetlerimizi sunarız.

Mahkûm ve Mevkuflar Namına Gönderilen Posta Havaleleri

Ankara, 15 (TAN) — Mahkûm ve mevkuflar namlarına gönderilen havale ve mersülelerin alınmasında ve kendilerine verilmesinde muhtelif tarzlarda muamele yapılmakta olduğu anlaşılmıştır. Muamelâtta ittiradı ve ceza evleri inzibatının halelden vikâyesini temin için mahcur olmı[illegible]rına gönderilen havale ve mersülelerin bunların altı ayda bir yenilenmek üzere müşterek bir istida ile mutemet tayin edecekleri ceza evi müdür veya memurlarından biri vasıtasile ve mahcur mahkûmlar namlarına gönderilen havale ve mersülelerin de kanuni mümessilleri tarafından alınarak kezalik ceza evleri müdür veya memurları marifetile kendilerine verilmesi Adliye Vekâleti tarafından alâkadarlara bir tamimle bildirilmiştir.

Bir Alayımıza Sancak Verildi

Mersin, 15 (TAN) — Bugün şehrimizdeki alaya sancak verileceğinden yirmi binden fazla bir halk kütlesi erkenden merasim mahallini doldurdu. Mersin halkı âdeta bir bayram heyecanı içinde idiler.

Muayyen saatte meydanda mevki alan alaya, Orgeneral Izzettin Çalışlar tarafından sancak verildi, bu münasebetle yapılan askeri merasimi halk candan alkışladı.

Maden Ocaklarında Kurs

Ankara, 15 (TAN) — Sınai müesseselerde ve maden ocaklarında mesleki kurslar açılması hakkındaki nizamname ile tapu ve kadastro umum müdürlüğü teftiş heyeti nizamnamesi Vekiller heyetince tasdik edilmiştir.

— *Bütün Amerika donanmasının iştiraklariyle hazırlanan...*
— *Panama kabarelerinin Rumbalariyle süslenen...*
— *İspanyol kadınlarının işvelerinden ateş alan.....*
Neş'e.. Zevk... ve Kahramanlık dolu Film :
TÜRKÇE SÖZLÜ
DENİZALTI - D - 1
Memleketimizde şimdiye kadar yapılan
Türkçe Filimlerin en güzeli
BU PERŞEMBEDEN İTİBAREN
LÂLE SİNEMASINDA

RADYO

ANKARA RADYOSU

1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T. A. P. 31.70 m. 9456 Kcs. 20 Kw.
Dalga Uzunluğu
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu
Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Salı, 16. 5. 1939

12,30 Program. 12,35 Türk müziği (Pl.) 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13,15 Müzik (Karışık program — Pl.) 13.45 — 14 Konuşma (Kadın saati).

18.30 Program. 18.35 Müzik (oda müziği — Pl.) 19 Konuşma, 19,15 Türk müziği (Fasıl heyeti). 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20,15 Türk müziği: 1 — Suzidil peşrevi, 2 — Tanburi Ali Efendinin suzidil ağır semaisi: (Kanı yadı lebinle) 3 — Haşim Beyin suzidil şarkı: (Mesken oldu bize dağlar) 4 — Nuri Halil Poyrazın şarkı: (Sevda elinin bülbülü..) 5 — Cevdet Kozan: Ud taksimi. 6 — Leon Hanciyanın suzidil şarkı: (Cama gamı aşkınla) 7 — Şerif İçlinin suzidil şarkı: (Hasretim çok eskidir) 8 — İsak Varonun hüzzam şarkı: (Kaç yıl beni sen) 9 — İsak Varonun Eviç şarkı: (Son ayrılığın matemi) 10 — Sadettin Kaynağın hicaz şarkı: (Benim gönlüm bütün) 11 — Sadettin Kaynağın buselik şarkı: (Saçlarıma ak düştü) 21 Konuşma. 21,15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukut ve ziraat borsası (fiyat) 21.25 Neşeli plâklar — R. 21,30 Müzik (Radyo Orkestrası — Şef: Praetorius) 1 — Franz Schubert: Uvertür Re majör (İtalienisch) 2 — Felix Mendelssohn — Bartholdy: 3 üncü Senfoni la minör. op. 56 Entrodüksyon ve Allegro agitato — Scherzo assai Vivace — Adagio cantabile — Allegro guerriero ve Finale maestoso. 3 — Charles Gounod — Faust operasının balet müziği. 22.30 Müzik (Opera aryaları— Pl.) 23 Son ajans haberleri ve yarınki program. 23.15 — 24 Müzik (Cazband — Pl.)

Yalovada Parasız Toprak Verilecek

Yalova kaplıcaları işletmesi ve kaplıcaların inkişafı işinin Sıhhat Vekâletine devri hakkındaki kanun lâyihasını hükûmet Millet Meclisine göndermiştir. Lâyiha esaslarına göre, Yalovada bulunan sıcak ve soğuk su kaynakları ile kaplıcalar ve bunlara ait binalar Sıhhat Vekâletine devrolunacak ve "Yalova Kaplıcaları İşletme İdaresi" namile bir idare kurulacaktır. Bu mıntakada hususî mesken, otel, pansiyon, kapalı eğlence yerleri, gazino ve lokanta tesis etmek isteyen vatandaşlara parasız olarak hazineye ait araziden lüzumu kadar arsa ferağ ve temlik olunacaktır. Bu binalar, kanunun neşrinden itibaren tamamen kâğir veya beton olarak inşa edilecektir. Her bina için parasız verilecek arsa miktarı iki bin metre murabbaını geçmiyecektir. Yalova kaplıcaları işletme idaresi, Sıhhat Vekâletinden alacağı emir üzerine müracaat sırası gözetilmek suretile kime, ne miktar arazi tefviz edileceğini krokisi ile birlikte Yalova kaymakamlığına bildirecek ve hemen tapuda tescil muamelesi yapılacaktır.

Lâyihada, Yalova kaplıcaları işletme idaresinin teşkilât, vazife ve mesuliyeti hakkında hükümler vardır

Gülhane Müsamereleri

Gülhane hastanesinin dokuzuncu müsameresi 12 - 5 - 939 T. de Profesör Kemal Hüseyin Başkanlığında toplanmıştır.

Profesör Abdülkadir Noyan tarafından Poliglobolı vak'ası, Prof. Bürhan Urus tarafından çok nadir bir hiperkeratoz ihtiyoziform jeneralize tarda vakası, Doktor Faik tarafından kısa dalga ile sinüzit tedavisi, Doktor Kemal tarafından Derkum hastalığı, Doktor Fahri tarafından kalb romatizması ve tedavi ile alınan netice.

Söze iştirak edenler: Prof. Abdülkadir, Nazım Şakir, Murat, Nüzhet Şakir, Vahdi, Burhan Urus, ve Dr. Vasfi Yener iştirak etmişlerdir.

Yarın Matinelerden itibaren
Şehzade Başı FERAH Sinemada Tel: 21359
Şafağa Dönüş
Danielle Darrieux

16 Mayıs 1939
TAN
ABONE BEDELİ

Türkiye			Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800	Kr.
750	"	6 Ay	1500	"
400	"	3 Ay	800	"
150	"	1 Ay	300	"

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

Aşagıdaki Mısır Mektubundan Kahiredeki Vaziyet Anlaşılıyor

Harp Rüzgârı Mısırda da Esiyor

Keşfedilen 3,000 Senelik Mezarlar

Akdeniz vaziyeti gerginleştiktenberi Mısır civarında harp kokusu duyulmıya başlamıştır. Bu ağır havaya rağmen diğer taraftan âlimler Firavunların 3,000 senelik mezarlarını meydana çıkarmak gayretini gevşetmemişlerdir.

Hafriyat esnasında bulunan kadın mumyalarından. Bu mumyanın üstünde bir pusla yapışık çıkmıştır. Puslada vaktiyle çok güzel olan bu kadının yirmi yedi yaşında öldüğü yazılıdır.

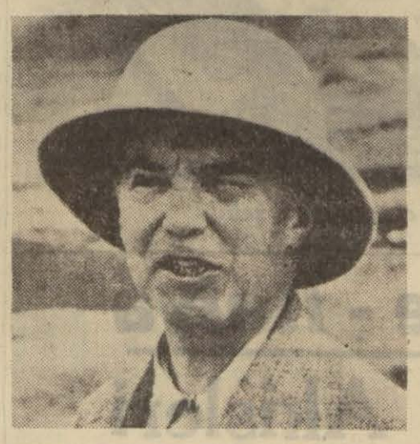

Nil kenarında Birinci Shes Longun altın sandıkalı mezarını keşfeden heyetin reisi Pierre Montet

Mısır üstünde son zamanlarda görmiye alışık olduğumuz çelik kuşlardan bir filo.

GÜNÜN MESELELERİ

Tayyare Şehitlerimiz

Dün, bütün millet, tayyare şehitlerini andı: Fatih meydanında yapılan muazzam merasimde söz alan genç hatipler, hava şehitlerimizin ruhlarına, sonsuz saygılarımızı bir defa daha haykırdılar. Dün, Türk milletinin tarihi ve ezelî kahramanlığını, yeryüzünden gökyüzüne götürürken hayata veda eden tayyarecilerimizi ananların gözleri yaşlı, fakat, göğüsleri kabarıktı. Çünkü, kaybettiğimiz o tayyareciler, millete derin bir teessürle birlikte, büyük bir gururu da miras bıraktılar!..

Bugün, göğüslermizi kabartan istiklâl; bize, denizde, karada ve havada çarpışa çarpışa can vermiş olan şehitlerimizin en mukaddes mirasıdır: Biz bugünkü istiklâl ve hürriyet içinde, o kahramanların şerefli ölümleri sayesinde yaşıyoruz. Onlar, icabında ölmesini bilmiyenlerin yaşıyamıyacakları bu dünyaya, Türk milletinin icabında ne kadar feragatle ölebileceğini isbat etmiş olan kahramanlardır. O kahramanlar, o şerefli ölümlerile, mensubu bulundukları bu asîl milletin yüksek vicdanında, hafızasında ve kalbinde ebedi bir hayat kazanmış oldular...

Yeryüzünde, hiç kimsenin ebediyen payidar olamıyacağı malûmdur. Bu itibarladır ki, bugünün en olgun zekâsı, sade iyi değil, iyi ölmesini de bilen milletlerin başındadır: Ve Türk milleti, bu mesut milletlerin de en başında gelir.

Biz, şehitlerimizin çokluğile müftehir bir milletiz. Çünkü şehitleri bol olan bir millet, istiklâl, hürriyet, adalet, namus ve şeref uğrunda kanını hiç tereddüt etmeden akıtmasını bilen millet demektir. Biz, yaşamasını da, yaşatmasını da, ölmesini de, öldürmesini de bilen bir milletiz: Tarihimiz, göğsümüzü kabartan bu hakikati, dostlarımıza da, düşmanlarımıza da isbat eden sayısız misallerle doludur.

Dün, bu millet uğrunda canlarını vermiş olanların ne derin bir heyecanla anıldıklarını gözleri yaşara yaşara görmüş bulunanlar, mukaddes bir gaye uğrunda ölmenin, insanları kavuşturduğu yüksek mertebeye mutlaka imrenmişlerdir.

Bu asîl imreniş, bütün Türk milletinin içindeki duygudur. Tayyareciliğin iptidaî devirlerinde, yani sadece tayyareye binmenin bile kahramanca bir cesaret istediği günlerde bulutlar arasına karışan Türk çocukları, bugünün mükemmel tayyarelerile bile başarılamıyacak kahramanlıklar gösterdiler... Bu itibarladır ki, onlar, kendi milletlerinin takdirine, saygısına, sevgisine olduğu kadar, bütün dünya insanlığının hayretine de lâyıktırlar...

Onların kahramanlıkları, düşmanlarımıza saygı vermese bile, mutlaka hayret duyurur: Zira Türk tayyarecilerinin, Türk şehitlerinin kahramanlık tarihleri, havsala hudutlarının dışına taşmış menkıbelerle doludur.

Mezarlarında, vazifelerini şerefle tamamlamış, ve beşerî mertebelerin en yükseğine kavuşmuş bulunmanın huzurile uyuyan Türk tayyarecileri de, tıpkı Sakarya, Dumlupınar, Çanakkale şehitleri gibi, bize iftihar, gurur, sevgi ve saygı veren ebedî birer nümunedirler!..

Foçada Satılamıyan Tütünler

Foça (TAN) — Bu yıl satılamayıp müstahsil elinde kalan 1400 balye tütünü muhafaza etmek için inhisarlar idaresince bir depo kiralanmıştır.

KAHİRE MEKTUBU

Nil vâdisinin bulutsuz semasında tam mânasında bir müdafaa ve korunma havası esiyor. Avrupanın bazı tedbirsiz ve ihtiyatsız milletlerinin anî bir surette düşmana kurban düştüklerini gören Mısır, apansız inen yıldırımlara karşı korunmaya azmediyor.

Gazete sütunları memlekette alınan ve alınması mutasavver olan müdafaa tedbirlerile dolu. Eczanelerin vitrinlerinde perakende fiyatı yirmi iki Mısır kuruşu olan (150 Türkkuruşuna muadil) Ingilterede imal edilmiş ve orada da ahaliye satılan gaz maskeleri teşhir olunuyor. Projektörlerin beyaz şeritleri her gece semayı tarıyor. Telâş, merak yok, kahvelerde, salonlarda,yazıhanelerde mutat hayat devam ediyor. Fakat herkes, günlük meşguliyeti fevkinde, birdenbire patlayabilecek bir harpte kendisine şahsen terettüp edecek vazifeleri düşünüyor, ailesini, çoluğunu, çocuğunu korumak için alacağı tedbirlere dair plânlar yapıyor.

Bir harp takdirinde Kanalın müdafaası

Harp takdirinde bu defa Mısırın gayet mühim bir saha olabileceği bedihidir. Akdenizin hakimiyeti şimdiki buhranın en canlı noktalarındandır. Bu hakimiyetin de belkı en mühim isitinatgâhı Süveyş kanalı olması hasebile, Italya ile Ingiltere arasında çıkabilecek harpte Italyanın derhal kanalı tehdit edip ele geçirmeğe ve bu kabil olmadığı takdirde hiç olmazsa körleştirmeğe çalışacağı zarurî görünmektedir. Fakat her ne kadar Süveyş kanalı beynelmilel bir geçit ise de tamamen Mısır topraklarını bölen ve her iki tarafı Mısır hudutları dahilinde bulunan bir menfezdir. Binaenaleyh, Mısır, Ingilterenin müttefiki olmasaydı bile, Süveyşe yapılan herhangi bir taarruza karşı olanca varlığı ile mukavemet etmek mecburiyetinde bulunacağı şüphesizdir. Bunu bilen Italyanın belki en birinci harp hareketi Kahire, Iskenderiye ve deltanın sair mühim merkezlerine anî tayyare hücumları yapmak olacağı buraca pek muhtemel addediliyor. Italyanın Trablustaki hazırlıkları da bu faraziyeye kuvvet veriyor.

Hava müdafaası hazırlıkları

Her ihtimale karşı, Mısır hükûmeti ve ahalisi şimdiden şehirlerin tahliyesini, sivil ahalinin korunmasını, ve memleketin müdafaasını temin etmek üzere lâzım gelen ihtiyatî tedbirleri etüt ediyor, birer birer tatbik ediyor. Yalnız Kahirede, resmî memurlara mahsus sığınaklardan maada, her biri iki üç yüz kişi alabilen otuz yedi tane sığınak inşa edilmiştir. Bunların adedi de günden güne artıyor. Büyük şehirlerde, tayyare hücumlarına karşı sivil müdafaa manevraları yapılıyor. Memleketin her tarafında pasif müdafaa tertibatı ve bir taarruz vukuunda ahaliye yardım ve korunma muaveneti verebilmek için yetiştirilen gönüllü kütleler hazırlanıyor.

Yeni bir ordu kuruluyor

Diğer taraftan Mısır yeni ve modern bir ordu kurmak ile meşguldür. Hariçten silâh ve mühimmat almakla beraber, hafif eslâha ve cephane imali için memleket dahilinde üç fabrika kuruluyor. Müstakbel ordusuna bir nüve hizmeti yapacak olan şimdiki küçük ordusunda subaylar yetiştiriyor.

Ayni zamanda, Mısırın müttefiki olan Ingiltere Avrupada tatbik ettiği usulün tamamen aksini burada takip ediyor. Az konuşuyor, fakat hinihacette müttefikine derhal yardım edeceği fiilen hissolunuyor. Iskenderiye limanında bulunan bir kaç Ingiliz harp gemisi Ingiliz filosunun pek uzakta olmadığını hatırlattığı gibi, şehir sokaklarında görülen tek tük Ingiliz neferleri de imparatorluğun belkemiği olan Süveyş kanalının ve Mısırın müdafaasına Büyük Britanya ordusunun da hazır bulunduğunu isbat ediyor.

İtalya ağzını değiştiriyor

İki müttefikin bu müdafaa azmi önünde, Italyan propagandası bir müddettenberi Italyanın Mısıra katiyen tecavüz etmek niyetinde olmadığını bildiriyor. Fakat bir kaç ay zarfında Trablustaki askerî hazırlıklara gerek Italyanın, gerek Almanyanın verdiği ehemmiyeti gören Mısır, kendisinin de Italyaya karşı hiçbir sui niyeti olmadığını bildirerek korunma tedbirlerini almağa devam ediyor.

Garip bir hava misafiri

Böyle bir hava içinde, Trablus valisi ve hava mareşali Balbo geçenlerde tayyaresi ile Almaza meydanına inerek Kahirede Italya sefirine misafir oldu. Şerefine verilen ziyafetlerde bulundu, ve Kral Faruk tarafından kabul olundu. Sırf hususî mahiyette olduğu Italyanlar tarafından iddia olunan Balbonun bu ziyareti, asıl ne maksatla yapılmış olduğu elbette bir müddet sonra belli olacaktır. Fakat bu hususta Mısırın hissiyatını şimdiden tahmin etmek güç değildir. Balbonun muvasalatında nimresmî "Al Balağ" gazetesinin neşrettiği makale pek mânidardır. Mezkûr gazete Italyanın Mısıra karşı ilân ettiği dostluğun mukabili Mısırın eskidenberi Italyaya gösterdiği dostluk olduğunu hatırlattıktan sonra Mısırın hiç bir araziye göz dikmediği ve ecnebi memleketlerin her biri ile dost kalmak istediği malûm olduğu halde Italyanın Trablustaki büyük askerî hazırlıklarını tebarüz ettirerek, bunların ve Trablusta Italyan ve Alman yüksek kumandanları - nın son zamanlardaki faaliyetlerinin de mukabili Mısırın ancak korunma hazırlıklarına devam etmesi olabileceğini söylüyor. Istiklâlini her kime karşı müdafaa etmiye hazır olan Mısırlılar, vatanlarının bir harp sahası olmasına da müsaade edemiyeceklerini bildirerek, Italya Mısıra karşı dostluğunu yalnız beyanatla değil, Trablustaki askerî kuvvetlerinin tabii miktara indirilmesile isbat etmesi icap ettiğini ve ancak bu surette Mısırın emniyetini kazanmak ve Mısırlıların şüphelerini izale etmek kabil olacağını ilâve ediyor.

"Al Balağ" gazetesinin bu makalesi Mısır efkârı umumiyesinin tercümanı olduğuna şüphe yoktur.

Bir taraftan bu heyecanlı hava içinde yaşanırken, diğer taraftan bir heyetin meydana çıkardığı 3,000 senelik som altından mezar tarihçilerin ve murakıpların hücumuna uğramış bir haldedir.

Her gün binlerce kişi o tarafa gidiyor.

Kanun Karşısında:

Baba ve Ana Nafakası

Yazıhaneye heyecanla gelen ihtiyar çifti dikkatle dinliyorum. Önce baba söylüyor:

— Ben şimdiye kadar iki oğlumdan da hiçbir şey istemedim. Bugün onların yardımına mühtacım. Dâva açtım. Bin türlü müşkülât gösteriyorlar.

Çok asabî olan yeni müşterimi birkaç kelime söyliyerek teskin etmeğe çalıştıktan sonra devam ediyorum:

— Kanun herkesi, yardım etmediği surette zarurete düşecek olan baba ve anasına muavenetle borçlu kılmıştır. İki oğlunuz da size yardım edeceklerdir. Fakat hâkim huzurunda çocuklarınızın yardımı olmaksızın zarurete düşeceğinizi isbat etmeniz icap eder.

Muhatabım birdenbire doğruldu. Ve..

— Yirmi lira tekaüt maaşım var. İki evim vardı. Birinde otururum. Diğerini kiraya veriyordum. Gelen (15) lira ile karı koca geçinip gidiyorduk. Kiralık ev yandı. Nafaka davasını bunun için açmıştım. Önce küçük oğlum ikametgâhının Adanada olduğunu, Adana mahkemesinin bu davayı görmiye salâhiyetli bulunduğunu ve benim zarurette olmadığımı maaşımın ve evimin olması nafakaya hak kazandırmıyacağını iddia etti. Konyadaki büyük oğlum ayni şekilde istida gönderdi.

İhtiyar hiddetinden yerinde duramıyordu.

— Oğullarınızın nüfus kayıtları nerededir. Bulundukları yerlerde ne zamandanberi oturuyorlar.

— İkisinin de nüfus kayıdı buradadır. Her iki oğlum bir iki ay evvel Antalyada bulunuyorlardı. Şimdi muhtelif yerlere dağıldılar.

— Nüfus kayıtları burada olan her iki çocuğun yaptıkları salâhiyet itirazının ehemmiyeti yoktur. Reddi mahkemeden istenebilir. Esasa karşı yapılan itiraza gelince.. Sıhhatinizden şikâyetiniz var mıdır?..

— Ben vücutça iyiyim.. Fakat karım daimî tedaviye muhtaçtır.

— Karınızı tedavi eden doktordan rapor alıp mahkemeye ibraz edeceğiz.

— Şimdiye kadar kimseye borçlandınız mı?..

— Hayır. Eğer çocuklar yardım etmezse belki de şimdiye kadar yapmadığım şey vâki olacaktır.

— Sizin iç hayatınıza giren, evvelki yaşayışınız ile bugünkü yaşayışınız arasındaki göze görünen açık farkları bilen insanlar var mıdır?...

— Yedi sekiz dostum vardır ki.. Bütün aile sırlarıma vâkıftırlar..

— Şu halde; mahkeme huzurunda sizin zarurette yaşadığınızı, refikanızın ilâcını, ihtiyarlığınızın icap ettirdiği gıda ve giyim masraflarını karşılıyamadığınızı bu vaziyetin sizi çocuklarınızın nafakasına muhtaç kıldığını bu şahitler beyan edebilecekler midir?.

— Evet.. Çünkü biliyorlar..

— Eğer bütün bunlardan sonra hâkimin kanaatini takviye eder kuvvetli bir müdafaa yapılır ve hâkim de çocuklarınızın yardım etmediği şekilde zarurete düşeceğinize kanaat getirirse, muayyen bir miktar parayı her ay çocuklarınızdan almak mümkündür.

Avukat: Reşat KAYNAR

GÖRÜŞLER

Bari Radyosu Niçin Konuşuyor?

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Bari radyosu, muntazaman yaptığı Türkçe neşriyat ile, Türk efkârı umumiyesine kendi davalarının doğruluğunu kabul ettirmiye çalışır. Türk efkârı umumiyesi başkalarının davalariyle alâkadar değildir, fakat bu Türkçe neşriyat kendi memleketinin işleriyle uğraşmıya başladığı zaman, en büyük alâkayı duyar.

İngiliz — Türk anlaşması münasebetiyle yaptığı neşriyatta Bari radyosu, bu anlaşmanın doğrudan doğruya İtalyaya karşı tecavüzî mahiyette olduğunu, ve bu anlaşmanın İtalyan — Türk anlaşmasına muhalif olduğunu, Türkiyenin bu anlaşmaya girmekle, Türk vatanına zararlı bir iş yaptığını ilân ediyor.

Türk—İngiliz anlaşması, iki memleket Başvekillerinin ilân ettiği gibi hiç bir devlete karşı tecavüzî mahiyette değildir. Eğer bu iki devlet bir tecavüze uğrarlarsa müşterek müdafaa için aralarında yapılmış bir anlaşmadır. Şayet hiç bir memleket tecavüze geçmezse, bu anlaşma sulhü temin eden bir garantiden başka bir şey değildir. Bunu Türk efkârı umumiyesine tecavüzî mahiyette göstermek, Türkiyenin işlerine müdahale etmek olur. İtalya, Almanya ile Japonya ile ittifak yaptığı zaman Türkiyede hiç bir gazete, Türk radyosu, bu anlaşmanın ne tecavüzî mahiyette olduğunu ilân etti, ne de fikir beyan etti.

Türkiye ile İtalya arasında mevcut olan anlaşma, bir dostluk anlaşmasıdır. İtalya — Almanya mihveri teşekkül ettiği zaman Türk radyosu ve matbuatı bu anlaşma ile Türk — İtalyan anlaşmasının bozulduğunu iddia etmedi.

Her memleketin kendi menfaatine lüzumlu iktısadî, siyasî anlaşmalar yapması, muhtemel tecavüzlere karşı tedbir alması, en mukaddes bir hakkıdır. Bir taraftan anlaşmalar yapılırken, diğer tarafın hiç bir müdafaa tedbiri almamasını istemek, karşı tarafa emniyet değil bilâkis şüphe iras eder. Ve bu anlaşmaların ne kadar lüzumlu olduğunu ispat eder.

Bari radyosu beyhude nefes tüketiyor. Türk efkârı umumiyesi menfaatinin nerede olduğunu anlamıştır. Bu sebepledir ki Türkiye Cümhuriyet hükûmetinin İngiltere ile yaptığı bu anlaşma, bütün memlekette büyük bir huzur ve sevinç uyandırmıştır. Kararsız bir dünya içinde, siyasî ve iktısadî vaziyetini sağlam temeller üzerine kuran hükûmeti bütün memleketin matbuatı ve halkı samimiyetle alkışlamıştır. Bozuk bir Türkçe ile Türk efkârı umumiyesini zehirlemiye çalışan bu neşriyat, iyi tesir yapacağı yerde, bilâkis Türk efkârını sinirlendirmekten başka bir tesir yapmıyor. Türkiye tecavüzî bir emel beslemediği içindir ki, hiç bir memlekette kendi hesabına böyle bir propaganda yapmıya teşebbüs etmemiştir. İtalya mademki bizimle dosttur, Bari radyosu niçin konuşuyor?

SPOR

1940 Olimpiyadı

Olimpiyat Stadının Inşaat ve Tadilâtı Tamamlanmak Uzeredir

Helsinki, (Hususî) — Helsinki'de tertip olunacak 1940 Olimpiyadı için eski stadın tâdil ve ilâve suretiyle mükemmelleştirileceğini yazmıştım. Stadın inşaatı tamamlanmak üzeredir. Stadyom bittiği vakit şu resimdeki şekli almış olacaktır.

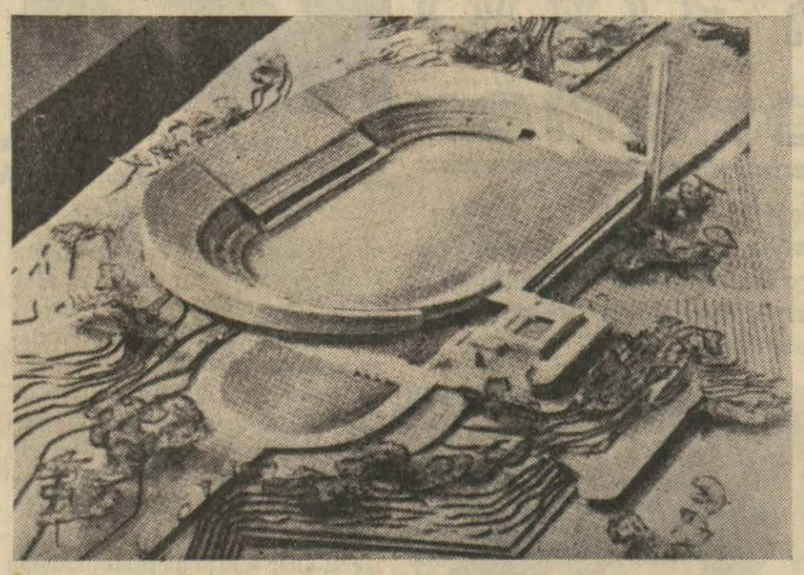

Helsinki stadının alacağı son şekil

İşin inşaat tarafı bu hızla giderken, atletizm hazırlıkları da olanca gayretle ikmal edilmektedir.

Şimdiye kadar yapılan idman tecrübelerinde bir çok rekorların bu olimpiyatta kırılacağı anlaşılmıştır.

Hattâ kuvvetle söylendiğine bakılırsa, meşhur Nurmi'nin rekorlarından bir kaçı dahi indirilebilecektir. Buradakiler tabiatiyle yarı mukavemet koşularına sürat koşularından fazla çalışmaktadırlar. Sürat koşularında bermutat Amerikalıların birincilikleri aralarında paylaşacakları tahmin edilmektedir.

Avrupa buhranının olimpiyat hazırlıklarına tesir etmediğini söyliyebilirim. Burada her şube kendi ihtısatı dahilinde çalıştığından spor işlerine bakanlar, muhtemel bir harbi düşünerek gayretlerini gevşetmiyorlar.

Yukarda da söylediğim gibi atletizmle meşgul olanların, bilhassa idarecilerin başlıca meşgaleleri yarı mukavemet ve mukavemet koşularını başka milletlere kaptırmamaktır.

Atlamalar ve atmalarda Amerikalıların, Almanların çetin rakipler olacaklarını hesaba alıyorlar, fakat bu branşda da ümitsiz değillerdir.

Yalnız tertip heyetinin, Avrupa ahvali dolayısiyle ecnebi seyirci bakımından bu olimpiyadın biraz hafif kalacağını düşünerek sıkıldıkları hissolunuyor.

Diğer şubelere nazaran atletizme kadınlar pek iştiha ile çalışmıyorlar. Yüzücülüğe fevkalâde heves vardır. Bu sahada da kadın şampiyonlardan çok şeyler beklenebilir.

Ingiltere - Italya
Maçının Akisleri

Cumartesi günü İtalyada İngiliz—İtalyan milli takımları arasında yapılan ve 2 — 2 beraberlikle neticelenen maçtan sonra Roma ve Londra gazetelerinde iki taraflı mütalâalar çıkmıştır.

İngiliz ve İtalyan mütehassıslarının kanaatleri bir noktada, maçın pek seri oynandığı noktasında birleşmektedir.

İngilizlere göre; İtalyan muavin hattı topun sevk ve idaresinde henüz klâsik tarzda çalışamamaktadır.

Hücum hatları ateşli ve şuurludur. Merkez muhacim Piola İngilizvarî dalıcı oynıyan bir muhacimdir. Sağiç Meazza hücum hattının düşünen ve idare eden elemanıdır. Fakat biraz geçkindir. Eski Meazza'ya nazaran seri manevra bakımından hayli eksilmiştir.

İtalyan oyununun kendi sahalarında bir misli daha arttığını da İngilizler kabul ediyorlar. Bunun sebebini halkın durma dinlenme bilmiyen teşviklerine ve haykırışlarına atfediyorlar. İngiliz mütehassısları açıkça yazıyorlar, fakat halkın maçları çok gürültülü ve taşkın tezahüratla takip edişini mizaçlarına pek uygun bulmuyorlar.

İtalyanlara göre: İngiliz takımı oynıyabileceği kadar oynamıştır. Mevsim sonu oluşun tesiri İtalyan oyununun heyecanı karşısında azalmıştır.

İngilizler galibiyeti elde etmek için gayretle çalışmışlardır.

Aralarında fevkalâde oyuncular vardır. Bazılarına yavaş oynuyorlar hissini vermeleri kendilerinden ziya de topu koşturduklarındandır.

Futbolü oldukça sert oynamaktadırlar. İngiliz takımlariyle Avrupalıların devamlı maçlar yapmaları müşküldür. Çünkü şarjlı futbolün iyisini biliyorlar.

Netice itibariyle dünyanın en yüksek futbolünü oynadıkları tasdik edilen İngilizlerle hakkiyle berabere kalmanın iftiharı ifadelerden farkolunmaktadır.

Mektepliler Şampiyonasında Çıkan Hâdise

Haydarpaşa Lisesi Gençleri, Vaziyeti Izah Ediyorlar

Geçen Cumartesi günü Tan Şildi finalı için Haydarpaşa ve Işık liseleri takımları arasında yapılan maç esnasında çıkan müessif hâdise dolayısiyle bazı gazetelerde yazılan yazılar Haydarpaşa lisesi gençlerini teessüre sevketmiştir.

Dün bu gnçlerden bir grup matbaamıza gelerek, savrulan bazı ağır ithamlara karşı yazdıkları cevap mektuplarını getirdiler ve bunların neşrini istediler. Gençlerimizin heyecanını cevapsız bırakmış olmamak için bunlardan ikisini kısaltarak basıyoruz:

"Son hâdise dolayısiyle Cumhuriyet gazetesi bize, tulumbacı, dedi. Bu tecavüze karşı, biz tulumbacı değiliz, demek bile fazladır. Fakat o satırları yazan adam, hitap ettiği nesle biraz daha dikkatli bakmalıdır. Tulumbacılığın biz de mi yoksa kendisinde mi olduğunu daha iyi görür ve anlar.

Oyunda yapılan haksızlıkları uzun boylu anlatmıya lüzum görmüyoruz. Şimdilik, maçın tekrarını istiyoruz. Hakkımız sarihtir ve haklı olduğumuzu maç tekrarlandığı zaman ispat edeceğiz.,,

Tahsin KÜNT

Diğer mektupta da ezcümle şunlar yazılmaktadır:

"Cumhuriyet gazetesinde bize tulumbacı diye hitap eden zatı muhterem bu cür'eti nasıl gösteriyor?

Hak derken, haksızlığı, mütecaviz derken tecavüzü ve insanlık derken de gayri insanlığı becerebilen bu zat yalnız gençliği sinirlendirmiş değil, hakikatleri de tahrif etmiştir. Yarı ölü hale getirdikleri çocuklar, maçın ertesi günü bizlerle kolkola gezip eğlenmiş ve bu mübalâğalara onlar da kahkahalarla gülmüşlerdir.,,

O. Ar. KURMUL

Altınova Güreşleri

Kara Hüseyin Başı Kurtardı

Altınova, (Hususî) — Altınovada yapılan güreşler çok heyecanlı ve sıkı olmuştur.

Kırkpınarda hastalığı yüzünden güreşlere girmiyen Babaeskili İbrahim Pehlivan Altınovada başa çıkmıştır.

Kırkpınarda başaltını alan Kara Hüseyin de başa çıktı. İki pehlivan fevkalâde hareketli ve hızlı güreştiler.

Neticede Kara Hüseyin Babaeskili gibi bir pehlivanı yenerek başı kurtardı.

Beşiktaş - Vefa Maçı Hakeminin Tavzihi

"Gazetelerde Beşiktaş — Vefa maçından sonra bir çok hâdiselerin zuhur ettiğini ve bu meyanda şahsıma hücum edilerek bıçak çekildiği haberini teessürle okudum. Senelerdenberi teşkilâtın, klüplerin, spor seyircilerinin takdir ettikleri şekilde dürüst ve vazifesini bilen bir hakem olarak vazifemi yaptım.

Hattâ, mensup olduğum Galatasaray Klübünün maçlarında dahi, rakip klüpler, hakemliğimi istiyecek kadar, şahsıma itimat gösterdiler.

Bu sebeple tarafgirane denilen hareketimizin şimdiye kadar göstermiş olduğum dürüst hareketlerle telif edilemiyecek bir tezat teşkil ettiğini kaydetmek isterim. Maçtan sonra üzerime hücum edildiği, bıçak çekildiği gibi vakaların, hakikat ile alâkası yoktur.

Her maç esnasında veya maçtan sonra müfrit veya fazla asabî taraftarların nahoş hareketleri ise alıştığımız bir keyfiyettir.,,

GAZETELERLE ŞAKALAR

Anket

Yazan: Naci SADULLAH

Tıpkı karpuz mevsimi, kabak mevsimi, patlıcan, domates, armut, hıyar mevsimi gibi, bir de "Mecmua mevsimi,, vardır:

Bu aylarda birer birer ortaya çıkarlar. Sonra tıpkı, mevsimleri geçen meyvalar, sebzeler gibi, ortadan kaybolurlar. Onlardan bazıları ise, salamuraya basılmış sebzeler gibi, uzun müddet lezzetlerini, tazeliklerini muhafaza ederler. Uzun ömürlü olmıya namzet bulunan bu mecmualardan birisinde bir "anket,, gördüm. Genç meslektaşlardan birisi, yüz tane üniversite talebesiyle görüşmüş, ve onlara şu suali sormuş:

"— En çok beğendiğiniz gazeteci, romancı, şair, ve sanatkâr kimdir?

Anketi yapan meslektaşa inanmak lâzım gelirse üniversite talebeleri, meselâ, münekkit Nurullah Atayı gazeteci saymışlar... Peyami Safaya, romancı olarak bir rey, ve gazeteci olarak 18 rey vermişler.

Yine bu ankete göre, üniversite gençleri, romancı olarak, Muazzez Tahsini, Esat Mahmudu, ve Celâlettin Ezine isminde meçhul bir yazıcıyı, Halit Ziya Uşaklıgilden fazla beğeniyorlar!..

Beğenilen şairler arasında Yusuf Ziyanın adı bile geçmiyor da, Cezmi Tahir gibi tanınamamış isimler var!.

Hulâsa, anketin listesini dolduran garip tezatlardan her biri, duyduğumuz hayretin boyunu biraz daha büyütüyor. Anket listesini hazırlıyan meslektaş, topladığını iddia ettiği reyleri cemetmiş: Hepsinin yekûn hanelerinde şu numara var: 100. Fena numara, değil mi?

•

"Boks,, canlanıyor

Pazar ve Pazartesi günleri, gazete sayfalarında, hemen hemen hiç değişmiyen şu serlâvhayı okuyorum:

"Stadyomda bir hâdise daha oldu!,,

Bu havadislere bakılırsa, İstanbuldaki stadyomlardan her biri birer spor meydanı olmaktan çıkıyor, ve eski devrin marazalariyle, patırdılariyle meşhur olan "Çeşme Meydanı,, na dönüyor!

Bir de, spor münekkitleri:

"— Memlekette boks sporu ölüyor!!,, derler.

Ne münasebet? Görmüyor musunuz? "Boks,, nerdeyse, memleketin en rağbet gören sporu sayılan "futbol,, ü bile öldürecek!

Fakat içine binlerce boksörü alabilecek kadar muazzam ringler kurulamadığı için, amatör gençlerimiz, bu sporu şimdilik stadyomlarda yapıyorlar.

Bu gidişle, yakında, futbol maçlarının neticeleri, atılan gollere değil, yumruklara bakılarak tayin ve ilân olunacak. Ve o takdirde, gazetelerimizin, Pazar veya Pazartesi nüshalarında, şu kabil havadislere rastlıyacağız:

"— Dün, stadyomda, Fenerbahçe ile Galatasaray arasında yapılan "futbol,, maçında, Galatasaraylılar, bütün rakiplerini "nakavt,, ederek, katî bir zafer kazanmışlardır. Galatasaray takımında, Çoban Mehmet, Büyük Mustafa çok güzel dövüşmüşlerdir. Stadyom kapısı önünde bekliyen "Cankurtaran,, arabaları, "nakavt,, olan Fenerbahçelileri hastanelere taşımakta büyük bir intizam ve sürat göstermişlerdir. Bayılanların hepsi de kendilerine gelmiş bulunuyorlar. Bu itibarla, nüfusça zayiat yoktur. Fakat, bu münasebetle, stadyom hastanesinin henüz yapılamamış bulunmasına bir defa daha teessüf etmekten kendimizi alamıyacağız. Belediyemiz, stadyom şehitlerine mahsus mezarlığı da büyütmelidir. Zira, böyle heyecanlı ve mühim maçlar, her zaman dünkü şekilde neticelenmez. O takdirde, belediye, spor şehitlerimize yer bulmakta çok güçlük çekecektir. Dünkü mühim müsabakanın hakemliğini yapan polis kıtasını tebrik etmek te vazifemizdir. Polisler, sustalı ve ustura kullanarak: "favul,, yapan bazı futbolcuları muvakkaten diskalifiye etmişlerdir. Dünkü maçtan evvel, stadyoma turşucu Cemalin heykeli de merasimle dikilmiştir. Bu heykelin altında, altın harflerle şu cümle yazılıdır:

"Türkiyenin en eski futbolcusu!,,

EKONOMİ

Hataylılar Ana Vatanla Iktısadî Münasebetlere Girişmeğe Hazırlanıyor

Hatay İktısat Müsteşarının Beyanatı

Hatay Iktısat müsteşarı Celâl Akyürek dün şehrimize gelmiş ve Ticaret odamıza da uğrayarak temaslarda bulunmuştur.

Kendisile görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Suriye hükûmeti Hatay mallarından gümrük almağa başladığındanberi Hatayın iktısadî münasebetleri anavatana teveccüh etmiştir. Fakat Türkiye tüccarlarile ve müesseselerile lâyikile münasebet tesis edilmediği için Hatayın ihtiyacı olan iptidaî ve nim mamul maddelerin tedarikinde zorluk çektik. Bundan dolayı da Hatayda yüz bin lira sermaye ile bir (Iş Anonim şirketi) işe başlamıştır. Şirket, Hatay ve Türkiye arasında ticarî tavassutlarda bulunacaktır. Hatayın süratle temin etmek vaziyetinde bulunduğu bazı maddeler vardır. Meselâ deri, kösele, pamuk, yün ve keten mensucat, karyola ve madenî eşyalar tuhafiye ve ipekli kadın çorapları, tuvalet eşyası, sabun yapmak için sudkostik gibi. Bu maddeleri İstanbul, Izmir ve Bursa piyasalarından almak istiyoruz.

Bu mıntakalar tüccarlarının Hatay ile münasebet tesis etmelerini istiyoruz. Bir yayla ve turist bölgesi olan Hatayın gün geçtikçe ehemmiyeti daha iyi anlaşılacaktır. Buralarda dünyanın en nefis şeftali, şekerpare, kayısı gibi meyvaları yetişir. Yurttaşlarımızı Hatayda beklemekteyiz. Otellerimiz, nakil vasıtalarımız temiz ve ucuzdur. Türkiyeden ithal edilecek her nevi eşya ve maddelerden hiçbir resim almıyoruz. Yalnız getirilecek malların Türkiye Ticaret odalarından musaddak faturalı olması kâfidir."

Iktısat müsteşarı Celâl, dün Ankaraya dönmüştür.

BORSA

15 - 5 - 939

ÇEKLER

Londra	5.93
Nevyork	126.66
Paris	3.3550
Milâno	6.6625
Cenevre	28.4575
Amsterdam	67.9950
Berlin	50.8250
Brüksel	21.5550
Atina	1.0925
Sofya	1.56
Madrid	14.035
Varşova	23.7875
Budapeşte	24.9675
Bükreş	0.9050
Belgrad	2.8925
Yokohama	34.62
Stokholm	30.5425
Moskova	23.9025

ESHAM VE TAHVİLÂT

1938 % 5 ikramiyeli 19.—

SANAYİ :

Hatay Malları ve Yerli Mallar Sergisi

Sanayi birliği reisi Doktor Halil Sezer dün Ankaradan gelmiştir. Galatasarayda açılacak sergiye İktısat, Ticaret ve Ziraat Vekâletlerine mensup müesseselerin iştirakini temin için vekâletlerle temas eden birlik reisi resmî teşekküllerin hepsinin sergiye iştirakini temin eylemiştir. Ayrıca anavatan parçası olan Hatayın da mamulât ve masnuatı yerli mallar manzumesine dahil bulunması itibarile Hatay malları da bu sene Galatasaray sergisinde teşhir edilecektir.

Kolonyacılar Telâşlandı

İnhisarlar idaresinin kolonya yapmıya karar vermesi kolonyacıları telâşa düşürmüştür. Kolonyacılar yarın Sanayi birliğinde bir toplantı yapacak ve beş yüzü bulan bu sanat erbabının büyük zararlara uğrayacaklarını ileri sürerek hükûmete müracaat edeceklerdir. Kolonyacılar parti nizamnamesinde devletin yapacağı işler hakkındaki maddeye istinaden ferdî teşebbüslerin önüne geçilmesi ve kolonyanın memlekette ihtiyaç nisbetinde ve ucuz olarak yapıldığı halde devletin kolonya imal etmesinin doğru olamıyacağını tebarüz ettireceklerdir.

SATIŞLAR :

Dün 375 Ton Buğday Satıldı

Dün Toprak mahsulleri ofisi 375 ton buğday satmıştır. Yumuşaklar 5.32, sertler 5.0 - 5.11, kızılcalar 5.30-5.32 kuruştur. Çavdar 4.10, dökme sarı mısır 4.16, çuvallı kuş yemi 5.29, keten tohumu 10.30 kuruştan verilmiştir. 150 ton arpa, 30 ton çavdar, 15 ton un piyasamıza getirilmiştir.

Almanya Arpa Alıyor

Almanya için fop Mersin şartile yeni arpa mahsullerinden 250 bin kiloluk bir parti satılmıştır. Temmuzun ilk on beşinde teslim edilmesi şart tutulan bu arpaların kilosu 3.30 kuruştan verilmiştir. Bu satışlar arpa piyasasının bu seneki ilk açılışının yüksek olarak başladığını göstermektedir.

Bu fiyata nazaran Antalya ve Anadolu malları fiyatlarının daha yüksek olacağı tahmin edilebilir.

Standart Nizamnameleri

Devlet şûrası, zahire, hububat, yapak ve tiftik standard nizamnamelerini tasdik etmiştir. Bu maddelerin standard usullerine göre satılmaları için şehrimizde alâkadarlar tarafından icap eden tedbirler alınmıştır. İhracat tüccarları da bu nümunelerin ne şekilde ve ne miktarda olması hakkında mütalealarını tesbit ederek ait olduğu makama vermişlerdir. Nümune ve tipler mütehassıslarca hazırlandıktan sonra bu gibi ihracat mallarının standardına başlanacaktır.

Eskişehirdeki İhtilâs Davası Neticelendi

Eskişehir, 15 (Tan Muhabirinden) — Belediyedeki ihtilâs davası bugün, ağır ceza mahkemesinde neticelenmiştir. Belediye tahsildarlarından Mustafa 3 sene, 3 ay ve 15 gün hapse, diğer belediye memuru Ali Tiryaki de 1 sene ağır hapise mahkûm edilmişlerdir.

Aksakal Civarında Feci Bir Tren Kazası

Balıkesir — Banduırmadan buraya gelen marşandiz treni, Sığırcı ile Aksakal istasyonları arasında, iki beygirli bir araba ile çarpışmıştır. Beygirler parçalanarak ölmüş, arabacı da muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır.

Ayni tren, berayı tedavi arabacıyı buraya getirmiştir.

Eğridirde Bir Boğulma

Eğridir (TAN) — Kasabamız civarında develerini otlatmakta olan Yürük göçebelerinden on beş yaşında bir kız, Akçayı geçmek isterken boğulmuş, cesedi iki kilometre sürüklenmiştir.

Akdenizde TANCA nın Ehemmiyeti

Amiral Nelson "Cebelitarık Akdenizin anahtarıdır da Tanca değil midir?„ demiş ve bu sözile Tancanın İngiltere menfaatleri bakımından Süveyş kadar ehemmiyeti haiz olduğunu tasdik etmişti.

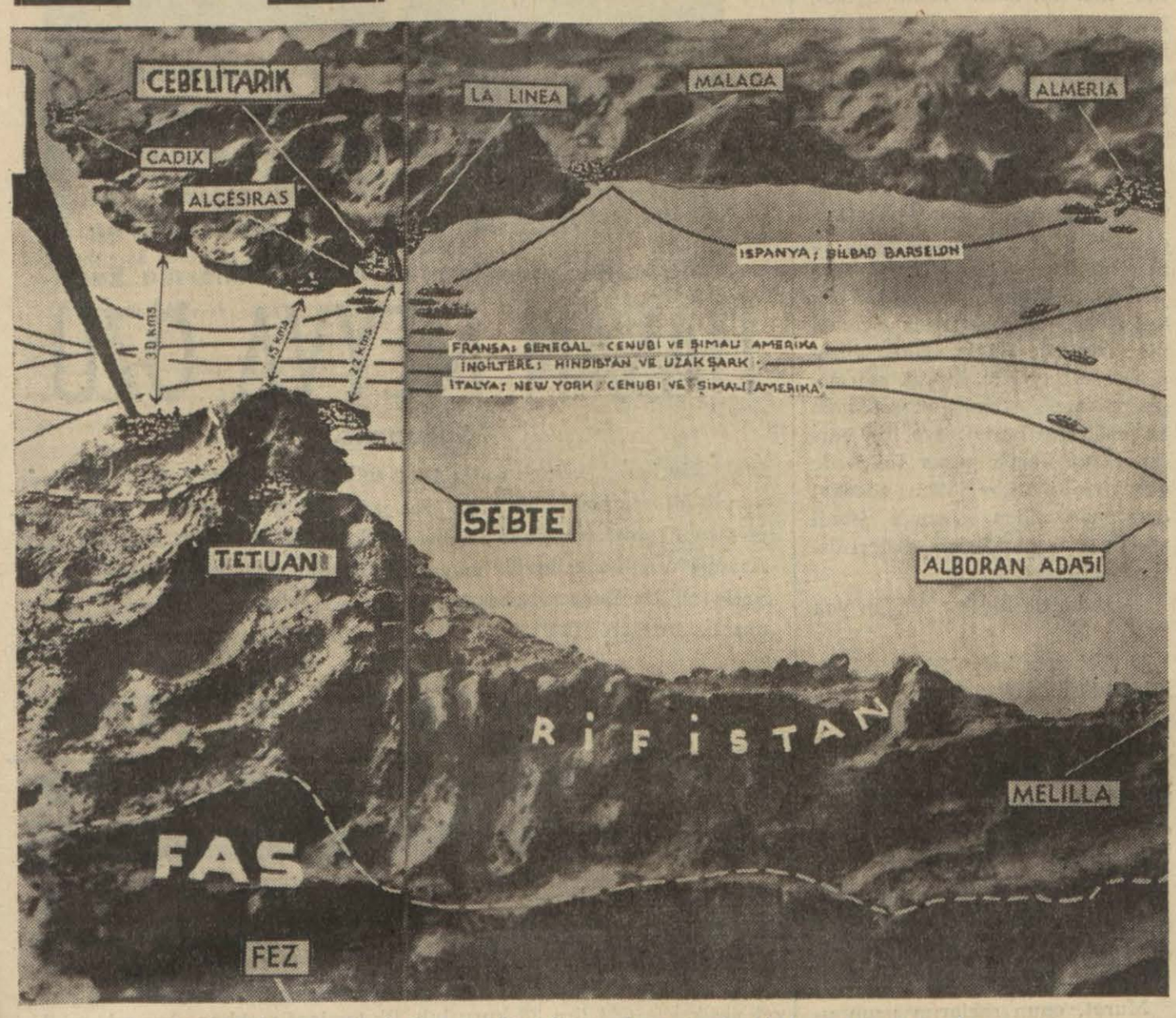

Tancanın denizden ve içerden askerî vaziyetini gösteren harita

Akdenizin muhtelif bahrî üsleri ve harp vukuunda fevkalâde ehemmiyet kesbedecek noktaları içinde Tanca birinci plânda gelir.

Tancanın ehemmiyetini tebarüz ettiren şu yukarıdaki harita ile Fransız askerî mütehassısının aşağıya aldığımız makalesi tetkik edilince vaziyet olduğu gibi anlaşılmış olur.

Tancanın coğrafî vaziyeti göz önüne alınacak olursa, buranın neden dolayı asırlardanberi mudil bir takım meselelerin doğum noktası olageldiği, ve neden İngilterenin Tancayı başka bir Avrupa hükûmetinin elinde görmek istemediği anlaşılır. Tahkim edilmiş, ağır toplarla, ve tahtelbahir, ve torpido filolariyle teçhiz edilmiş bir Tanca, Cebelitarık Boğazını Cebelitarıkın kendisi kadar kapıyabilir. Panger'in Cebelitarika büyük faikiyeti, tayyare meydanı olabilecek araziye malik oluşundadır. Cebelitarık ise bir kaya olduğu için hava kuvvetleri noktainazarından Tanca kadar elverişli değildir. Ve bunun için orada tayyare gemilerine ihtiyaç vardır. Tanca bu itibarla çok daha müsait bir hava üssüdür.

Tanca Fas demiryolunun mün tehasıdır. Toulous'dan hava yoluyla beş saat ve Merakeşden şimendiferle on iki saat mesafededir. Otuz beş vapur şirketinin uğrağı olan birinci derecede bir ihracat limanıdır.

General Frankonun muzafferiyetindenberi, Tancadaki vaziyet göze batacak kadar değişti. Harp esnasında ekseriya boğaz boğaza gelen Tancadaki İspanyollar ve İtalyanlar Madridin zaptının ertesi günü hemen barışarak, yekvücut olarak faşist taraftarı oldular. Sokaklar yaşasın faşizm yaşasın Duce nidalariyle çınladı. İspanyada harp biter bitmez Tanca hududu boyunca askerî sevkiyat başladı. Sebte'de, Melilla'da Tetuan'da İtalyan kıtaatı karaya çıkarıldı. Bu kuvvetler İspanyol Tancası, ve Fransız Tancası hudutları boyunca dağıtıldı; ve mühim noktaların tahkimine başlandı.

Bir mütearrız Fransız Merakeşi tarafından yapılacak bir taarruzdan korkocağı için İspanyol Merakeşinin Sultanı Fransız Merakeşinin Sultanının hâkimiyetini tanımadı, ve hummalı surette tahkimata koyuldu.

Kısaca topladığımız bu vaziyetlerden de anlaşılıyor ki, Akdenizde üslerin ve mühim noktaların muhafazası, sadece deniz üstünde alınacak tedbirlerle tamamlanmış olmuyor. Bu gibi mühim mevkilerin askerî bakımdan tetkiki iki taraflı, hattâ son zamanlarda üç taraflıdır. Eskiden bir deniz, bir de kara tarafı düşünülürdü. Tayyarelerin bugünkü vaziyetleri düşünülecek iki meseleyi üçe çıkarmıştır.

İspanyol Tancasının dahilden olan vaziyeti kuvvetli görünüyorsa da, bir harp vukuunda deniz hâkimiyetinin İngilizlere geçeceğini hesaplamak şartiyle, İspanyolların orada uzun müddet İngilizleri tazyik edecek halde kalamıyacaklarını anlamak müşkül değildir.

Bugünkü harplerin motörle, yani benzinle yapıldığı da malûmdur. Deniz hâkimiyetini ele alacak bir millet, Tancadaki müdafaa silâhları ne kadar mükemmel olursa olsun, orayı bir müddet sonra ele geçirebilir. Çünkü İspanyol Tancasındaki kıtalar da gelecek düşmanlar gibi motörize teçhizatla çalışmağa mahkûmdurlar. Deniz aşırı üslerden, deniz hâkimiyeti elinde bulunmıyan milletlerin mukavemetleri bir müddet içindir.

Muhtemel bir harpte, iki taraf kendi vaziyetine göre plânlar kuracaktır. İtalyan ve İspanyollar vakit geçirmeden işlerini başarmağa mecburdurlar.

İngiliz - Fransızlar da deniz hâkimiyetlerini karada ağır bastıracak zamanı kazanmağa çalışacaklardır.

ŞU GARIP DÜNYA

Okumak öğrenen deniz domuzları :

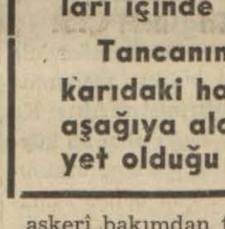

Londra hayvanat bahçesinde deniz domuzları denen bir nevi hayvan üzerinde enteresan tecrübeler yapılmış.

Bir kaç hayvan, bir havuzda ayrı yere kapatılmıştır. Bunların en çok sevdikleri yiyeceğin bulunduğu bir sandığın üzerine boya ile "M" harfi ayni yiyeceği havi diğer bir sandığın üzerine de "O" harfi yazılmıştır. Hayvanlar serbest bırakılınca, ayni kokuyu neşretmeleri dolayısile her iki sandığa da koşmuşlar. Fakat "O" harfi yazılı sandığın üzeri tel örgü ile kapalı olduğundan "M" harfi yazılı sandığa kaşmuşlardır. Bu suretle alıştırıla alıştırıla ve harfler değiştirilmekle deniz domuzları harfleri seçmeği öğrenmişlerdir. Böylelikle deniz domuzları, harfleri okumağı öğrenmişlerdir.

●

200 senelik ayak izleri

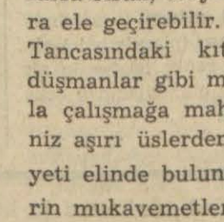

Yeni Zelanda'da kurumuş bir nehrin mecrasında Moa isminde bir kuşun ayak izleri bulunmuştur. Şimdiki halde, bu kuşun cinsi tükenmiştir. İzler, 200 sene evveline aittir. Kuş, saka kuşu büyüklüğündeymiş. İzler, kuşun bastığı çamur içerisinde kurumuş ve kalmıştır.

Nevyork Sergisinde Türk kısmının pek beğenilen çinili ve işlemeli zarif binası

Nevyork Sergisinde Göze, Kulağa Çarpan Meraklı Şeyler

Nevyork Sergisinde Türk pavyonunun pek iyi tesir yaptığını aldığımız hususî mektuplarla bilidirmiştik.

Serginin dikkate değer yüzlerce köşesinden maada bir de küçük küçük, fakat pek meraklı ve öğrenilmiye değer malûmatı ve bazı şeyleri var. Bugün de onlardan bahsediyoruz.

Nevyork sergisi, zaman, mekân, sanat, endüstri ve tarihin en büyük, en canlı kütüphanesi sayılır. Buraya giden her seyirci, inanılmıyacak şeyler görebilir ve yapabilir.

★

Burada yeryüzünün yüzde doksanını görmek, semalara yükselip dönmek, dünü, bugünü ve yarını gözönüne getirmek mümkündür.

★

Şikagonun bir asırlık ilerleme sergisinde altı ana çocuk doğurmuştu. Hesaba göre bu defa Nevyork sergisinde 12 veya 18 çocuğun doğması bekleniyor. Sergideki sıhhî teşkilât bu gibi hâdiselerle meşgul olmağa hazırdır.

★

Sergiyi hazırlamak için dağlar kaldırılmıştır. Bunların biri Kurona dağıdır ve 100 kadem yüksekliğinde idi. 30 bin kişi bu iş için çalışmış, 7 milyon yardalık taş toprak taşımış ve 2 sunî lâk vücude getirmiştir. Dağı kaldırmak için 2 milyon 200 bin dolar sarfedilmiştir.

★

Sergide her gün 30 milyon sosis istihlâk edilmektedir. Bunlar biribirine eklendiği takdirde Nevyork ile Londra arasındaki mesafeyi doldurur Sergide her gün 500 film gösterilecektir ve bu filmler içinde sanayi hayatına ait olanları da, terbiyevî mahiyeti haiz olanları da vardır.

★

Sergide 80 lokanta vardır ve burada 250 bin kişinin karnını doyurmak mümkündür. Bu lokantalar 18 milyon dolar kıymetinde gıda maddeleri istihlâk edecekler - dir. Barlara gelince bunların gündelik istihlâki 4.647.000 dolar değerindedir.

★

Sergide yapılan 300 bina kırk, elli milyon dolara mal olmuştur. Sergi biter bitmez bu binaların hepsi de yıkılacaktır.

Türk pavyonuna girilirken, ziyaretçileri kapıda böyle güzel giyinmiş mütebessim yüzlü kızlar karşılıyor.

Zaman ve mekân manzaraları gösteren sahada 480 kentirliyon mil mesafeye bir saat içinde yükselmek, yıldırım sağnakları için - den geçmek, kürreiarzı gözden kaybolan bir nokta gibi görmek, güneş tutulması hâdisesinin yakından temaşa etmek, zühre, ay ve merih yıldızlarile âşina olduktan sonra geri dönmek mümkündür.

★

Sergiyi kurmak işi 800 bin nüfuslu bir yeni şehri kurmak derecesinde zahmetli idi.

★

Sergide her gün, zabıtanın yardımı ile bir kaç katil vakası olacak, cinayetler derhal tahkik olunacak, katiller, fennî usul ile hemen ele geçirilecektir.

★

Serginin yıldızı olan Trylon'un ışığı 1 milyar vatlıktır.

★

Sergiye getirilen ve bir kısmı 55, 65 kadem yüksekliğinde olan ağaçlar, her tarafa tabiî gölgeler sermektedir. Bu ağaçların sayısı 10 bindir.

★

Sergi, bu ağaçlardan başka 1 milyon lâle, ve milyonlarca çiçek ekmiştir.

★

Sergi zemininin ıslahı için 12 milyon dolar sarfolunmuştur ve buraya su yolları, gaz yolları, elektrik kabloları döşenmiştir.

★

Serginin 11 methali vardır ve her methalden saatte 160 bin kişi girmektedir.

★

Eğlence sahasında 250 kademlik mesafeden paraşütlerle atlamak mümkündür. Hiçbir kaza çıkmaması için her tedbir alınmıştır.

●

Sergiyi boyamak için 200 ton boya kullanılmıştır.

●

Serginin açık olduğu müddetçe 250 milyon dolar eğlence, 250 milyon dolar yemek ve içki, 50 milyon dolar münakale, 10 milyon şahsî hizmetler, 140 milyon dolar muvasala, 140 milyon ticaret eşyası için sarfolunacaktır.

Romanya Kralının Teçhizat İanesi

Bükreş — Kral Karol ordu techizatı listesine beş milyon, veliaht de yarım milyon teberrü etmiştir.

Kral bu münasebetle gönderdiği mektupta en fakir halkın dahi yurdun silâhlanması için teberrüde gösterdiği müsaraattan çok mütehassis olduğunu bildirmiştir.

Veliaht, Romanya ordusunun takviyesine bütün kalbile hizmet ettiğini kaydetmektedir.

Türk Safosunun Hayatı — TEFRİKA No. 44

Safo, Yine Hastalandı

Fakat, İstanbuldan Manisaya Gelen Bütün Haberler Güzel Venedikliye Gizlice Bildiriliyordu

Şu tarihî romanın muharriri sıfatiyle kaydetmeğe mecbur olduğumuz bir nokta var: Safo, nikâhlı bir prenses ve nüfuzlu bir anne olduktan iki yıl sonra, Türklerle Venediklilerin arası, Kıbrıs adası yüzünden açılmış ve Türkler adaya asker çıkardıklarından, Venedikliler oradan çekilmek zorunda kalmıştı.

Bu hâdise, Türk gücünün en büyük güçlükleri yenmekte güçlük çekmiyeceğini bir kere daha ispat ettiği ve Kıbrıs adasında gerçek - ten destan mevzuu olacak kahramanlıklar gösterildiği için, bütün Türk ili, tek bir yürek halinde harp haberlerine alâka gösteriyordu.

Manisa sarayının, bu umumî heyecandan uzak kalmasına imkân yoktu. Şehzadeyle maiyeti de — her gün gelen ulakların getirdikleri haberler delâletiyle — Kıbrıs muharebeleri hakkında tenevvür ediyorlar ve Türk gücünün mucizevî tecellilerinden şevke gelerek, bayramımsı tezahürat yaptırıyorlardı.

Safo bu sırada, yine hastalandı, yemekten içmekten kesildi.Cüceleri müstesna olmak üzere hiç bir saraylıya tek bir kelime söylemiyordu, dilsiz bir ömür geçiriyordu. Cücelerle de yalnız, bir mevzu üzerinde konuşuyor gibiydi; bu mevzu, söylemeğe lüzum yok, Kıbrıs meselesiydi. O, gözlerine garip bir bulantı veren iç hümmasını sezdirmemeğe çalışarak ya Caferi, ya Nasuhu bir köşeye çeker, isticvap ederdi. Onlar bir yandan şehzade, bir yandan haseki sultan kesesini kendi keselerine altın döker bir pınar halinde tutmak istedikleri için iki yüzlü bir politika güdüyorlardı. Şehzadenin hovardalıklarında sırdaşlık yaptıkları gibi, o hovardalıkların bütün sahnelerini Safoya anlatmaktan da geri kalmıyorlardı. Bu sebeple Kıbrıs meselesinde onun gösterdiği mahrem alâkayı dahi istismar etmek istemişlerdi. İstanbuldan Manisaya gelen bütün haberleri güzel Venedikliye bildirmekte yarışa çıkmışlardı.

Malûm olduğu üzere Kıbrıs adasını almak fikrini İkinci Selime telkin eden İmparatorluğun her hangi bir vaziyeti düzeltmek, yahut tekemmül ettirmek endişesi değildir. Kıbrıs şarabında bulduğu güzelliktir!

Romanımızın baş taraflarında bir bentte ismine temas ettiğimiz Don Mikez adlı ve Portekizli bir Yahudi, kendine zorla kabul ettirilmiş olan hıristiyanlıktan kurtulmak için, Sultan Süleyman devrinde İstanbula kaçmıştı.

Orada hem zengin, hem güzel bir Yahudi kızına gönül verdi. onunla evlenmek için öz dinine dönmekte acele ederek, Jozef Nas adını aldı. Sonra parlak hediyeler sunarak Kütahya valisi bulunan veliaht Selimin teveccühünü kazandı, nedimleri arasına girdi. Rivayetin kaynağını kaydetmemek şartiyle Hammerin yazdığına göre, Selimin Jozef Nasi'ye gösterdiği teveccüh o kadar samimî ve o kadar candandı ki, bu yüzden kendisinin Sultan Süleyman oğlu olmayıp küçük yaşında saray haremine alınarak saklanmış bir Yahudinin oğlu olduğuna dair dedikodular peyda olmuştu.

İşte bu Jozef Nasi bir yandan altın, bir yandan şarap sunarak ve bu şeylerin her ikisini bol bol bulmak için Kıbrısa bir sefer yapılması kâfi geleceğini söyliyerek veliahtı meşhur adanın fethine teşvik edip dururdu. Bir gün Selim, fazla sarhoş oldu, Jozef Nasiyi kucakladı, "Ben padişah olursam, sen Kıbrıs Kralı olacaksın,, Dedi. Bütün tarihlerde büyük bir askerî ve siyasî hâdise olarak yazılı bulunan Kıbrıs muharebeleri, hakikatte bu vaadin hatırlanması, yahut nefis şarap - lar veren bir memleketin ele geçirilmesi yüzünden vukua gelmiştir.

Safo, dört yıl önce Venedik Dojunun, Senatörlerin, has müşavirlerin bu Don Mikezden, Yahudi Jozef Nasiden, nasıl korktuklarına bizzat şehit olmuştu. Fakat İstanbuldan Venediğe elçi gelen Kubat çavuş tarafından, o musevinin Osmanlı İmparatorluğu siyaseti üzerinde kuvvetli bir rol oynıyamıyacağını temin edildiğini de duymuştu. Hâdiselerin — fakat dört yıl sonra — Kubadı yalanlamasına bakılırsa, Jozef Nasinin kendi meramını yürütmek için sarayda kuvvetli bir istinat noktası bulmuş olduğu anlaşılıyordu.

Safo, cücelerinden harp haberleri dinlerken, bu noktayı da araştırıyordu. Nihayet, sarayda kim - senin ağıza alamadığı sırlardan birini, yine cücelerden öğrenerek meraktan kurtuldu. Bu sır, Muradın validesi Nûru Banûnun bir Musevi kızı olup sarayda da Musevi kadınlarına pek geniş ve şereflj yerler verdiğinden ibaretti.

Güzel haseki bu bilgiden şu kararı çıkardı: Bugün hüküm Sultan Selimdedir. Onu — bir Yahudi olan — karısı Nûrû Banû, yine bir Yahudi politikacıyı meramına erdirmek kaygısile teşvik ediyor, Venedik aleyhine harp açmak zorunda bırakıyor. O halde yarın padişah olacak Muradın karısı Safo da, kocası üzerinde nüfuz yürüterek, Venediklilere azamî mikyasta hizmet etmeli ve Kıbrıs seferinin acısını onlara unutturmalıdır!

Safo, Kıbrıs seferi sırasında böyle düşündü, böyle karar verdi. Lâkin seferin devamı müddetince hasta kalmaktan kurtulamadı. Bu kanlı harp, yedi hafta sürmüş ve o yedi haftanın hemen her gününde İstanbuldan bir ulak gelerek harbin cereyan tarzı hakkında haberler getirmişti. Bu haberler, Türklerin adım adım zafere doğru yürüdüklerini gösterdiğin - den, sarayda ve bütün şehirde coşkun sevinçler husule getiriyordu.

Safo, işte bu sevinçlerden ke - derleniyordu, her Türk zaferinden bir kalp yarası alarak, yatağa düşecek hale geliyordu. Adanın tamamiyle zapt ve kumandan Bragidonun — elli müslüman hacısını vaktiyle öldürttüğü için — idam olunduğunu duyduğu gün, kocasının yanında neşelenmeğe çalıştı, şehirdeki yoksullara bir kese sadaka dağıttırdı. Fakat yalnız kalınca, uzun uzun ağladı, Kıbrısta can veren Venedikliler için, Allahtan mağfiret ve merhamet diledi, ana diliyle yanık dualar okudu.

Ne kocası, ne bir saraylı onun vatanına ve vatandaşlarına Türk eliyle isabet eden felâketlerden dolayı matem tuttuğunu, o matemin ağırlığiyle süzülüp za - yıfladığını anlamıyordu. Fakat herkes aylardanberi sebepsiz görünen bir ıztırapla eriyip giden güzel prensese acıyordu. Murat, onu neşelendirmek, eskisi gibi şen halc koymak için her çareye baş vurdu. Hattâ küçük prens Mehmede gebeyken, tecrübe edilen manevî dermanı yeniden sınamak istedi ve bir gün onun başını dizleri üstüne yatırarak sordu:

— Benden hiç bir dileğin yok mu?.

O, Kıbrısta kalan Venedikli ölüleri düşünerek, içini çekip inledi:

— Hayır arslanım.

— Senin için çarpan şu yüreğin bir gün başkası için de çarpabileceğini düşünüp üzülüyor musun?

— Hayır.

Ve hemen sebebini de izah etti:

— Beni muhabbetinize lâyık görmediğiniz gün, öleceğime eminim. Ölenler üzülmez!

Murat, onun saçlarını uzun uzun parmaklariyle taradı, solgunlaşmış dudaklarını yine uzun uzun öptü ve tasarladığı manevî dermanı bu arada sundu:

— Bütün dedelerimin lâneti üzerime olsun ki Safo, sen hayatta oldukça bu kalp yalnız senin kalacak, hiç bir kadın bana, seni feda ettiremiyecek!

— Teşekkür ederim, arslanım!

(Devamı var)

★

DÜZELTME: Dünkü tefrikamızın altındaki iki numaralı hâşiyenin 13 üncü satırındaki (evvelâ gelmiş) suretinde çıkan yazının doğrusu (olagelmiştir) olduğundan ve ayni yanlış hâşiyenin alt tarafında da tekrar olunduğundan özür dileyerek düzeltiriz.

M. T. T.

bütün mide ve barsak rahatsızlıklarına karşı

HASAN MEYVA ÖZÜ

kullanınız.

Mide için her yemekten sonra 1 - 2 tatlı kaşığı yarım bardak su içinde ve müshil için her sabah veya gece yatarken aç karnına 1 - 2 çorba kaşığı yarım bardak su içinde köpürterek içmelidir. HASAN MEYVA OZU Avrupa ve bilhassa Ingiliz meyva tuzlarından daha yüksek olduğu kat'iyetle sabittir. Buna rağmen Avrupa meyva özlerinden beş misli daha ucuzdur. HASAN MEYVA OZU yalnız bir türlü olup şekersizdir ve çok köpürür

Şişe 30 İki misli 50 Dört misli 80 kr.

İstanbul Belediyesi İlânları

Yolların tamiratında kullanılmak üzere lüzumu olan ve beherine 10.5 kuruş bedel tahmin edilen 85 bin tane parke taşı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 31/5/939 Çarşamba günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesikadan başka bu iş için Fen İşleri Müdürlüğünden musaddak ehliyet vesikasile 669 lira 38 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 de kadar Daimî Encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz. (B.) (3432)

Yalovada Sıtma ve Sağlık

Yalova (TAN) — Sıtma mücadele teşkilâtı buradaki bütün mebanide dezenfeksiyon yaptırmıştır. Altısı Karamürsel kazasına bağlı olan 26 köyde sıtma mücadelesi gittikçe azalmıya başlamıştır. Bir çok bahçe aralarında arklar açılmış, sıtma mücadelesine tâbi köylerde su birikintisi hemen hemen bırakılmamıştır.

Cumartesi günleri burada pazar kurulduğu için, köylerden gelenler içindeki yüzlerce hasta, sıtma mücadele evine başvurmaktadır.

Yalovada Köy Kâtipleri Kursu

Yalova, (TAN) — Kaplıcalar idaresinden altı yüz liraya, kömürle işliyen bir elektrik motörü alınmıştır. Yakında bunun işletilmesine başlanılacak ve elektrik tesisatı ıslah edilecektir.

Bir hafta devam eden bir köy muhtarları ve kâtipleri kursu açılmış, buna bütün muhtar ve kâtiplerle hariçten bir çok kimseler devam eylemiştir. Badema, kurs vesikası olmıyanlar, köy kâtipliği edemiyeceklerdir.

Günah Bende mi?

Yazan: Kerime Nadir — TEFRİKA No. 56

Odanın ortasında, hareketsiz duruyordum.. Buradan çıktığımdanberi, bu ane kadar geçen uzun yıllar, acaba hakikat miydi?.. Inanamıyordum.. Halbuki, tam altı yıl, uzak gökler altında yaşamıştım.. Hem de sadece, bir esir gibi değil!.. Peşinde facialar ve cinayetler sürükliyen bir sefil olarak!..

Bu odaya sinen koku, karımın o çok sevdiğim yasemin kokusu, bana hâlâ baki gibi geldi.

Iztıraplarım uyanmağa başlamıştı. Nüvidden kaldığını vehmettiğim şu belirsiz kokunun bana, insanlığımı iade etmesinden korktum..

Fakat, kımıldıyamıyordum. Loşlaşan duvarlara göz gezdirirken orada, bana gülümsiyen bir çehreye rastladım. Karımın bu resmini duvardaki yüksek çiviye, yine kendim asmıştım. O, hâlâ orada, hâlâ eski yerindeydi..

Demek bir saadetin, şu kâğıt parçası kadar bile ömrü yoktu..

Içimde, hayatın bütün ölçüsüz haksızlıklarına karşı, derin bir isyan duyuyor, ve o dakikada, kısılan çenelerim ve sıkılan yumruklarımla acizimden tir tir titriyordum..

Nihayet, boğazıma tıkılan hıçkırıkları tutamadım.. Ve nasıl olduğunu bilmeden, altı sene evvel, karımın boş kâğıdını yazdığım yazıhanenin üstüne kapanarak ağlamağa başladım.

Yaşamak, bu muydu?.. Her ömrü kucaklıyan acı ve tatlı hâdiseler, en sonunda böyle mi tecelli edecekti?..

Bir yıkım!.. Bir hiç!.. İşte, benden bu kalmıştı...

Üzerime çöken gece içinde, boş odamda, göğsümü ırmalıyan nedametlerin ve azapların sonsuzluğiyle hıçkırdım, inledim.....,

DÖRDÜNCÜ KISIM

(Halûk Giray, Istiklâl Harbine iştirak etmediği gibi, askerlikten de istifa etmiştir.. Sivil memuriyetlerde geçirdiği 15 seneyi yine bütün tafsilâtiyle hatıratına geçirdiği halde, mevzu haricinde kalan bu kısmı, kâmilen atlıyoruz.. Yalnız, Istanbula geldiğinin ikinci ve beşinci yıllarında geçen iki mühim hâdiseye ait parçalar aynen alınmıştır:)

" . . . Harbiyede kiraladığım odamın penceresinden yakıcı bir öğle güneşi doluyor; yazı masama kadar sokularak ayaklarımı ısıtıyordu.

Gazete için hazırladığım küçük makale henüz bitmişti ki, odamın kapısı vuruldu ve ev sahibem madam Akabi, çürük dişlerini gösteren bir sırıtışla, başını içeri uzatarak:

— Bey; bir ecnebî gelmiştir, sizi görmek isteor! Dedi.

Once şaşaladım. Sonra aklıma Piyer geldi Bu şüphesiz oydu. Lâkin adresimi nasıl bulmuştu?.. Zira, ben yalıyı satalı, tam iki sene oluyordu.. Istanbulda da, beni tanıyan ve izimi bilen yok gibiydi.

Kısa bir tereddütten sonra, madama:

— Söyleyiniz, buyursun, dedim.

Ve el çabukluğiyle, masanın gözünden küçük tabancamı alarak, arka cebime yerleştirdim.

Bir dakika sonra, tayyareci üniformasiyle annemin oğlu karşımdaydı. Birbirimize mütehayyir bir tebessümle bakıyorduk.

Iki adımda yanıma geldi. Elindeki büyükcek bir paketi masanın üstüne bırakarak:

— Gelmemi bekliyormuş gibi görünüyorsunuz.. Elinizi sıkabilir miyim? Dedi.

Arka cebimdeki sert cismi sıkmakta olan parmaklarım gevşedi. Acı bir gülümseyişle:

— Bu eli tutmak tenezzülünde bulunacağınızı ummuyordum, dedim.

Bu sözüm sanki, içindeki çıbanın başını koparmıştı. Silkinir gibi bir hareket yaparak:

— Haklısınız, dedi. Sizi şu anda yalnız kardeşim kıyas etmekteydim..

Bir adım geriledi. Arkasındaki koltuğu göstererk mırıldandım:

— Oturmıyacak mısınız?..

Cevap vermeden oturdu. Mendiliyle yüzündeki terleri siliyordu. Ben de, yerime yerleşmiştim. Kısa bir sessizlikten sonra dedi ki:

— Vaadimde durmıyacağımdan endişe etmişsinizdir.. Yahut ta, harpte ölüp gideceğimi ve sizi, o çok merak ettiğiniz sırra yabancı bırakacağımı sanmışsınızdır değil mi?...

Mânidar:

— Belki! Dedim ve ilâve ettim:

— Daha evvel bana, adresimi nasıl bulduğunuzu söyler misiniz?..

— Bu kadar basit olan meselenin şuurunuza intikal etmemesi gariptir.

— Ne gibi?..

— Muhtelif gazetelerde imzanızla yazılar neşrettiğinizi unutuyor musunuz?..

Dalgınlığıma kendim de şaştım.

— Evet, doğru, dedim.

O, ciddi bir tavırla sözüne devam etti:

— Eski karınızdan şimdiye kadar bir haber aldınız mı?..

— Hayır!. Izini çok araştırdım.. Lâkin bütün gayretim boşa çıktı..

— Bu suali beyhude sordum.. Zira, ona dair hiç bir şey bilmediğinizden emindim...

— Siz biliyor musunuz?.

— Zannederim...

Gözlerinde esrarlı bir pırıltı vardı. Bahsi değiştirmek istiyormuş gibi:

— Evvelâ size, şu cinayetin ne şekilde örtüldüğünü anlatayım, dedi.

Cevap vermiyordum. Bir sigara yakarak, sakin bir sesle anlatmağa başladı:

— "Kansk,, a akşam üstü gelmiştim. Eve girer girmez ihtiyar uşak "Mişel,, karşıma çıkarak, babamın iki saattenberi odasında bulunduğunu ve içeri kimseyi kabul etmediğini söyledi.. Bu haber, garibime gitmişti.. Zira, babamın hiç böyle huyları yoktu.. Doğru yukarı çıktım.. Odasının kapısını vurdum.. Ses alamayınca, tekrar vurdum.. Nihayet tokmağı çevirmeğe mecbur oldum.. Karşılaştığım manzaranın bende, ne dereceye kadar müessir olduğunu elbette tahmin edersiniz.. Deli gibiydim.. Bu felâkete inanamıyordum.. Bu sırada elime mektubunuz geçti.. Bu, beni büsbütün çıldırttı.. Derhal garnizona koşmak ve sizi kurşuna dizdirtmek için dışarı fırladım.. Fakat, tam bu sırada, üst kata çıkan Nüvid Hanımla karşılaştım. Beni görür görmez nefes nefese yanıma geldi... Ellerime sarılarak ve ağlıyarak:

"— Merhamet ediniz.. Onu affediniz.,, Diye yalvarmağa başladı. Ellerimi öpüyor, sizi mazur gösterecek sözler söylüyordu. Nasıl oldu bilmiyorum.. Bu göz yaşları karşısında sertliğimi kaybettim.. Ve ona istediği vaat te bulundum..

Anlıyorsunuz ya!.. Hayatınızı eski karınıza borçluydunuz.. Kendisini geri gönderdikten sonra, çok aziz dostumuz olan bir doktoru çağırttım ve kendisine meseleyi anlattım.. Bu adama her hususta emniyet edebilirdim.. Bu cinayeti lâzım gelen şekilde tertibat alarak gizliyeceğini vaadetti.. Lâkin, "Mişel,, isyan etmişti.. Faili belli olan bu cinayetin katiyen örtülemiyeceğini şiddetle tekrarlıyordu.. Kendisini tehdit ettim.. Nihayet susmağa mecbur oldu..

İşte, öğrenmek istediğiniz şeylerin hepsi bundan ibarettir..

Dalgındım. Bir müddet düşündükten sonra:

— Peki, iyiliğinize teşekkür ederim.. Lâkin Nüvidden bana, bir haber veriniz, dedim.

Müteredditduruyordu. Yüzünde karanlık bir ifade vardı Gözlerindeki esrarlı pırıltılar artmıştı. Sustuğunu görünce, tekrar ettim:

— Niçin cevap vermiyorsunuz?.. Sizi dinliyorum

Yüzüme hüznü andıran bir bakışla bakıyordu.

— Izini ne zamandanberi kaybettiniz?. Dedi.

— Son mektubunu "Çiveçek,, teyken almıştım.. Bana "Moskova,, dan yazıyordu..

— Avrupa seyahatinden bahsediyor muydu?..

— Evet!.. Sizinle görüşmesi de, yine bu son mektubunda yazılıydı..

Piyerin sesi titriyordu. Yavaşça dedi ki:

— Size bu acı haberi vermekten çekiniyorum.. Her şeye rağmen, sevgime hürmet ederek, beni serbest bıraktığınızı unutmadım..

(Devamı var)

İŞGAL ALTINDA

Tefrika No. 46

Heyet, Nihayet Kabul Edildi

Hain Damat Ferit Gece Gündüz Çalışıyor, Bir Taraftan da Kabineye Alacağı Yârânını Arıyordu

Sözleriyle hürriyet ve itilâfçıların huzura kabul edilmelerine mâni olmak istemişti (1). Fakat, entrikacı hünkâr mânalı mânalı gülümsemiş ve:

— Tahtların devrildiği, millî hâkimiyetin saltanat sürdüğü bir hengâmda, bu heyetin kabul edilmemesi pek abes ve nezaketsizlik olur.

Cevabiyle başmabeyincisini mahçup etmek istemişti. Ertesi günü de, hürriyet ve itilâf heyetini kabul etmişti. Fakat, abes ve nezaketsizlik addettiği bu hareketi Selâmeti umumiye ve Sosyal demokrat fırkalarına karşı bile bile yapmış ve sarayının kapısını kabaca yüzlerine kapatmıştı. Bu hareketiyle de, millete değil, fakat milletin kendi entrikasına âlet olan bir kısmına taraftar olduğunu açıkça göstermişti. Sevgili itilâfçılariyle sarayına çekilmişti. Çoktanberi uğraştığı ve nihayet kurmağa muvaffak olduğu dört başı mamur fesat heyetinin başına da eniştesi damat Feridi koymuş, onlarla birlikte hiyanete koyulmuştu. Artık, hain damat Ferit gece, gündüz çalışıyordu. Bir taraftan programını hazırlıyor, bir taraftan da, kabinesine alacağı yârânını ayırıyordu. Fırka da boş durmuyordu. Büyük, küçük, kısım kısım ayrılmışlar, hepsi de dört elle işe sarılmışlardı. Bu defa, memlekette ittihatçılık fikrini yalnız güdenleri değil, hattâ sever gibi görünenleri de ezecek, topyekûn hepsini yere sereceklerdi. Ferit paşa konağında, Velora hanında, gizli toplantılar oluyor, ittihatçıların imha defterleri yapılıyordu ve bu deftere her gün yüzlerce isim katılıyordu.

1334 yılı şubatının sekizinci günü, bahtsız millet, yine kara bir gününü yaşıyordu. İstanbul ağlıyor, karşıyaka gülüyordu. Beyoğlunda, daha geceden, görülmemiş bir faaliyet başlamıştı. Bütün mağazalar, evler Fransız renklerine büründürülüyordu. Asılan, sarkıtılan Fransız bayraklarının uçları yerlere değiyordu. Caddelere halılar ve çiçekler seriliyordu. Sabah olur olmaz, bütün ekalliyetler yine azmışlardı. O gün İstanbula gelecek olan halâskârlarını karşılamağa hazırlanmışlardı. Kadınların, kız çocuklarının başlarında, erkeklerin kravatlarında Fransız renkleri görülüyordu. Bütün caddelerde baştan aşağı, yaşasın Fransa.. Yaşasın Franşe Despere feryatları gürlüyordu. Bütün nankörler yine âvaz avaz bağırıyor, kahkahalarla gülüyordu. O sırada İstanbul tarafı da bağrına bastırdığı Türk halkı ile beraber matemli bir sükûta bürünmüş ve sanki bir köşeye büzülmüştü.

İşte, "Franşe Despere,, İstanbula ayak basmıştı. Her tarafta kızılca bir kıyamet kopmuştu. Ardı arası kesilmiyen alkışların, boğazları yırtarcasına yükseltilen feryatların uğultusu her tarafı kaplamıştı. Franşe Despereyi General Veprey, Şarpi, Marki Garoni, Mister Hatson koşarak ve kucaklıyarak karşılamışlardı. İngiliz, Fransız, İtalyan kıtaları selâmlamış, bütün mızıkalar Fransız marşını çalmışlardı. Bu debdebeli istikbalden sonra karşılıklı nutuklar başlamıştı. Söylenilenler çılgıncasına alkışlanmıştı. Nihayet İstanbulun nankörlerini temsil eden, baştan ayağı karalara bürünmüş büyük ve hürmetli, saçlı ve sakallı bir nankör de ileri atılmıştı. Generalı takdis, kazanılan muvaffakıyeti tesit ve tebrik etmişti. Ve nihayet gözlerini yaşartarak:

Nafiz Beyin arkadaşlarından Halim

— Ey... Senelerdenberi vahşî ve barbar Türklerin zulmü altında inliyen bizleri kurtaran muhterem General....

Hitabiyle, kara yüreğinde biriken irinlerini ortaya dökmüştü.

Söylenilen parlak nutuklara, yapılan acıklı feryatlara pek bâlâpervezane mukabelelerde bulunan General, dizginleri iki asker tarafından tutulan bir hayvana bindirilmiş, ve debdebeli, haşmetli bir alayla Fransa sefarethanesine götürülmüştü.

İstanbul, bizce çok ibretle telâkki edilmesi icap eden, bu istikbal alayının taşkınlıklariyle titrerken, civar köylerdeki nankörler de ayaklanmışlardı. Hepsi yer yer Türk köylerine saldırmışlardı. Jandarmalarımızı bile boğazlamışlardı.

Hele Paşaköylüler, Yeniköylüler kudurmuşlardı. Şile ve Gebze civarlarını kana boyamışlardı. Şile kömürcüleri dağa, Gebze bağcıları bağa gidemiyorlardı.

Gebzede Ayvacı oğullarının, Âkif oğullarının Hacı Kadir ağanın koyun sürüleri bu çapulcular tarafından sürülüp götürülüyordu. Tehdit ediyorlar, paralarını da istiyorlardı. Yalnız paralarını değil, belki canlarını da alacaklardı ve işte köy kenarlarına bile dayanmışlardı.

Gebze jandarma kumandanı Nail Bey, bu azgın sürülerine karşı didiniyor, çırpınıyordu. Fakat, bunları tepelemek için elde kuvveti yoktu. İstanbul hükûmetinden onun da, halkın da bütün ümitleri kesilmişti. İşin başa düştüğünü anlamışlar, düştükleri hayal sukutundan silkinip uyanmışlardı.

O sırada Gebzede bulunan, şimdiki adlî tıp işleri umumî müdür muavini doktor Fahri Can ve eski Gebze kaymakamı Ferit, hâkim Mithat, müddeiumumî Nâzım, malmüdürü Behram beylerle müftü Hüseyin Hüsnü efendi jandarma yüzbaşısı Nail beyle baş başa vermişler, şehrin derdini ortaya dökmüşler ve yapılacak işte çabucak sözbirliği etmişlerdi. Silâha sarılacak ve bir sel coşkunluğiyle kasabalarını basmak istiyen bu nankörlerin önlerine atılacaklardı.

Doktor Fahri Can mismamını, üstüncünü bir tarafa atmış, silâhlanıp ortaya atılmıştı. Jandarma yüzbaşı Nail deppoyunu açmış, Türklüğün şerefini korumağa and içen fedakârlara silâh dağıtmıştı. Müftü Hüseyin Hüsnü efendi de, göz yaşları dökerek yaptığı mevizelerle halkın maneviyatını arttırmıştı. Bu galeyana Tavşancılılar da katışmış ve başlarında, şimdi İstanbul belediyesi tahsil memurluğunda bulunan İhsan bey olduğu halde, mücadele sahasına atılmışlardı. Coktanberi o havalide gezen Kara Arslan çetesini de içlerine almışlardı. Artık korkuları kalmıyan bu civar halkı, bu birlikleriyel, yalnız yurtlarını, şereflerini müdafaa ile kalmamışlar, taarruza bile kalkışmışlardı. Yaptıkları akınlarla nankörlere korku salmışlar, köylerini, köylülerini birbirine katmışlardı. Türklüğün ebedî şerefini, kudretini nihayet onlara tanıtmışlardı.

"Franşe Despere,, nin istikbalcileri gündüz yaptıkları alçakça tezahürlere doyamamışlar, gece de Beyoğlu caddesinde boy göstermek arzusuna dayanamamışlardı. Bütün caddeleri doldurmuşlar, hele şımarıklığı pek taşırmışlardı. Fes yırtmak, nârâ atmak, küfür savurmak gibi densiz hareketlerle, takım takım, Fransa sefarethanesine doğru akıyorlardı.

(Devamı var)

(1) Lûtfi Simavi Beyin, Sultan Mehmet Reşat Hanın ve halefinin sarayında gördüklerim adlı eserinde bu hâdise hakkında mufassal malûmat mevcuttur.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Kolesterol Ne İşe Yarar?

Ankaradan mektup gönderen ve soyadını imzasından okuyamıyarak, ancak kendi adının Mehmet olduğunu çıkarabildiğim bir okuyucumuz — galiba sorgu hâkimi olmağa hazırlanıyor — kolesterin üzerine bir sual listesi tertip etmiş, bunlara bir yazıda cevap istiyor.

Dünyada hemen her şeyin olduğu gibi, bu maddenin de hem iyi, hem kötü tarafları vardır. Sayın okuyucumuz bunun yalnız ikinci türlü tarafını duymuş olacak ki, sorguları hep onun kanda fazla olmasından ileri gelecek zararlar hakkındadır. Onun için sual listesi de pek kısa. Vücudümüzün sağlığı bakımından pek ehemmiyetli olan bu madde üzerine okuyucularıma lüzumu kadar bilgi, gazetede bana verilen bir günlük yere sığmaz. Sayın okuyucumuzun istediği şeylere bir günde cevap istemesi haklı olmakla beraber, zarurî olarak, iki üç gün, bu bahsi okumağa sabretmesini rica edeceğim.

İlgili maddenin adı: Ona şimdi Kolesterol derler. Kimya terimleri bakımından daha düzgün olan, bu yeni adını bırakıp ta, eskisini kullanmağa bizim için de bir sebep yoktur.

Kolesterol vücudümüzdeki suyun nizamına hâkimdir. İnsan vücudünün ağırlığından yüzde altmışı su olduğuna göre, bu maddenin ehemmiyeti kendi kendine meydana çıkar. Vücudümüzdeki suyun daima ayni nisbette kalması için, bu maddenin de lüzumundan az veya çok olmaması lâzımdır. Azalınca vücut — yağlı bile olsa — kurur, çoğalınca da vücut şişer.

Bundan başka mühim bir işi de, kanımızdaki kırmızı küreciklerin şişerek dağılmalarına mâni olmaktır. Kolesterol kâfi miktarda olmayınca, o küreciklerin içerisine su hücum ederek onları telef eder. Fakat onun vücude hizmetleri bu kadarla da kalmaz.

Bir kere, yağlı bir madde olduğundan, vücudün içinde yanarak, kalori temin eder. Onun için ateşli hastalıkların ve vücudü eriten başka hastalıklarda da, kanda Kolesterol nisbeti azalır. Vücut kendi yapı taşlar ıdemek olan albüminleri yakmadan önce, bunu yaktığı için, bu da onun vücuda bir hizmeti demektir.

Sonra, safranın terkibinde bulunduğundan yemeklerimizle gelen yağların hazmına hizmet eder, hem de barsaklardaki mikropları telef ederek, orada tefessühe mâni olur.

En sonra da, kadınlık ve erkeklik hormonlarının terkibi, kimya bakımından bu maddenin terkibine yakın olduğundan onlar da Kolesteroldan hasıl olurlar. Vücutta bu madde bulunmayınca, bir kadın, ne kadınlığını bilir, ne de çocuk annesi olabilir. Erkeğin vücudündeki kıllar, sesinin kalınlığı, horozun ibiği bile, o maddenin bulunmasına bağlıdır... Bunlar, onun şimdiye kadar öğrenilen hizmetleri. Daha başka hizmetleri de meydana çıkmıyacağı şimdiden bilinmez.

Kolesterol bütün bu işleri görebilsin diye kanımızın hem suyunda, hem de kırmızı küreciklerinde binde bir buçuk gramla 1,80 gram arasında bulunduğu gibi ondan nesiçlerimizin hepsinde, fakat en ziyade beyin ile karaciğerde, dalakta ve böbreklerde de vardır.. Bayanların o günlerinde, bir de gebelikte, bu nisbet haylice artar. Gebeliğin son iki ayında binde 2,40 grama kadar çıktığı olur. Bu da annesinin karnındaki çocuğun vücudüne çok su gelmesini temin içindir: Yeni doğan çocuğun ağırlığından yüzde yetmişi sade sudur....

Bu madde bize, ilkin gıdalarımızla gelir. En ziyade beyin yemeğinde vardır. Binde 25; sonra sırasiyle yumurtada, tereyağında, karaciğerde, biraz da peynirlerde, sütte pek az... Fakat vücut onu gıdalardan bulamayınca, hattâ bulduğu vakitlerde de kendisi — karaciğerde, dalakta ve böbrek üstündeki guddelerde — yapar.

Yediğimiz yemeklerden gelecek Kalesterol lüzumundan az olunca, onun kandaki nisbeti de azalır. Fakat fazlası kandaki nisbetini arttırmıyarak karaciğerde ve başka uzuvlarda birikir kalır.

Vücudün içinde işini gördükten sonra, çıkacak kısmın da hemen hepsi karaciğerden safra ile barsaklara dökülür. Fakat hepsi oradan dışarıya gitmez. Bunun da bir kısmı barsaklardan tekrar karaciğere döner. Vücudün attığı bir maddeyi tekrar alması, çirkin bir şey olmakla beraber, karaciğerin bu marifeti Kolesterolün vücut için pek kıymetli olduğunu gösterir.. Görülüyor ki, ihtiyaç — tabiî hayatta bile — çirkinliği unutturuyor...

HİKÂYE

ŞEHİR

Yazan: Halikarnas Balıkçısı

O gün bir apartman kiralıyacaktı. Birinci katta, apartman sahibinin işgal ettiği daire karşısında boş olan, numara ikiyi gösterdiler. Hüseyin apartmana girince, kapıcıya:

'— Buraya güneş ışığını getirmek için göke bir tahteloahir periskopu yükseltmeli" dedi.

Pencereye gidip manzaraya baktı. Karşıda koca bir apartmanın sırtı görünüyordu. Mezar taşlarını bile beyaz mermerden yaptıkları halde, bu arkası dönük koca binanın sırtı, yağmurdan çürümesin diye kapkara ziftlere boyanmıştı. O mezar taşı azmanı bina, ışığa açılan pencerenin önüne, bir zindan karanlığını geriyordu. Ilk katının hizasına da tebeşirle ve insan boyu yazılarla "Buraya işemek yasaktır" diye yazılı idi.

Öndeki apartmanın sağında solunda, ona bön bön bakan iki apartmanın profilleri görünüyordu. Üstüste balkonlarında çamaşırlar kurutuluyordu. Rüzgâr estikçe çamaşırlar canlanıyordu. Ruh zaten gövdeden geçen bir rüzgârdır a. Donlar, gömlekler, pantalonlar gebeşleşip, tulumlanıyorlardı, yahut cılızlaşıp,idam sehpalarına sıra sıra asılanlar gibi yamyassı sarkıyorlardı. Bazan durup dururken biribirlerine elsiz kollarla, ayaksız bacaklarla, başsız omuzlarla esrarengiz işaretler ediyorlardı. Biribirlerine tekmeler çifteler savuruyorlar, göbek atıyorlar. Rüzgârın esişine göre biribirlerine reverenslar yapıp, taklalar kılıyorlardı.

Hüseyin, kapıcıya:

"— Buraya girmem! Diri, diri gömülmiye vaktim yok!"

Dedi. Kapıcı:

"— Buyurun! Tâ âtavan arasında küçük bir oda var" dedi.

O soğuk ve loş merdivenleri tırmanmağa başladılar. Sağdaki, soldaki kapılar aralanıyordu. Kiracılar yeni gelen kiracıyı şüpheli ve yılık bakışlarla gözetliyorlardı. Sinsi sinsi fiskoslar duyuluyordu. Asid formikli karıncalar olur. Insanı soğuk soğuk sokarlar. Hüseyin boğazına kadar karanlık bir karınca yuvasına gömülmüş bir cırcır böceğine dönmüştü. Fakat tâ tepeye varıp ta gök mavisini görünce, dereyi tepeyi şarkılarla dolduran bir cırcır böceği gibi içi ferahladı. Kapıcıya:

"— Burasını kiralıyayım bari" dedi.

Yapılacak kontratı mal sahibile görüşmek üzere, kapıcı, Hüseyini bir numaraya götürdü. Mal sahibine üç sene evvel tayyare büyük ikramiyesi isabet etmişti. O da işte o apartmanı yaptırmıştı. Beti benzi soluk, bakışı titrek elli beşlik bir adamdı. Hüseyine:

"— Korkmayınız, ben öteki apartman sahiplerine benzemem. Kiralarım ehvendir. Otekiler, şuradan buradan ellerine para geçince binaları yaptırıyorlar. Dar kutuların içine ayaklarından çakılan kazlar gibi, kiracıları kontratlarla dairenin içine mıhlıyorlar. Maksat her ay sonunda muntazaman kiraları yumurtlamalarıdır. O yumurtaları yiyen apartman sahipleri ise, kıtlıkta iken birdenbire yonca tarlasına sökün etmiş hayvanlar gibi, çatlayasıya tıkınarak, fıçılara dönüyorlar. Bu sefer içlerine tıktıklarını boşaltmak için Karlsbad ve yahut müshil su kaynağı bulunan başka yerlere koşup, topladıkları kiraları müshillere çarçur ediyorlar. Ben o kadar budala değilim! Eğlencelerim ucuzdur. Onun için de kiralarım ehvendir."

Dedi ve durakladı. Bakışları sağa sola kaydı. Hüseyin de "neye bakıyor?" diye sağa sola baktı. Duvarlar tepeden tırnağa kadar kübik resimlerle örtülüydü.

Kapıcının sonradan çıtlattığına göre büyük ikramiyeye konan efendisinin aklında bir acelacayiplik peydalanmıştı. Hüseyinin duvardaki resimlere baktığını gören mal sahibi ona dedi ki:

"— Ben her ne kadar resimden hiç mi hiç çakmasam da, çok aristokratik bir zevk sahibiyimdir. Bu kübik resimleri çok beğenirim. Zaten içinden tabiatin tamamen tardedilmiş bulunduğu her masnu şeyin âşıkıyımdır. Meselâ munhasıran insan aklının mahsulü olan su resimler gibi. Bu resimlerde, yaratılış pisliğinden tamamen temizlenmiş; bir insan aklının berrak ilhamını görürsünüz. Bunlar, münhasıran insan zekâsının mahsulleridir. Riyazî bir meselenin mantıki hallinden, ve yahut mekanik hendesenin bir eserinden ne kadar hoşlanırsam bunlardan da öyle.. Tabiat veya tabiati hatırlatan her şeyden gitgide nefret ediyorum.

Efendim, yaradılış büyük bir şey. Arap saçı gibi, karın ağrısı gibi karmakarışık birşey. Ben sırf insan sa'yinin eseri olan eşya arasında bulunmak isterim. Çünkü onlara aklım kolayca erer. Hattâ şu son sıralarda bir âdet peydaladım. Tramvaya binmekten bile tiksiniyorum. Çünkü tramvay giderken, insan meselâ ister istemez yolda dallı budaklı bir ağaç, bir balkonda bir saksı çiçek, ne bileyim, yüzünü havaya kaldırırsa, gökyüzü gürlüyor. Tüneli tercih ediyorum. Beyoğlundan binip Galataya çıkıyorum. Hemen Galatada binip, Beyoğluna çıkıyorum. Velhasıl tünel açılınca başlıyorum. Kapanıncaya kadar gidip geliyor duruyorum. Hayat hareket tir ya, ben de durmamacasına Galatadan Beyoğluna Beyoğlundan Galataya inip çıkıyorum. Gece olunca buraya gelip bu kübik resimleri seyrediyorum. Tüneldeki hareketimle, hayat hareketinin veznine ve kafiyesine uyduğumu duyuyorum. Hayat oluş, ölüş, gece, gündüz, bir negatif ve positifden ibarettir ya. Size de tavsiyem budur. Tüneli tramvaya tercih ediniz. Orada yalnız insan eserile te masta kalırsınız. Dallı budaklı, ağaçlar göreceğinize biribirine vidalanmış, demir çubuklar, imal edilmiş vagonlar, hep güzel temiz hendesî şekiller, düz ve pürüzsüz çizgiler görürsünüz.

Gökyüzü yerine, tünelin duvarlarında, kalıp kalıp biribirlerinin üzerine sıralanmış dört köşe taşları görürsünüz. Güneş yerine elektrik ışığına bakarsınız. Tünelde herşey insanî ve insan elinden çıkmadır, zaten ilim bile meçhulât içine oyulan bir malûmat tüneli değil midir?

İnsan başını ne kadar içine derin tıkarsa, başı o kadar aydın olur. Bakınız tünelde hoşuma giden bir şey daha varsa, orada, insandaki tabiatle değil, fakat insandaki göreneklerle temas edişimdir. Çünkü görenek te —tıpkı tünel gibi— insan mamulâtındandır. Orada biz yolcular, katiyen biribirimizin yüzüne gülmek çiyliğinde bulunmayız.

Biribirimize yabancı oluşumuz göreneğine sadık kalarak, çatık kaşla biribirimizin yüzüne ciddî ciddî yüksekten bakarız.,,

Kontrat şartları konuşulduktan sonra Hüseyin oradan çıkıp, eşyasını odasına çıkardı. Gece mışıl mışıl uyudu. Sabah uyanınca Çamlıca sırtlarında Tan yeri ağarıyordu. Bir midya kabuğunun sedefi gibi göğe doğru çizgi çizgi renkler hareleniyordu. Gecenin orada unutulmuş bir parçası gibi, koyu koyu kararan küçük bir bulut tutuşuverip yanınca, kırlangıçlar göklerde uzun ötüşlerinin şeritlerini dolamıya başladılar. Limandaki vapurların seslerinde gidecekleri meçhul ufukların uzaklığı vardı. Aşağıdaki bakkal kepengini açıyordu. Raflarda dizi dizi şaraplara bakarak "sermayem yerinde,, diyerek ellerini oğuşturdu. Ta tepedeki odasında, Hüseyin yaşıyan bir nebat gibi, gönlünün emme basma tulumbasiyle, değil yalnız bakkaldaki şişelerde kızaran neşe ve hoşluğu, fakat uyanan o yer yüzünün, sunulan bir dudak gibi, kıpkırmızı cömertliğini içine alıyordu.

Sokağa çıktı. Tünel yolunu tuttu. Sokakta her rast geldiğine gülmek, candan kopup gelen bir se-

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

Gelibolu Fatihleri Için Ileride Büyük Bir Âbide Yapılacak

Trakya Umumî Müfettişlik Nafıa Müşavir Muavini Mimar Mazhar Altan, Gelibolu fatihleri için dikilen anıda dair, arkadaşımız Burhan Feleğin 5-9-939 tarihli nüshamızda çıkan yazısı dolayısile, gönderdiği mektupta diyor ki:

"Gelibolu belediyesi tarafından kasabada yapılmakta olan geniş mikyasta imar faaliyetleri arasında Gazi Süleyman paşa camii civarında Şehitlik adı verilen ve üzerinde resmini takdim ettiğim kırık bir kitabe bulunan tümseğin de yolun tam ortasına rastlamasından dolayı kaldırılmasına zaruret görülmüş ve bu toprak yığını kaldırılacağı vakit Şehitlik yerinin kaybolmaması için de buraya bir kitabe konulmasına ve yine ayni yere yakın ve bir viranelik içerisinde bulunan Gelibolu fatihlerinden Piri Gazinin mezarının da kaldırılarak kemiklerinin yeni yapılan sütun altındaki çukura konularak muhafazasına karar verilmiş ve bu suretle beş buçuk asırlık şehitlik yerile Piri Gazinin hatırası saygı ile yaşatılmak istenmiştir.

Seddülbahirde General Goronun kolunun kırıldığı yerde Fransızlar nasıl ki bir sütunla o hatırayı muhafaza etmek istediler ve büyük anıtlarını sonradan ayrıca yaptılarsa Gelibolulular da şimdilik kendi kahramanlarının mezarlarının bulunduğu yeri böyle bir sütunla muhafazaya ve ileride Geliboluda kasaba içerisinde ve dışında dağınık ve pek bakımsız ve harap bir halde bulunan ve hattâ üzerlerindeki mezar taşlarının sonradan konulmuş olmasından dolayı müsbet ifadeleri olmıyan ve Gelibolu fatihlerine izafe olunan mezarların da kaldırılarak bir araya getirilmek üzere halkın, Partinin ve belediyenin elbirliği ve yardımlarile o büyük kahramanların şerefleri ve büyüklüğüle mütenasip bir anıt yapmağa karar vermişler ve bunu programa almışlardır.

Tenkit buyurduğunuz sütunu Geliboludaki Atatürk anıtını yapan İhsan adındaki Gelibolulu bir Türk sanatkârı yapmıştır ve inşaatı henüz bitmemiştir. Şimdiki halde etrafının mermer çevresi yapılmaktadır. Sonra Şehitlik etrafındaki harap dükkânlar belediyece istimlâk edilmiş olduğundan yakında bunların yıkılmasına başlanacak ve Şehitlik sahası tamamen açılmış ve temizlenmiş ve bu suretle beş buçuk asırdanberi bakımsız, harap ve bir mezbele içerisinde bırakılan bu gazilerin mezarları yeni neslin şuurlu ve saygılı elile mezbelelikten kurtarılmış, temiz ve güzel bir duruma sokulmuş bulunacaktır."

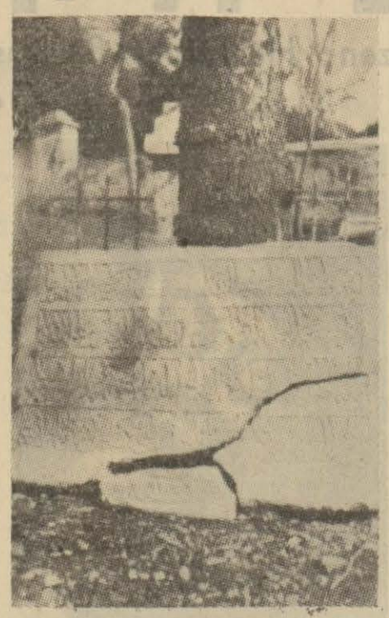

Eski şehitlik kitabesi

Ve yerine muvakkaten dikilen sütun

*

TAN — Arkadaşımız Burhan Feleğin geçenlerde kendi sütununda bu bahse dair yazdığı yazı ile mektup sahibi arasında görüş farkı olmadığı anlaşılıyor Zaten Fransızlar, General Guro'nun kolunu kaybettiği yere taş dikerlerken bizim Avrupaya Türk bayrağını diken şehitler namına âbide dikmememiz abes olurdu.

Vaktile âbide dikmek âdet olmadığı zamanlarda şüheda namına yapılmış olan resmi basılı kitabeyi yeni yapılan şu taştan çok daha itinalı bulduk. Yazık ki, bizim kadirşinaslığımız yüzünden taş parçalanmıştır.

Mektubun ifadesine nazaran dikilen yeni taş şehitlikten bir yol geçirilmesi sebebile mezarların nakli dolayısile dikilmiş.

Türklerin Avrupaya geçişleri hâdisesinin azametile mütenasip bir âbide dikilinciye kadar eski kitabenin bir demir çerçeve içinde mezarların nakledildiği hatireye konulması bu fakir ve öksüz taşı dikmekten daha muvafık olurdu.

Mussolininin Nutku Londra ve Pariste Alâka Uyandırmadı

(Başı 1 incide)

kimlerle karşılaşacağını bilmesi lâzımdır. Esasen Mussolini neleri beklediğini de vazih bir surette zikretmiyor ve Fransaya karşı olan metalibatını da açıkça söylemiyor.

Populaire gazetesi de şimdiye kadar Mussolininin nutuklarında bu derece bir müdafaa vaziyeti aldığının görülmemiş olduğunu yazıyor ve diyor ki:

"Buna ne mâna vermeli Mussolini, katî buhranın yaklaştığını hissederek mesuliyet yükünü başka tarafa mı atmak istiyor? Yoksa bilâkis ötedenberi milletini ileri sürükledikten sonra şimdi seyirci mi kalmak istiyor? Bugün sergüzeşt hareketlerinin tehlikeli olduğunu görerek tereddüt mü ediyor?

Umumî intıba şudur ki - eğer bu intıba doğru ise nutkun yeniliğini teşkil eder - bu ricat İtalyan efkârı umumiyesinin manasız bir harbin tehlikeleri önünde geri çekilmeğe başlamış olduğunu göstermektedir."

Berlin nutuktan memnun

Berlin siyasî mahafiline gelince, Mussolininin nutku memnuniyetle karşılanmıştır.

Bu mahafilde kaydedildiğine göre, mezkûr nutuk mihver devletleri arasındaki tam mutabakatı isbat eylemekte ve Chamberlain ile Daladier'nin geçenlerde söylemiş oldukları nutuklara İtalya ve Almanyanın müşterek cevabını teşkil etmektedir.

Bilhassa Almanya ve İtalyanın muslihane emelleri ve fakat icabında mihver devletlerinin haklarını silâhla müdafaa etmesini bilecekleri hakkındaki parçalar ehemmiyetle tebarüz ettirilmektedir.

Mussolini'nin dünkü nutku

Torino 15 (A.A.) — B. Mussolini yeni inşa edilen bir sanayi fabrikasının açılışı merasiminde, 50.000 amelenin önünde söz alarak bu açışı yaptığından dolayı memnuniyetini ifade etmiş ve ezcümle demiştir ki:

"Dün, Torino halkı ve beni dinleyen bütün İtalyan milletile dünyanın diğer mühtelif yerleri önünde, beynelmilel vaziyet hakkında azamî vüzuhla konuştum.

Ben kat'i şekilde sulh arzumuzu tekrar teyit ettim ve, fakat bazı meselelerin kronik mahiyetleri herkes için bir tehlike teşkil etmeden halledilmeleri lâzım olduğunu da söyledim."

Lyon, 15 (A.A.) — Fransız - İtalyan dostluk cemiyeti, "faşist tecavüzüne karşı sulh ve hürriyetin müdafaası için demokrasilerle birlikte mücadele eden" İtalyan halk birliğinin savaşını tasvip eden bir karar sureti kabul etmiştir.

Karar suretinde Fransaya teşekkür edilmekte ve Fransada bulunan İtalyanların, İtalyanın hürriyeti için çarpışmaya azmetmiş bulundukları beyan edilmektedir.

Moskova Mukabil Teklifini Bildirdi

(Başı 1 incide)

künse Polonyayı da alarak dört devlet paktı plânını kabul ederse, iş değişir.

Ayni mahfellerde beyan edildiğine göre müşterek Fransız — İngiliz teşebbüsüne rağmen son diplomatik görüşmelerde Fransa tarafından ileri sürülen teklifler İngilizlerin noktai nazarına nazaran Sovyet görüşlerine daha yakındır. Litvinof, İngilterenin noktai nazarını kolayca kabul ettiği için Sovyet hükûmeti tarafından uzaklaştırıldığı öğrenilmiştir.

Sovyet hükûmeti garple teşriki mesai etmiye hazırdır. Ancak, bu teşriki mesainin Avrupanın hali hazırdaki kuvvetlerinin muvazanesine müstenit realist bir siyasetin çerçevesi haricine çıkmaması şarttır.

Tahmin edildiğine göre Sovyetler, plânlarının teferruata ait kısımların da tadilât yapılmasına razı olacaklar, fakat plânın umumî hatlarını kabul ettirmek için ısrar edeceklerdir.

İngiliz gazetelerine göre

İngiliz — Türk anlaşmasının akdinden sonra şimdi gazeteler son İngiliz teklifine Moskovanın vereceği cevabı endişe ile bekliyorlar. Gazeteler, Rusyanın pek yakında cevap vereceğini ümit etmekle beraber askerî pakt yapılmasında ısrar edip etmiyeceğini araştırıyorlar.

Sunday Times diyor ki:

"Bir askerî ittifak mevzuu bahsolmamak şartiyle Sovyetlerin bütün teklifleri Londrada iyi karşılanacaktır. Askerî ittifak Polonyayı ve Portekizi hiç te memnun etmiyecektir.

Observer de şöyle yazıyor:

Sovyetlerin cevabı, Moskovanın esas meselede mutavassıt bir hal tarzını kabulden imtina edip etmediğini gösterecektir. Moskova müsait bir cevap verirse, Türk — İngiliz anlaşmasının teferruatı da tespit edilince ileride sulh paktına Bulgaristanın, Finlandiyanın, Skandinavya ve Baltık devletlerinin de itlihak etmesi beklenebilir.

Roosevelt'in yeni teşebbüsü

Nevyork Times gazetesinin öğrendiğine nazaran Reisicümhur Roosevelt, Avrupa sulhü lehine yeni bir teşebbüste bulunmağa karar vermiştir.

Roosevelt, ekonomik meselelerin toprak genişlemeleri olmaksızın halli için bir konferans yapılmasını yeni bir Avrupa buhranı patlamadan münasip bir zamanda tekrar teklif edecektir.

İzvestiyanın makalesi

İzvestya gazetesi Türk - İngiliz deklarasyonuna hasrettiği baş yazısında diyor ki-

"Türkiye ile İngiltere arasında bir karşılıklı yardım paktının hazırlanmakta olduğunu bildiren deklarasyon, tecavüzün ilerde muhtemel genişlemesi tehlikesi karşısında ve müessir bir sulh cephesi teşkili yolunda atılmış adımlardan bir adım olarak telâkki edilmektedir. Fevkalâde vahamet kesbeden enternasyonal vaziyetin tesiri altında sulhu seven devletler, tecavüzün bugünkü inkişafına karşı koymak için teşkilâtlanmayı mümkün kılacak yolları ve vasıtaları bulmağa çalışmaktadır. Türkiye ve İngilterenin akdetmiye hazırlandıkları pakt, muhakkak surette tecavüzün, Avrupanın yeni mıntakalarını da şümulü çerçevesi içerisine almasına mâni olacak yegâne müessir vasıta olan zincirin halkalarından birini teşkil eylemektedir.

Lüzümsuz tavsiyeler önünde

Bizzat Türkiyenin hayatî menfaatleri de, kendisine bu siyaseti tavsiye etmeyi âmirdir. Fakat, şunu da kaydetmek lâzımdır ki, bu yolda, Türkiye, kendisinin tecavüze muhalif devletler cephesine iştirake mânı olmıya çalışan mütecavizlerin ihafe teşebbüslerine maruz kalmıştır.

Burada "Deutsche Diplomatishe Correspondance" gazetesinin lüzumsuz tavsiyelerini zikretmek icap eder. Bu yarı resmi gazete, Türkiyeye, demokrasi memleketlerile görüşmelere girmemesini tavsiye etmekte ve ayni zamanda da buna rağmen bu yola girerse Türkiyenin maruz kalacağı fena neticelere telmih eylemekte idi. Maamafih, bu "tavsiyeler" Türkiye matbuatı ve efkârı umumiyesinin haklı ve yerinde mukalebelesi ile karşılanmış ve Türkiyenin kendi harici siyasetine hiç kimsenin müdahalesine müsaade edemiyeceğini bildirmiştir.

Sovyetler birliği, her nereden gelirse gelsin, sulh davasının müessir surette müdafaasının organize edilmesini istihdaf eyliyen bütün gayretleri daima memnuniyetle selâmlamıştır. Sovyetler birliği, bu yolda, Türkiye tarafından yapılan gayretleri kendisine dostane münasebetler halinde bulunduğu için bittâbi daha büyük memnuniyetle müşahade etmektedir.

Türk - Sovyet dostluğu

Sovyetler birliği ile Türkiye arasında mevcut dostluk geçen sonbaharda Türkiye Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunun Tas muhabirine verdiği bir beyanatta söylediği gibi, boş bir siyasî efsane değil, fakat mebdeini Türkiyede ve Sovyetler birliğinde yeni rejimlerin tesisindenberi vukua gelen büyük ehemmiyetli hâdiselerden almış bulunan bir vakadır

Bir taraftan Türk milleti ve diğer taraftan Sovyetler birliği milletleri arasındaki dostluk yakınlarda, Sovyet hükûmetinin Ankarada Türkiye cümhuriyeti ile yaptığı müşavarelerle de son ifadesini bulmuştur.

Bu fikir teatileri bugünkü enternasyonal vaziyet üzerine iki memleket arasındaki görüş birliğinin ve iki devlet arasında dostluğun sulh menfaatine olarak takviyesi arzusunun müşahedesini mümkün kılmıştır.

Sovyetler birliği efkârı umumiyesi, bütün samimî sulh taraftarları gibi Türkiyenin Ingiltere ile bir karşılıklı yardım paktı akdetmesini, Sovyetler birliği tarafından daima hiç değişmeden müdafaa edilmiş bulunan evrensel sulhün takviyesi eserine bir yardım gibi telâkki edecektir.

Roma mahafiline göre

Roma, 15 (A.A.) — Siyasî İtalyan mahafilinin kanaatine göre, İngiliz - Türk anlaşması her şeyden evvel İtalyayı istihdaf eylemektedir. Bu anlaşma İtalyan - İngiliz anlaşmasının başlıca esaslarından biri olan Akdeniz statükosunun muhafazasile telif edilemez.

Diğer taraftan İngiliz - Türk anlaşmasının Balkan antantı prensipleri ile de telif edilemiyeceği intıbaının Yugoslavyada hasıl olmuş bulunması memnuniyetle kaydediliyor ve eğer İngilterenin Türkiye ile anlaşmak suretile Yugoslavya üzerinde bir tesir yaptığını zannediyorsa bunun tamamile aksini elde ettiği beyan olunuyor.

Büyük Millet Meclisi Dün Toplandı

Ankara, 15 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanarak Konya ovası sulama idaresinin 1934 yılı hesabı kat'isi hakkındaki divanı muhasebat encümeni mazbatasını tasvip etmiş, Devlet Havayolları hizmetleri için 1939 malî yılına geçici taahhüt icrası, istatistik umum müdürlüğü teşkilâtına ait kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâyihalarile ordu subaylar heyetine mahsus terfi kanununa ek lâyihasının ikinci müzakerelerini yaparak kabul etmiştir.

Meclis, bu toplantısında Türkiye, Yunanistan arasında aktedilen veteriner mukavelesinin tasdiki hakkındaki kanunun da birinci müzakeresini yapmıştır.

Meclis gelecek çarşamba günü toplanacaktır.

Tirebolu köylüsüne Mısır

Tirebolu (TAN) — Burada yeni açılan Fındık Tarım Satış Kooperatifi kısa vade ile köylüye mısır vermiye başlamıştır.

● Nevşehir (TAN) — Belediye, serseri köpeklrden 150 sini zehirle öldürtmüştür. Bu mücadele devam ediyor.

● Nevşehir (TAN) — Evlenme memurluğumuz, son üç ayda altmış çiftin nikâhını kıymıştır.

Valiler Arasında Değişiklik Yapıldı

(Başı 1 incide)

kat valiliğine, Bursa valisi Şefik Kayseri valiliğine, mülkiye müfettişlerinden Refik Çankırı valiliğine, Aydın valisi Salim Maraş valiliğine, Maraş valisi Sabri Çitak Aydın valiliğine, Ordu valisi Baran Kırşehir valiliğine, Kırşehir valisi Mitat Ordu valiliğine, İzmir vali muavini Cavit Ünver Gaziantep valiliğine, Ağrı valisi Burhan Peker İçel valiliğine, hukuk müşavir muavini Osman Sabri Trabzon valiliğine, Kırklareli valisi Hasip Ağrı valiliğine, Çankırı valisi Hüsnü Uzgören Rize valiliğine, mülkiye müfettişlerinden İhsan Aksoy Kırklareli valiliğine, Gümüşhane valisi Ferit Tümer Edirne valiliğine, Edirne valisi Niyazi Mengen Gümüşhane valiliğine, Matbuat umum müdürü Naci Kıcıman Bolu valiliğine, Malatya valisi Etem Akiner Muğla valiliğine, Erzincan valisi Fahri Özer Malatya valiliğine, mülkiye müfettişlerinden Osman Nuri Tekeli Erzincan valiliğine, Bolu valisi Salim matbuat umum müdürlüğüne, Dahiliye Vekâleti müsteşar muavini Sabri nüfus umum müdürlüğüne, Gaziantep valisi Şefik Dahiliye Vekâleti müsteşar muavinliğine, İçel valisi Rükneddin Nasuhoğlu mahallî idareler umum müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

Rize valisi Nuri Türkkan, Tokat valisi Faiz Ergun, Kayseri valisi Adli Bayman Vekâlet emrine alınmışlardır.

Sevincimizi İzhar Etmek Hakkımız Değil midir?

(Başı 1 incide)

gandasını yapan gazeteleri vardır: Türkişe Post gibi.. Bizim murat ettiğimiz gazeteler bunlardır,yoksa memleketin birliğe şiddetle muhtaç olduğu bu devirde, gazetelerle lüzumsuz münakaşalar açmanın zamanı olmadığına kaniiiz.

Bu sebeple yukardaki cümleden Türk matbuatını itham etmek istediğimiz manasını çıkaran arkadaş yanılmıştır.

Danzigde Vahim Hâdiselerden Korkuluyor

(Başı 1 incide)

Hitler, istihkâmların birçok yerlerinde uzun uzadıya durmuş, müdafaa mevzilerini, dahilî tesisatı teftiş eylemiştir. Yeni inşaat için umumî direktifler vermiş ve sonra ikinci hattı da gezmiştir.

Polonya - İngiltere ticareti

Polonya ticaret nazırı muavini Adam Rose Londraya hareket etmiştir. Burada Polonya ile İngiltere arasındaki ticaret mübadelelerinin genişletilmesi için müzakerelerde bulunacaktır. Polonya harbiye nazırı Kasprzycki de gayri resmi bir ziyarette bulunmak üzere Varşovadan Parise hareket etmiştir.

Foçada Yeni Köprü

Foça (TAN) — Kasabamız mıntıalindeki beton köprü ikmal edilmiş nakil vasıtalarına açılmıştır.

Süt Tetkikleri

Süt meselesi üzerinde yapılmakta olan etüt, üç haftaya kadar kati bir neticeye bağlanacaktır. Komisyonun noktai nazarına göre süt işinin kati şekilde halledilebilmesi için bir teşekkül meydana getirmek lâzımdır. Belediye bu teşekküle sermaye ile iştirak edecek ve çıkaracağı aksiyonlarla süt müstahsillerinin de iştirakini teklif edecektir.

★ Eski belediye avukatlarından ve Esnaf cemiyetleri hukuk müşaviri Izzet 400 lira ücretle belediye hukuk işleri müdürlüğüne tayin edilmiştir.

DENİZ ve LİMANDA :

Etrüsk Havuza Giriyor

Cuma günü Mersinden limanımıza gelen Etrüsk vapuru mutat temizliği yapılmak üzere bu akşam havuza girecektir. Yirmi dört saat havuzda kalarak temizliği ikmal edildikten sonra da tekrar Mersin seferine çıkacaktır.

Etrüskün son Mersin seferinden dönüşünde bazı aksaklıklar gösterdiği ve tekrar seferine müsaade olunmıyacağı hakkında yeniden bazı şayialar çıkarılmıştır. Bu şayiaların aslı olmadığı bildirilmektedir.

POLİSTE:

Bir Yaralama Vakası

Taksimde Kurabiye sokağında Mermer hanında kapıcı Gülağa ile arkadaşları Halil v Hüsnü sarhoş olarak Hürriyetiebediye tepesinde dolaşırlarken Gülağanın akrabalarından Muhlise ve Neriman isimlerinde iki kızın, yanlarında Abdullah isminde bir erkekle dolaştığını görmüşlerdir.

Bunlardan Gülağanın Abdullaha sataşması yüzünden aralarında kavga çıkmış, neticede Abdullah büyük bir taşla Gülağayı başından ağır ve tehlikeli surette yaralamıştır. Yaralı baygın bir halde Şişli Çocuk hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

● Kumkapıda oturan Artin ile arkadaşı Kirkor arasında çıkan bir kavgada Kirkor Artini bıçakla bacağından yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

● Tavukpazarında oturan Tahir ile komşusu Muhittin arasında Azak sinemasında yer kapmak yüzünden kavga çıkmıştır. Neticede Muhittin Tahiri çakı ile sol gözünden yaralamıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, carih yakalanmıştır.

● Cumartesi günü Karagümrükte rakıbi Mehmedi ustura ile ensesinden ağır yaralayıp firar eden kömürcü Mahmut dün yakalanmıştır.

● Kızıltoprakta 22 sayılı köşkte oturan Cevdet ile ayni köşkte mukim Tacide ve Saliha ismindeki kadınlar arasında geçimsizlik yüzünden kaçga çıkmıştır. Neticede kadınlar Cevdetin dairesine hücum ederek kapısını kırdıklarından her ikisi de yakalanmış, cürmü meşhut mahkemesine verilmişlerdir.

● Jirayın idaresindeki 982 numaralı otomobil Umraniye köyünden geçerken ayni köy sakinlerinden Ahmedin kızı 6 yaşındaki Hidayet ile komşusu Fethiyeye çarpmıştır. Bunlardan Hidayet vücudünün muhtelif yerlerinden ağır, Fethiye ve otomobil içindeki Edvard da hafifce yaralanmışlardır. Cümlesi de Nümune hastanesine kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

BELEDİYEDE :

Hukuk İşleri Muamelâtı

Belediye muhasebe ve iktısat müdürlükleri muamelâtını tetkik etmekte olan mülkiye müfettişleri, vuku bulan bazı şikâyetler üzerine belediye hukuk işleri muamelâtını da tetkike başlamışlardır. Müfettişlerin bu tetkikat esnasında en fazla üzerinde durdukları mesele mahkemeden çıkmış bazı evrak ve kararların tenfizine ait muamelelerdir. Bunun için bu evrakı ötedenberi takip etmek vazifesile mükellef olan hukuk işleri memurlarından Rıdvan müfettişler tarafından çağırılarak ifadesi alınmıştır.

Yeni Projeler

İki gün evvel şehrimize gelen imar mütehassısı Prost Eminönü meydanına ait maketi tetkik etmiş, icap eden tadilâtı tesbit ederek yardımcı mimarlara vermiştir. Prost dünden itibaren Taksimde inşa edilmek istenilen tiyatro, konservatuvar, gazino işini ve bir de son zamanlarda bir dedikodu mevzuu teşkil eden yeşillik sahaya ait plânları yeniden gözden geçirmiye başlamıştır.

İdare Meclisleri Kalkıyor

Ankaradan gelen haberlere göre, İktısat Vekâleti, devlet tarafından sermayesinin tamamı ödenmiş bulunan ekonomik teşekküllerde idare meclisine lüzum kalmıyacağı mütaleasile lâğvı cihetine gidilip gidilmemesi için tetkikler yaptırmaktadır.

Vinçle onları selâmlamak istiyordu. Gülüşü tâ dudaklarının ucuna gelince, ve gözlerini aydınlatınca, deli diyecekler diye çekiniyor ve utanıyordu. Fakat tünel kapısında apartımanın sahibine rastgelince, yüreğindeki neşe ve atılışı sabahtanberi zaptetmenin verdiği hızla, ihtiyara sarılıp onu iki yanağından öptü. Birdenbire bir feryat koptu. İnsanlar koşuştular. Bir kalabalık toplandı. Polis düdüğü çalındı.

*

Tünel memurlarından biri ötekine sordu:

"— Ne oldu?

"— Delinin biri, bizim hergünkü ihtiyar müşterinin boynuna sarılıp iki yanağından şapır şupur öptü. Neyse polis yetişti. Delyi iki kolundan zaptederek karakola götürdüler. Herhalde timarhaneye götürürler. Böylesini şehir ortasında başıboş bırakmazlar a.,,

İSTANBUL VAKIFLAR DİREKTÖRLÜĞÜ İLÂNLARI

Semti ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No.su	Cinsi	Muhammen aylığı Lira	Kr
Murat paşa	Sarraç Kerim	10	Ev	12	00
Ayvansaray, Atik Mustafa paşa	Hamam	12	"	10	00
Eyüp, Otakçılar		49	Maktul Mustafa paşa tekke meşrutası	8	00
Murat paşa	Sofular	55	Hamal Hayrettin camii son cemaat odaları	4	00
" Kazgani Sadi	Cami	5	Cami odaları	4	00
Cibali, Haraççı Kara Mehmet	Üskübi	97-99	Oda	2	00
Çarşıda	Perdahçılar	58-53	Dükkân	5	00
"	Terlikçiler	17	"	4	00
"	Mütevelli	17	"	1	50
İbrahim paşa	Cami	7	Nasuh hanı içinde baraka	4	00
Şehremini, Ereğli	Yunus Emre	22	Kulibe ve cami arsası	1	50
Baba Hasanalemi	Meçhul asker	8	Arsa	2	00
Yeni kapı, Yalı	Demir yolu	43-63	"	1	25

Yukarıda yazılı mahaller 940 - senesi mayıs sonuna kadar kiraya verileceğinden açık arttırmaya çıkarılmıştır. İstekliler 26 - Mayıs - 939 Cuma günü, saat on beşe kadar Çenberlitasta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (3409)

Dr. SUPHİ ŞENSES

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız. Tel: 43924

TAN Gazetesi

İlân Fiyatları

1 inci sayfa santimi	400
2 " " "	250
3 " " "	200
4 " " "	100
İç sayfalarda "	60
Son sayfa "	40

Dikkat:

1 — 1 santim; gazetenin ince yazısile 2 satırdır.
2 — İlânların fiyatı gazetenin tek sütunu üzerine hesaplanmıştır.
3 — Kalın yazılar da gazetede kapladığı yere göre santimle ölçülür

KAYIP: İstanbul gayri mübadiller komisyonundan istihkakıma mukabil vekilim Pakize tarafından alınan 1630 numaralı karar zayi olmuştur. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olamıyacağı ilân olunur. — İstanbul Küçükayasofya Bardakçı sokak 22 numaralı evde mukim gayri mübadillerden Ömer oğlu Adil Ereli.

İst. 2 inci icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı rehin altında paraya çevrilmesine karar verilen bir adet büfe ile bir adet yemek masasının 23 Mayıs 939 salı günü saat 12 den 14 e kadar Kurtuluşta tramvay caddesinde 150 No. lu Sinason apartmanın önünde açık arttırma ile satılacaktır. Kıymetini bulmadığı takdirde ikinci arttırma 26 mayıs 939 cuma günü ayni mahalde ve tayin edilen saatte ifa edilecektir. Isteklilerinin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

Istanbul dördüncü icra memurluğundan: Bir borcun temini istifası için mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen ve Galata Perşembe pazarı Alacamescit 5, 7, 9, 11 No. da bir adet torna makinesi yerinde peşin para satılacaktır. Birinci açık arttırması 18.5.939 perşembe günü saat 13 ten itibaren başlayacaktır. Takdir edilen kıymetin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde ikinci açık arttırması olan 23.5.939 salı günü ayni yerde ve ayni saatte yapılacaktır. Taliplerin mahallinde bulunacak memurumuza 38/4498 No, lu dosyasile müracaat etmeleri ilân olunur.

OSMANLI BANKASI

İ L Â N

Gençlik ve spor bayramı dolayısile, Osmanlı Bankasının Galata merkezile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri 19 ve 20 mayıs 939 günleri kapalı bulunacaktır.

Dr. HAFIZ CEMAL

Pazardan maada saat (14,30 dan 13 e, Salı, Cumartesi 12 ye kadar fıkaraya. Divanyolu No. 104.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Açık eksiltme ile 2120 adet boru başı kenedi 3", 4240 adet boru başı kenedi civatası, 1000 adet Kablo dirseği plân No.ro 7, 1000 adet galvanizli tevzi kutusu dirşek demiri No. 7 ve 600 adet Demir örgülü çubuk 8 1/2" alınacaktır. Muhammen bedel 1415 lira muvakkat teminat 107 lira olup eksiltmesi 19/6/39 Pazartesi günü saat 15,30 da Müdürlük binasında yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminat ve kanuni vesikalarile o gün o saate kadar Komisyona müracaatları.

Şartname ile nümuneleri her gün Levazım Âmirliğimizde görülebilir. (3036)

Zonguldak Liman Reisliğinden:

19/1/931 tarihinde Zonguldak limanında fırtına yüzünden batan "Hacı zade" vapurundan çıkarılan iki anbar vinci, bir ırgat, bir Griva fişka mataforası, 3 demir anbar mezarnesi, 2 parça demir direk, bir ihtiyat dümen dişlisi ile parça halinde iki ton kadar Borda saçının gümrük resmi ödenerek alınması için sahiplerinin tarihi ilândan itibaren 30 gün zarfında liman reisliğine müracaat eylemeleri.

Aksi takdirde bunların limanlar kanununun 7 nci maddesini değiştiren 2829 numaralı kanunun hükmüne tevfikan satılacağı ilân olunur. "3425,,

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira Kr.	% 7.5 teminatı Lira Kr.	eksiltme şekli	saati
Çıralı kalas ve " Tahta	32,426 M³	1459,17	109.43	Açık eksiltme	16,30

I — Yukarda miktarı yazılı kereste açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli, muvakkat teminatı eksiltme saati hizasında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 18 - V - 939 perşenbe günü Kabataşta levazım şubesi müdüriyetindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile mezkûr komisyona gelmeleri. (3243)

BİR SIHHAT MEMURU ARANIYOR

Anadoluda Mühim bir Sanayi Müessesesinde Sıhhat Memurluğu münhaldir. Talip olanların Türk, Yaşı 30 — 45 küçük Sıhhat memuru mektebi mezunu ve Hastanelerde çalışmış olması lâzımdır. Tahsil vesikası, Fotoğrafı, ailevî vaziyeti Bonservis ve doğruluk kâğıdı ile birlikte talep edilen maaş miktarını İstanbul 176 No. P. K. "Sıhhat,, rumuzuna tahriren bildirmeleri. Mesken Müessese tarafından temin edilecektir.

Kiralık Köşk

Çiftehavuzlarda Caddebostanı yolu üzerinde deniz kenarında yeni inşa edilmiş yedi oda, iki büyük salon ve ellişer metre terbiinde geniş üç daraçayı ve deniz üzerinde otuz metre uzunluğunda beton iskeleyi havi bir bab köşk kiraya verilecektir. Gezmek için köşke ve görüşmek için İstanbulda Yağ İskelesinde 22 numaralı Basmacılar mağazasına müracaat.

Tel: 21460

KAYIP: İstanbul limanından aldığım 5/1521 numaralı liman cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağım dan hükmü yoktur. — Kasımpaşada Çeşmemeydanında Ahmet Çetin.

DİPLOMALI BİR EBE ARANIYOR

Anadoluda Mühim bir sanayi müessesesi revirinde Ebelik münhaldir. Talip olanların Türk, Yaşı 35 — 50, Ebe mektebi mezunu ve Umumî ameliyatlarda asiste edebilecek kabiliyette olması lâzımdır. Tahsil vesikası, Fotoğraf, ailevî vaziyeti, Bonservis ve doğruluk kâğıdı ile birlikte talep edilen maaş miktarını İst. 176 No. P. Kutusu adresine "Ebe,, rumuzuna tahriren bildirmeleri. Mesken Müessese tarafından temin edilecektir.

Beşiktaş ikinci sulh hukuk hâkimliğinden: Beşiktaşta Yenimahallede Posta caddesinde 41 sayılı evde ölen sabık Beyazıt Saylavı Bay Ubeydullaha ait eşya ve kitaplar 22 mayıs 939 pazartesi günü saat 15 te mahallinde açık artırma suretile satılacağından talip olanların mezkûr gün ve saatte hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

937/4573

Emlâk ve Eytam Bankası Türk Anonim Şirketine birinci derece ve sırada ipotekli olup tamamına ehli vukuf marifetile 2800 (iki bin sekiz yüz lira) kıymet takdir edilmiş olan Bakırköyünde Çırpıcıda Veli efendide eski mükerrer 1, 2, 3, 4 yeni 18 No.lı bir tarafı Koço veresesi Katina bostanı, bir tarafı Çırpıcı Deresi, bir tarafı 16 bir tarafı 19 harita No.lı mahallerle mahdut içinde dolaplı yeni bir bostan kuyusu olan 8185 metre murabbaındaki 18 harita No.lı sırf mülk bahçenin tamamı açık arttırmağa konmuştur.

1 — İşbu gayrimenkulün arttırma şartnamesi 3 - 5 - 939 tarihinden itibaren 937/4573 No. ile İstanbul Dördüncü İcra Dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak isteyenler işbu şartnameye ve 937/4573 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yazılı kıymetin % 7,5 nisbetinde pey veya Milli bir Bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayrimenkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmatı almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Satış Emlâk ve Eytam Bankasının 844 No.lı kanunu hükümlerine tâbi olduğundan mezkûr kanunun 15 inci maddesine tevfikan ikinci bir arttırma yapılmaksızın gayrimenkul 20 - 6 - 939 tarihinde Salı günü saat 10 dan 12 ye kadar İstanbul Dördüncü İcra Dairesinde yapılacak müzayede neticesinde üç defa bağırıldıktan sonra satış istiyenin rüchanı olan diğer alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazla olmak şartile en çok arttırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilemezse ihale yapılmaz ve satış talebi düşer.

6 — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedel ile almağa razı olursa ona razı olmaz veya bulunmazsa hemen on beş gün müddetle arttırmaya çıkarılıp en çok arttırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde beşten hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın Memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını, ve ihale karar pullarını vermeğe mecburdur. Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve tellâliye resminden mütevellit Belediye rüsumu alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur. İşbu gayrimenkul yukarda gösterilen tarihte İstanbul Dördüncü İcra Memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur.

*

EMLÂK VE EYTAM BANKASINDAN: İşbu gayrimenkulü satın alanlar arzu ederlerse bankaca takdir edilecek kıymetin % 50 sine kadar kendilerine ikrazatta bulunulabilir. (3410)

ESKİ OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN TAKSİME UĞRAMIŞ DÜYUNU UMUMİYE MECLİSİ

Paris, 10 Mayıs 1939

% 7 1/2 FAİZLİ 1933 TÜRK BORCU TAHVİLLERİ HAMİLLERİNE TEDİYAT İLÂNI

25 Mayıs 1939 vadesine aid tediyat.

Eski Osmanlı İmparatorluğunun taksime uğramış Düyunu Umumiye Meclisi, Türkiyede: Ankara ve İstanbul piyasalarında, Trans tefrik edilmeksizin, 25 Mayıs 1939 taksidinin, Türk lirası olarak tediye edileceğini ve kupon başına, 0,7346 dollar mukabili olan 0,9303 Türk lirasının verileceğini, hamillere ilân eder.

Bu meblâğ, mezkûr taksit için sureti kat'iyede Türk lirası olarak tesbit edilmiş olduğundan Türk lirasiyle dollar arasında zuhur edebilecek herhangi bir tahavvül karşısında, tediyat, bu vadenin mürüru zamanına kadar, yalnız bu miktar üzerinden icra edilecektir.

İşbu meblâğ 12 numaralı ve 25 mayıs 1939 vadeli kupona mukabil tediye edilecektir.

Türkiyede 25 Mayıs 1939 vadeli Kuponun tediyesile mükellef şunlardır:

Ankarada : Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası, Osmanlı Bankası.

İstanbulda: Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası, Osmanlı Bankası, Deutache Bank.

Meclis, 25 İkinci teşrin 1939 taksidinin dollar esası üzerinden tediyesine karar vermiştir. Binaenaleyh, işbu kupon Türkiyede 0,7346 dollar mukabili olarak ve 10 İkinci teşrin 1939 rayici üzerinden Türk lirasile tediye edilecektir.

Meclis, % 7½ faizli 1933 Türk borcu tahvilleri kuponlarının tediye tarihlerinden beşer sene sonra mürur uzamana uğramaları dolayısile işbu tahvillerin 25 Mayıs 1934 vadeli ikinci kuponu 25 Mayıs 1939 tarihinde mürüruzamana uğrayacağını hamillerin nazarı ittilâma vaz eder.

ESKİ OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN TAKSİME UĞRAMIŞ DÜYUNU UMUMİYE MECLİSİ

Paris, 10 Mayıs 1939

% 7 1/2 FAİZLİ 1934 İKİNCİ SIRA TÜRK BORCU TAHVİLLERİ HAMİLLERİNE TEDİYAT İLÂNI

25 Mayıs 1939 vadesine aid tediyat.

Eski Osmanlı İmparatorluğunun taksime uğramış Düyunu Umumiye Meclisi, Türkiyede, İstanbul Piyasasında, 25 Mayıs 1939 taksidinin Türk lirası olarak tediye edileceğini ve kupon başına 18,75 Fransız Frangı mukabili olan 0,629 Türk lirasının verileceğini, hamillere ilân eder.

Bu meblâğ, Mezkûr taksit için sureti kat'iyede Türk lirası olarak tesbit edilmiş olduğundan, Türk lirasiyle Fransız Frangı arasında zuhur edebilecek herhangi bir tahavvül karşısında, tediyat, bu vadenin mürüruzamanına kadar, yalnız bu miktar üzerinden icra edilecektir.

İşbu meblâğ 10 numaralı ve 25 Mayıs 1939 vadeli Kupona mukabil tediye edilecektir.

İstanbulda, 25 Mayıs 1939 vadeli Kuponun tediyesile mükellef müesseseler şunlardır:

— Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası,

— Osmanlı Bankası.

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

FOSFARSOL

KAN, KUVVET, İŞTİHA ŞURUBU

Umum doktorların müttefikan takdir ve milyonlarca vatandaşa itimatla tavsiye ettikleri en mükemmel bir kuvvet şurubudur. Daima kanı tazeleyip çoğaltır. Tatlı bir iştiha temin eder. Her zaman gençlik, dinçlik verir, zekâ ve hafıza kudretini yükseltir. Sinirleri, adaleleri kuvvetlendirerek, uykusuzluğu, halsizliği, fena düşünceleri giderir, vücut makinesine lâzım olan bütün enerji ve kabiliyeti vererek insanı daima azim, irade, neş'e sahibi eder. Mide, barsak tembelliğinden ileri gelen muannit inkıbazlarda, bel gevşekliğinde ve ademi iktidarda şayanı hayret faydalar temin eder.

FOSFARSOL'u;

Diğer bütün kuvvet ilâçlarından Ayıran başlıca hassa

Devamlı bir surette kan, kuvvet, iştiha yaratması ve ilk kullananlarda bile mucize tesirini derhal göstermektedir. Tifo, Grip, Zatürree, Sıtma ve umum kansızlıkla neticelenen tehlikeli hastalıkların nekahat devrelerinde en mükemmel bir derman şurubudur. Sıhhat Vekâletinin resmi müsaadesini haizdir.

HER ECZANEDE BULUNUR.

FOSFARSOL

Pek Yakında

YÜNİPEK

ÜN İPEK
nlü Kumaşlar
efis renklerde
nce bir zevkle
aris modelleri
n cazip dekorla
uruluyor.

KARDOL

İsmindeki bu yeni ilâçtan haberiniz var mı? Asap bozukluklarının, heyecan ve çarpıntıların tek ve tesirli çaresi.

ALLCOCK'S PRINCIPAL AGENCY OSSINING NEW YORK SOLD BY ALL DRUGGISTS MANUFACTURED BY The Allcock Mfg. Company OSSINING, N.Y. INDIA RUBBER POROUS PLASTERS ALAMETİ FARİKA.

ANİYEN ŞİFA BULMUŞ AĞRI

Bay J. O. C. yazıyor: "Ekseriya okuyoruz. Âni tedavi gören ilâçlar varmış. Fakat, ALLCOCK yakısından bahsedilince, kat'iyen mübalâğa değildir. Bir zat akşam tatbik ettiği ALLCOCK yakısı, bir gece zarfında tesirini göstererek ve devamlı sıcaklık tevlit ederek ağrıyan mahalli teskin etmiştir.

ALLCOCK, ROMATİZMA, LUMBAGO, MÜZMİN ÖKSÜRÜK, SİYATİK, MAFSAL İLTİHABI delikli ALLCOCK yakılariyle bir çokları tamamen şifayap olmuşlardır. ALLCOCK yakılarının tevlit ettiği sıhhî sıcaklık, OTOMATİK BİR MASAJ gibi hemen. ağrıyan yerin etrafını kaplar.

ALLCOCK yakılarındaki kırmızı daire ve kartal Resimli Markasına dikkat ediniz. DELİKLİ ALLCOCK YAKISI: Eczanelerde 27½ kuruştur.

"Bana inanınız,,

Bu Süt kreması usulü sayesinde

50 yaşındaki birçok kadınlar ancak 30 yaşlarında görüneceklerdir.

Oklarla işaret edilen yerlere tatbik ediniz.

Sonra da bütün yüz ve boynunuza sürünüz.

Buruşmuş, solmuş ve gevşemiş bir cildi tazeleyip gençleştirmek için işte size basit bir sual: Takim ve tasfiye edilmiş bir miktar süt kremasını bir miktar saf zeytinyağile karıştırınız. Sonra hepsini iki kısım en iyi krema ile karıştırınız. Bu halita, cildinizi besleyip tazeleştirecek ve inanılmaz bir güzellik temin edecektir.

Bir aktris gençlik manzarasını muhafaza ve idame için bu basit usulü tatbik etmiş ve 70 yaşında genç kadın rollerini oynamıştır. Eczacınız da bu halitayı size ihzar edebilir. Fakat muhteviyatı az miktarda olmakla beraber pahalıya mal olur. (Yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kreminin terkibinde saf zeytinyağile ihzar edilmiş süt kreması mevcuttur. Cildinizi beslemek için en mükemmel ve hakikî bir cild unsurudur. Her halde memnuniyetbahş semeresi garantilidir. Aksi halde paranız iade edilebilir.

Üroloğ Operatör

Dr. Celâl Dinçer

1 inci sınıf idrar, tenasül hastalıkları mütehassısı. Her gün 3 - 7 ye kadar. Fakirlere meccanen.

Beyoğlu Galatasaray Balo sokak No. 8 Sağ apartman.

Muhabere Memuru Aranıyor

Mühim bir Müessesenin şarkî Anadoluda Şimendifer Güzergâhında bulunan işletme idaresi için Fransızcaya mükemmelen vakıf bir muhabere memuruna ihtiyaç vardır.

Talip olanlar muhtasar tercümei hallerini ve istedikleri aylık ücret miktarını gösterir bir mektupla (Ankara - Posta kutusu 498) adresine müracaat etmelidir.

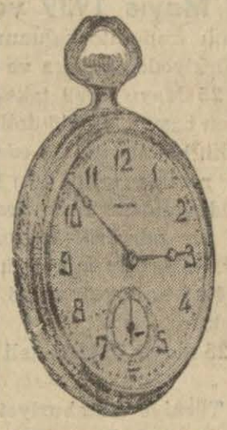

Ucuz saatler hakikî tasarrufu temin etmez. Saatin kalitesi yüksek, muhayaa şeraiti faydalı olmalıdır. Türkiyede evsafının yüksekliğile şöhret bulan S I N G E R saatleri bütün faydaları camidir. Çünkü diğer marka saatlerden ucuzdur, tasarrufu temin eder. Çünkü hayatınızda sizi başka saate muhtaç etmez. Çünkü on beş sene zarfında tamir parası vermezsiniz. Tamir meccanendir. Saat alacağınız zaman S I N G E R saatini arayınız.

Ceb saati	Çelikten	İnce		Lira 25
„ „	Kromdan	Arkası	Fantazi	„ 22
„ „	Gümüşten	„	„	„ 30
„ „	Altın kaplamalı	„	„	„ 32
İki kapaklı	Gümüş	„	„	„ 30
„ „	Altın kaplamalı	„	„	„ 35

Bu fırsattan istifade etmek isteyen müşterilerimiz bedeli posta vasıtasiyle peşinen gönderdiklerinde posta ücreti tarafımıza aid olmak üzere saat gönderilir.

SİNGER SAAT MAĞAZALARI

İstanbul Eminönü, Tel : 21964.

İstimlâk dolayısile mağazamız yanındaki dar sokağa naklolunmuştur. Bayi olmıyan yerlerde S I N G E R saatlerini satmak için bayi aranıyor

VEBOLİD

Şüpheli su Filtreleri ve Kireçli acı su tasfiye cihazları

VEBOLİD Ltd. Şti.

Merkezi : Galata, Billûr sokak No. 7-9, Tel: 44507

Şubeleri: Ankara Bankalar caddesi No. 22, Tel: 2681

İzmir Mimar Kemalettin C. No. 15, Tel: 2365

YEGÂNE ÇARE BİR KAŞE

NEOKALMİNA

DIR.

GÜZELLİĞİNİZ İÇİN

KREM BALSAMİN KANZUK

Bütün dünyaca takdir edilmiş sıhhî güzellik kremleridir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız halis acıbadem çeşitleri hususî vazo ve tüplerde satılır

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

İSTANBUL — BEYOĞLU

Güzellikler..

Dünyada mevcut bütün şeylerden üstündür.

Onu koruyunuz

KREM PERTEV

Sizin bu yoldaki mücadelenizde kendisine itimad edilebilen en kuvvetli vasıtadır.

Aydın

Süleyman GEZER ve Osman SEZGİNER

Kitapevi

Tan gazetesi, Çocuk Ansiklopedisi ve bütün mecmua ve kitapları buradan tedarik edebilirsiniz.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Açık eksiltme ile 17000 adet galvanizli askı teli halkası, 215 adet galvanizli askı teli civatası, 420 adet galvanizli askı teli kenedi, 225 adet galvanizli lente gergi mekiği, 5500 adet galvanizli tirfon vida, 1400 adet galvanizli direk ayağı ve 2000 adet kutu dirseği No. 7 için somun 20X5 m/m alınacaktır.

Muhammen bedel 2162.50 lira muvakkat teminat 163 lira olup eksiltmesi 19 - 6 - 39 Pazartesi günü saat 15 de Müdürlük binasında yapılacaktır. İsteklilerin muvakkat teminat ve kanunî vesikalarile o gün o saate kadar Komisyona müracaatları.

Şartname ile nümuneleri her gün Levazım Âmirliğinde görülebilir. (3035)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1053 lira olan 260 adet 1150 X 700 m/m eb'adında tel örgülü cam 26.5.1939 Cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 78 lira 98 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3267)

★

Muhammen bedeli 34.000 lira olan Nohap lokomotifleri yedek aksamı 30 - 6 - 1939 Cuma günü saat 11 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2550 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 10 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 170 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (3378)

★

Yolculara daha ziyade rahat seyahat etmek imkânlarını temin maksadı ile Ankara - İzmir arasında işleyen 5/206/1106 No.lu yolcu katarlarında Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri; İzmir - Ankara arasında işliyen 1105/205/5 No.lu yolcu katarlarında Pazar, Çarşamba, Cuma günleri bulundurulmakta olan yemekli furgon yerine 12/5/939 tarihinden itibaren lokantalı vagon bulundurulacağı muhterem halka ilân olunur. "3397" "1824"

Kocaeli Vilâyetinden:

Vilâyet Nafıasına ait olup istimal edilmiyecek bir halde bulunan Adapazarının Kargalı civarında fiat markalı bir adet silindirle sakarya ve İzmit garajlarında iki adet praga marka silindir makinesi ve bir konkasör hurda demir halinde kilo ile satılığa çıkarılmıştır. İhale Mayısın 29 uncu Pazartesi günü saat on beşte vilâyet makamında açık arttırma suretiyle yapılacaktır. Muvakkat teminat (150) liradır. İsteklilerin o gün zikredilen saate kadar bu miktar muvakkat teminat mektubu veya banka makbuzu ve Ticaret Odası kayıt vesikası ile vilâyet makamına şartnamesini görmek istiyenlerin de vilâyet nafıa müdürlüğüne müracaatları. (3323)

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfü DÖRDÜNCÜ. Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. Basıldığı yer TAN Matbaası